

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

24

YASAMA YILI

2

**SAĞLIK, AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL İŞLER
KOMİSYONU**

TUTANAK DERGİSİ

06 Haziran 2012 Çarşamba

SAĞLIK, AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONU

GÖRÜŞME TUTANAKLARI

06 Haziran 2012 Çarşamba

----0----

K O N U

Sayfa

İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu Tasarısı (1/605) ile
Erzincan Milletvekili Muharrem Işık'ın Meslek
Hastalıkları ve İşçi Sağlığı Kanun Teklifi (2/490)

1:133

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

BİRİNCİ OTURUM

1:47

Süleyman ÇELEBİ	(İstanbul)	2:4, 19:20, 24, 25, 88:89, 93:94, 103, 126, 128, 129
Ruhsar DEMİREL	(Eskişehir)	4:6
Muharrem IŞIK	(Erzincan)	6:9
Nurettin DEMİR	(Muğla)	9:11, 72:73, 120
Vural KAVUNCU	(Kütahya)	11:12
Musa ÇAM	(İzmir)	12:15
Faruk ÇELİK (Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı)	(Şanlıurfa)	15:19, 20, 22:23, 23:24, 24:25, 35:36, 38, 43, 46, 50:51, 54, 55, 61:62, 64, 71, 75, 78, 80, 84:85, 89:90, 91,

	92, 94, 96, 99, 102:103, 104, 109:110, 114, 115, 118, 119:120, 121, 125, 127:128, 128
Önergeler	19, 21, 23, 28:29, 33:34, 37, 41:43, 49, 52, 55:56, 64, 67, 68, 69:70, 77, 78, 83, 86:88, 91, 97, 97:98, 106, 107:109, 110, 112:113, 116:117, 118, 124, 125, 126:127, 130, 130:133
Önergeler (2,3, 6, 17, 23, 31'inci Maddeler üzerinde)	20
Madde 1	20:21
Madde 2	22
Çetin KARTAL (Yarbay) (Millî Savunma Bakanlığı Temsilcisi)	22
Candan YÜCEER	(Tekirdağ) 23, 36:37, 37, 38, 50, 56:57, 67, 77, 84, 95:96
Madde 3	26:27
Bülent PİRLER (TİSK Genel Sekreteri)	29:31
Sabahattin KORKMAZ (Hak-İş İş Sağlığı Güvenliği Komisyonu Başkanı)	31:32, 39:40, 90:91, 91
Madde 4	38:39
Madde 5	40
Madde 6	41
Nurten Çağlar YAKIŞ (TMMOB Temsilcisi)	44:46, 46:47, 59:61
İsmail TAMER	(Kayseri) 46, 102
İKİNCİ OTURUM	48:125
Madde 7	48:49
Madde 8	51:52
Uğur SANCARBABA (Maliye Bakanlığı Temsilcisi)	53, 54, 113, 114, 115, 119
Muhammed Murtaza YETİŞ	(Adıyaman) 53, 73:74, 120:121
Adem KESKİN (Sağlık Bakanlığı 1. Hukuk Müşaviri)	54, 118:119
Mustafa GÜLER (Türk Tabipleri Birliği Hukuk Müşaviri)	57:58
Kasım ÖZER (İş Sağlığı Güvenliği Genel Müdürü)	58:59
Madde 9, 10	63
Kadir Gökmen ÖĞÜT	(İstanbul) 65
Madde 11	65
Madde 12	66

Madde 13	66:67
Madde 14	68
Doç.Dr.Hinç YILMAZ (Ankara Meslek Hastalıkları Hastanesi Başhekimi)	71:72
Muhammed Murtaza YETİŞ (Adıyaman)	73:74
Av. Hakkı KIZILOĞLU (Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu Hukuk Müşaviri)	74:75
Madde 15	76
Madde 16	78:79
Muzaffer YURTTAŞ (Manisa)	79
Madde 17	80:81
Madde 18	81
Madde 19	82
Madde 20	82:83
Madde 21	85:86
Akif Celal KOCAOĞLU (Komisyon Uzmanı)	92, 99
Madde 22	95
Madde 23	96
Madde 24	97
Madde 25	98:99
Madde 26	99:101
Madde 27	101
Madde 28	102
Madde 29	104
Madde 30	104:106
Madde 31	110
Madde 32, 33, 34	111
Madde 35	115:116
Madde 36	116
Madde 37	117
Madde 38	118
Madde 38 (Tasarıdan çıkarıldı)	121
Madde 38 (Eski 39. Madde'nin yerine)	121
Geçici Madde 1, 2, 3, 4	122
Geçici Madde 5, 6, 7	123
Geçici Madde 8	123:124
Madde 39	125
 ÜÇÜNCÜ OTURUM	 126:133
Madde 40	128

Açılma Saati: 11.11

Kapanma Saati: 18.52

6 Haziran 2012 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11.11

BAŞKAN : Cevdet ERDÖL (Ankara)

BAŞKAN VEKİLİ: Türkan DAĞOĞLU (İstanbul)

SÖZCÜ : İsmail TAMER (Kayseri)

KÂTİP : Sevim SAVAŞER (İstanbul)

----- 0 -----

BAŞKAN – Sayın Bakanım, değerli milletvekili arkadaşlarım; toplantı yeter sayımız vardır, 15'inci toplantımızı açıyorum.

Bugün, daha önce 18 Nisan 2012 tarihinde görüştüğümüz, İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu Tasarısı ile birleştirerek görüştüğümüz Erzincan Milletvekili Sayın Muharrem Işık'ın Meslek Hastalıkları ve İşçi Sağlığı Kanun Teklifi'ni, malumlarınız olduğu üzere 18 Nisan 2012 tarihinde birleştirerek görüşmüş ve bir alt komisyon marifetiyle kanunun daha kapsamlı olarak incelenmesini Komisyonumuz kararlaştırmıştı ve Komisyon Başkanlığını İstanbul Milletvekili Sayın Mehmet Domaç'ın yapmış olduğu, Adıyaman Milletvekilimiz Sayın Muhammet Murtaza Yetiş, İstanbul Milletvekilimiz Sayın Süleyman Çelebi, Kayseri Milletvekilimiz Sayın İsmail Tamer, Mersin Milletvekilimiz Sayın Ali Öz, Şanlıurfa Milletvekilimiz Sayın Mahmut Kaçar ve Tekirdağ Milletvekilimiz Sayın Candan Yüceer'den oluşan alt komisyon çalışmalarını tamamlamış ve bir rapora bağlamıştır. Ben öncelikle bu alt komisyon çalışmasını başarıyla tamamlayan arkadaşlarıma teşekkür ediyorum ve Komisyon çalışmalarımızın, bu alt komisyon raporunu esas olarak alıp alt komisyon metni üzerinden çalışmalarımızın devam etmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Böylelikle tümü üzerindeki görüşmeleri tekrar açıyorum ve bu meyanda, alt komisyon adına... Şu anda Başkanımız, alt komisyon Başkanlığını yapan Sayın Domaç yok.

Şimdi, değerli arkadaşlarım, alt komisyon çalışmalarının zaten raporunu dağıtmış ve bugün sizleri bu konuda bilgilendirmiştik. Bu konuda değerli milletvekili arkadaşlarımızın görüşlerine başvuracağım.

Ayrıca sosyal taraflardan aslında alt komisyona katılıp görüşlerini dile getirmiş olmakla birlikte yine bazı talepler, bize öneriler gelmiştir, onları da kısaca değerlendireceğiz.

Ben milletvekili arkadaşlarımdan öncelikle söz almak isteyenler varsa onlara söz vereyim tasarı hakkında. Ardından, Sayın Bakanımıza Hükûmet adına görüşlerini bildirmek üzere söz vereceğim.

Milletvekili arkadaşarımdan söz talebi?

Buyurun Sayın Çelebi.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Öncelikle, Sayın Başkan, çok teşekkür ediyorum.

Sayın Bakan, değerli milletvekilleri, Komisyon üyesi arkadaşarıım, bürokrasiden gelen değerli arkadaşlar; öncelikle, Sayın Başkan, kurum temsilcilerinin bazıları ayakta. Onlara bir yer verilmesi konusunda öncelikle bir ricamı duyurmak istiyorum.

BAŞKAN – Şimdi, muhtemeldir ki kurumlardan gelen, birlikte gelen çok sayıda arkadaş var. Yani her kurumdan 1 kişi gelmiş veyahut 2 kişi gelmiş olsa...

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Ama en azından kurumu temsilen gelenler ve ayakta kalanlar var.

BAŞKAN – Ben şimdi tek tek herkesi, kim kurumu temsilen geldi, gel sen otur demem ve birine kalk demem nezaketsizlik olur. Yani o kendi arasında çözülecek, şimdiye kadar nasıl çözüldüyse öyle çözülecek bir sorun. Kimsenin ayakta kalmasını arzu etmem, görevli arkadaşlar sandalye bulsunlar.

Buyurun Sayın Çelebi.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Öncelikle, bu yasanın başlangıcından itibaren önemli bir yasa olduğunu hep beraber dillendirdik, Sayın Bakan ifade etti, ilgili Müsteşar, Genel Müdür burada ifade ettiler. Sosyal taraflar görüşlerini bizimle paylaştılar ve nihayetinde bu yasaya verilen önem belli. Ancak sosyal tarafların burada belirttiği görüşler dâhil olmak üzere, bizim muhalefet olarak da ileri sürdüğümüz görüşler ne yazık ki alt komisyonda bir karşılık görmedi. Bütün önerilerimiz, bu konuda yapıcı, sorunun çözümüne ilişkin verdiğiniz bütün katkılar dikkate alınmadı.

BAŞKAN – Sayın Çelebi, özür dilerim. Arkadaşların sandalye sorununu çözmeye çalışıyorum.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Çok teşekkürler duyarlılığınıza, ben de bunu kastetmişim. Bir kurumdan 10 kişi var, hepsi oturuyor; bir kurumdan 1 kişi var, ona yer bulamıyoruz, problem bu.

BAŞKAN – Şimdi, diğer komisyonlar da çalıştığı için Sayın Çelebi... Ben şu anda Komisyon Başkanı olarak o zaman tatil edeyim, toplantıya ara vereyim, hangi kurumdan kaç kişi gelmişse onları sayayım, fazla oturanları kaldırayım, diğerlerini oturtayım.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Hayır, ben bunu kastetmedim.

BAŞKAN – Hayır, arkadaşlar onu kastediyor ama ben bunu yapabilecek durumda değilim yani.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Ben bir düzen sağlanmasını istiyorum. Bir kurumun temsilcisinin ayakta olmasını şık bulmadığımı ifade ediyorum.

BAŞKAN – Doğru, ben de bulmuyorum ama gelin, birlikte bakın çözülüyor sorun demek ki.

Buyurun efendim.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Dolayısıyla biz diğer çalışmalarda ortaya koyduğumuz yapıcı, bu işe verdiğimiz önem, alt komisyonda bu konuda çağdaş birçok önerimizin dikkate alınmadığını, bir inisiyatif de kullanılmadığını görmüş olduk. Bugün yine aynı noktada olduğumuzu bir kez daha görmüş oluyoruz.

Bu yasa bu şekliyle bu Komisyondan geçer ve Meclisten de böyle geçmesi hâlinde, sonuçta esas amacına ulaşmayacağı konusundaki kaygımı en azından bir dipnot olarak burada düşmek istiyorum. Çünkü buradaki amaç neydi? Sayın Bakan da ifade etti, İş kazalarını en az asgariye indirmekti, azaltmaktı ve dünya ortalamalarının altına çekmekti, amaç buydu. Ama bu yasanın bu hâliyle geçmesi hâlinde -maddeler bazına girdiğimizde tabii ki bunları ayrı ayrı irdeleyeceğiz- bir çözüm üretmeyeceğini, yeni bir karmaşa yaratacağını, muğlak bazı yazım hataları da dâhil yapılan düzenlemelerin bu yasanın özünü çok fazla değiştirmeyeceğini ve yine iş kazalarının yoğunlaşacağı konusundaki kaygımı ifade ediyorum.

Şimdi, Sayın Bakan bizden sonra konuşacak. Eğer şuna inanıyor ve bunu burada deklare ediyorsa bir sorunumuz yok: “Evet, bu yasa çıktıktan sonra iş kazaları azalacaktır, bu önlemler bu yasayla düzelecektir.” diyorsa söyleyeceğim bir şey yok. Biz de yanılmak isteriz. Evet, yanılmışız, çok da güzel bir yasa çıkmış ve bütün bu süreçleri önlemiş diyebiliriz. Yok, bu yasa bu hâliyle olduğu zaman yine ölümler devam ederse, yine bu ölümler çoğalırsa, yalnız ölümler değil yaralanmalar çoğalırsa... Çünkü hep biz ölümlerden bahsediyoruz, hep ölü sayısını veriyoruz. Ölüm sayısı dışında, aslında meslek hastalıklarına yakalanmalar var. Ölüm sayısı dışında ciddi anlamda hasara uğrayan, insan gücünü tükettiğimiz, malulen emekliğe ayırdığımız sakatlanma olayları var.

Ben somut olarak şunu söylemek istiyorum çok fazla uzatmadan: Sayın Bakan “Evet, bu yasadan sonra bunlar azalacak, bunları azaltan bir yasa.” diyorsa ve “Muhalefet bu konuda kuru gürültü yapıyor, gereksiz bu kaygıları.” diyorsa benim söyleyeceğim hiçbir şey yok. Ama bir dipnot olarak söylüyorum ki bu yasa bu süreci iyileştirmeyecektir, iş kazalarını azaltmayacaktır, meslek hastalıklarını azaltmayacaktır ve sonuçta daha da büyüyecektir. Çünkü çok karmaşık bir yapısı var, muğlaklıklar var. Birçok şeyi tüzüğe bırakmak, yönetmeliğe bırakmak bu süreci ötelemekten başka bir işe yaramayacaktır. Onun için, bir kez daha, prensip olarak, başlangıç olarak yasanın amacını, özünü madde madde yeniden görüşmeye, yeniden... Çünkü yasalar çıktıktan sonra, bu tip yasalar, Türkiye'nin gündemine bir on yıl, yirmi yıl sonra tekrar ancak gelebiliyor. Dolayısıyla bu yasaları çıkartırken doğru çıkartalım. Burada enerjimizi doğru dürüst kullanalım. Çünkü biliyoruz ki bu

Komisyon'dan çıkan yasalar Mecliste çok fazla bir değişime uğramadan oylanıyor ve geçiyor. Bugün düzeltme imkânımız var, bugün bir kez daha bunu onarma ihtiyacımız var, bunu onaralım diye bir düşüncemi bir kez daha ortaya koyuyorum. Zaten muhalefet şerhini yazarken de bu gerekçeleri dikkate alarak yazdık, bu kaygılarımızı ifade etmek için yazdık.

Biz iş kazalarıyla simgeleşen bir ülke olmak istemiyoruz. Dünyada iş kazalarında 2'nciyiz, Avrupa'da 1'inciyiz. Zaten bu tip verilerde artık o rekorlara doğru Türkiye koşuyor. Hem büyüyen ekonomiden bahsediyoruz ama bu büyüyen ekonominin bedellerini, yaşam hakkı kadar kutsal olan hakkın mahrum edilmesiyle bedel ödeyerek bu büyümeden bahsediyoruz. Bunların ağır bedeli var, sorumlulukları var, vicdani sorumlulukları var, insani sorumlulukları var. Bunların dikkate alınarak, bu yasanın daha ciddi bir şekilde tartışılmasına ihtiyaç var. Bugün bir kez daha bu son şeklinin görüşülmesinde, meslek örgütlerimizin, özellikle sendikalarımızın, bu konudaki uzmanların görüşlerinin bir kez daha burada dinlenmesinde yarar var, bunu talep ediyorum, bir kez daha... Bu, son şekli. Çünkü bayağı alt komisyon'da değişikliğe de uğradı aslında ama bu değişiklik, dediğim gibi, özünü değiştirmedii; bazı temel yerleri değişen yani cümleleri değişen bir noktaya doğru taşınmıştır. O nedenle "Bir kez daha hem örgütleri dinleyelim hem de -daha önce önermiştim, bir kez daha burada öneriyorum, Bakan da sıcak bakmıştı o zaman- bir kurul oluşturalım dedim, bu süreci izleme kurulu. Bunun içinde meslek örgütleri olsun, bunu mutlaka yasaya koyalım." dedim. "Bunun içinde sendikalar olsun, işveren örgütü olsun. Böyle bir kurul olursa daha farklı bir sorumlulukla, yalnız düzenleyici bir iktidarın takibi yerine, bir yasa koyucunun uygulamaları yerine, iç denetim yapılarını da değiştirmek adına daha mekanizmayı kurumlaştırırız." Bu konudaki önerimin de bir kez daha dikkate alınmasını diliyor, saygıyla hepinizi selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Çelebi, teşekkür ediyorum.

Ruhsar Hanım, buyurun efendim.

RUHSAR DEMİREL (Eskişehir) – Efendim, hepinize hayırlı günler diliyorum.

Sayın Bakan, Sayın Başkan, sayın üyeler ve katılımcılar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bu kanunun hedefinin ne olduğu sanıyorum adına bakarak da anlaşılabilir. Önceliğimizin insan mı yoksa madde mi olduğuna bence karar vermeliyiz. Ben bu Komisyonun çalışma süreci içinde bu konuların ele alınıp son hâline kavuşturulması gerektiği düşüncesindeyim şahsim ve partim adına. Dolayısıyla, bizim temeldeki önceliğimiz insan ise, işten öte çalışanın sağlığını konuşmalıyız ve 21'inci yüzyıl teknoloji çağı. Artık bir bilim ve bilişim çağındayız. Dolayısıyla sanayi çağından kalma işçi tanımlamasının yerine, beden gücü yerine çalışanın öncelikleneceği bir metin oluşturulmasının, en başta metin üzerinde bu düzenlemelerin yapılmasının gerekli olduğuna inanıyorum. Çünkü ülkemizde çalışanlar üzerinde yapılan son anketlere göre yüzde 71'i mutsuz olduğunu, yüzde 60 çalışan hiç tatil yapmadığını ifade etmişler. Ekonomik büyümeler

eğer insana yansımıyorsa, çalışanlarımıza dokunmuyorsa biz bunun üzerinden övünemeyiz çünkü bu övüncümüzü tersine çıkaran başka istatistikler de var, iş kazalarında Avrupa'nın 1'inci olduğu gibi. Dolayısıyla nüfusumuza oranladığımızda, dünyada 2'nciliğimiz de bence tartışılır. Yani "Dünyada 2'nci en çok iş kazaları olan ülkeyiz." diyoruz ama nüfusa oranladığımızda acaba kaçınıcı olacağız?

Tabii ki ülkemizde güzel şeyler olmuyor mu? Oluyor. Mesela, geçtiğimiz yıl 19'uncu Dünya İş Güvenliği Konferansı da ülkemizde yapıldı, bununla hepimiz gurur duyduk. Fakat bu yasa düzenlenirken benim öncelikli talebim, şahsım ve partim adına, burada iş sağlığı tanımının doğru yapılması. Çünkü biz, sağlığı bile, normal sağlık tanımını bile hastalandıktan sonra hekime ya da sağlık çalışanına ulaşma diye algılama durumuna gelmiş bir toplum olduk. Oysa sağlık bizim korumayla götürebileceğimiz, koruyucu sağlığı öncelikleyeceğimiz bir durumda olmalı ise biz burada iş sağlığından öte çalışanın sağlığını ve işin güvenliğini konuşmalıyız diye düşünüyorum. Bir yasama organı üyesi olarak şunu hepimiz herhâlde kabul ederiz: Mutlak yasaların da çok detaylı, bu kazuistik bir yazımla olması da gerekmiyor. Çünkü imzaladığımız uluslararası metinler ve Anayasa'nın 90'ıncı maddesi var, biz bunlara taraf olmuş bir ülkeyiz. Bu kadar detaya boğulmadan ama en başında adını doğru koymadığımız bir yasanın, sanıyorum, yarınlarda neler getireceğini hepimiz biliyoruz. Kaldı ki 1969'dan bu yana muhtelif yönetmeliklerle yürütülmüş bir iş güvenliği durumumuz var. Ama bu güvensizliği hepimiz yaşıyoruz. Bir çalışanın ben de, sizler de bir çalışansınız. Ne şartlar çalıştığımızı ve ne kadar sağlıksız koşullarda iş üretme çabasında olduğumuzu şu salondan bile görebiliriz. Dolayısıyla iş kazalarındaki durumumuzu tekrar tekrar söylemeye gerek yok ama bu kadar ekonomik gelişmeye sahip bir ülkede çalışanların haklarının öncelikle insan olmaları üzerinden ve sağlık temelinde tanımlanması gerektiğini, yüzde 71'inin "Mutsuzum.", yüzde 60'ının "Hiç ben tatil nedir bilmem." dediği bir ülkede, yüzde 88,5'inin "Sendika mı, o da ne? Korkuyorum üye olmaya." dediği bir ülkede, biz sivil toplumu ne kadar dinleyeceğiz, ne kadar söylediklerinden etkileneceksiniz bilmiyorum. Dolayısıyla benim burada meslek örgütlerine eteklerindeki bütün taşı dökmeleri talebinde bulunmaktan öte yapabileceğim bir şey yok. Çünkü sayılar bazen çok acı olabiliyor. Ben Milliyetçi Hareket Partisinin bir milletvekiliyim ve kendi grubum adına bu sözleri söylüyorum. Sayısal olarak el kaldırmaya kalktığımızda, çoğunluk elleri geçerli olduğu için ben meslek örgütlerinin yalnızca akıl değil, akılla gönül arasındaki o vicdanla hareket etmelerini... Çünkü gerçekten bir yasa çıktıktan sonra onu düzeltmek, onunla ilgili düzenlemeler yapmak çok zor. Sayın Milletvekili şu anda bir tişörtle girdi. Mesajlarla insanların işten atıldığı bir dönemde yaşıyoruz. İş güvenliği ayrı bir şey ama çalışanın sağlığının çok ayrı bir durum olduğunu, hepimizin üretmeye çabalayan çalışan insanlar olarak çalışanların sağlık haklarını öncelikleyen ama iş güvenliğini de bir bütüncül kapsam içinde değerlendiren bir yasa çıkmasını temenni ediyorum ülkem ve insanlık adına.

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Vekilim, hoş geldiniz. Yalnız o ceketinizi giyerseniz sevinirim, çünkü biz Genel Kurul şartlarına tabiyiz burada çalışırken.

MUSA ÇAM (İzmir) – Başka komisyonlarda öyle bir şart yok ama. Ben size saygı duyduğum için giyiyorum.

BAŞKAN – Her yiğidin yoğurt yiyişi ayrıdır ama biz Genel Kurulun şartlarına tabiyiz, onun için.

Zaten sizin mesajınızı alan almıştır, anlayan anlamıştır.

Evet, teşekkür ederim Sayın Demirel.

Buyurun efendim.

MUHARREM IŞIK (Erzincan) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Sayın Bakanım, değerli milletvekili arkadaşlarım, sivil toplum kurum ve kuruluşlarının değerli yöneticileri ve basın mensupları; hepinizi öncelikle saygılarımla selamlıyorum.

Sayın Başkanım, yasadaki maddelerle ilgili, iş güvenliğiyle ilgili maddelerle ilgili arkadaşlarım gerekli olan şerh maddelerini koymuşlar, bunlarla ilgili gerekli tereddütlerini ortaya koymuşlar. Tabii, benim hazırladığım yasada, öncelikle ben meslek hastalıklarını ön plana çıkararak, eğer bir ülkede meslek hastalıklarını önleyebilirsek burada iş sağlığını, iş güvenliğini de önlemiş olabileceğimizi, iş kazalarını da en aza indirebileceğimizi düşünerek hareket ettim. Çünkü ülkemizde yaklaşık her yıl 43 bin ila 130 bin civarında tespit edilmesi gereken meslek hastalığı olması gerekirken bunun binin altında olduğunu biliyoruz, bu resmî verilerden açıklanan bilgiler. Dolayısıyla biz meslek hastalıklarına hiçbir önem vermezken, eğer bu yasayla benim düşüncem olarak da önem verirsek, eğer meslek hastalıklarını ön plana çıkarırsak işçi ölümlerinin de önlenebileceğini düşünerek yasayı hazırladım, tekrar ediyorum.

Tabii, koyduğumuz maddelerin de maalesef hiçbir ciddiye alınmadı. Meslek hastalıklarıyla ilgili olarak da yalnızca 14'üncü maddede aynı şekilde işverenin iş kazaları ve meslek hastalıklarının kayıtlarının tutulacağı yazıldı. Ayrıca, 5510 sayılı Yasa'daki aynı maddelerin, 14'üncü ve 15'inci maddelerin korunacağı, o şekilde tespit edileceği söylendi. Tabii, bunların tespit edilmesiyle şimdiye kadar hiçbir maddenin uygulanmadığı, hiçbir tespitin de yapılmadığı, hâlen meslek hastalıklarında çok geri kaldığımız görülmekte. Ben bununla ilgili 14'üncü maddeye ek olarak bir madde hazırladım, inşallah kabul edersiniz.

Ben burada özellikle gerekçesini tekrar okumak istiyorum: Yasada meslek hastalıkları ile ilgili yazıda hiçbir düzenleme yapılmamış, 5510 sayılı Kanun'un 14'üncü ve 15'inci maddeleri aynen korunmuştur. Oysaki meslek hastalıkları ile ilgili olarak çok ciddi ve önemli kararlar alınması gerekiyor.

5510 sayılı Yasa'nın getirdikleri ile şimdiye kadar hiçbir sonuç olmadığı, sayısı 43bin ila 130 bin civarında olan tespitlerin maalesef binlerin altında olduğu görülmektedir yani tespit, teşhis ve istatistikler yetersizdir.

Meslek hastalıklarında hem tespit önemli hem de oluşan hastalığa karşı meydana getirdiği sağlık sorunlarından dolayı sigortalı ya da sigortasız olduğuna bakılmadan sağlıktan faydalanması önemlidir. Meslek hastalıklarının önlenabilir olduğunu biliyoruz, bunu her defasında söylemekteyiz. O hâlde o ortamdaki etken bulunmalı, giriş yolu tespit edilmeli, ona göre koruyucu önlem alınmalıdır. Meslek hastalıklarını tetikleyen etmenler de göz önüne alınarak önlem alınmalı. Beslenme sorunu, bireysel duyarlılık, sigara, alkol, şişmanlık, bağımlılık yapan ilaçlar gibi etkenler araştırılmalıdır.

Çalışılan ortamın koşulları yani fiziki şartları düzeltilirken işçinin bu fiziki şartlara uyacak şekilde hazırlanmış olması gerekmektedir.

Meslek hastalıkları özellikle belli işlerde çalışan kişilerde görülen hastalıklardır. Ancak çevreyi de korumalıyız. Fabrikalardaki atıklardan dolayı benzer hastalıklar oluşabilmektedir, buna yönelik de önlemler alınmalıdır.

Meslek hastalıkları genelde uzun süreli temas sonucu ortaya çıkar. Ancak çok kısa sürede çıkabilen meslek hastalıkları da vardır. Bunlar da mutlaka göz önüne alınarak düzenlemeler buna göre yapılmalıdır.

Ayrıca, işinden dolayı çalışma biçimleri nedeniyle meydana gelen duruş bozukluğu, psiko-sosyal nedenler gibi sebeplerden dolayı oluşan meslek hastalıkları da bilinmelidir.

Tanı için her mesleğe göre özgün örgütlenme ve düzenlemeler şarttır. Teşhis ve tanılar çok bilinçli bir şekilde ve isteyerek incelenirse tespit edilebilir. Ortaya çıkarılmasında ciddi taramalar, araştırmalar ve çok ciddi yapılmış istatistik çalışmalara ihtiyaç duyulur.

Çalışma süresinin uzunluğu da meslek hastalıklarını tetikleyen bir etkidir. Sınırlandırılmaması meslek hastalıklarını tetikleyen bir etkidir. Sınırlandırılması meslek hastalıklarını önleme bakımından çok önemlidir. İşçiye muayene eden hekimin meslek hastalığını değerlendirirken hem hastalığı hem de onun çalışma şartlarını ve çevresini birlikte değerlendirmesi gerekiyor yani ortamı iyi bilmelidir. Meslek hastalıklarının toplumsal faturalarının olduğu da iyi bilinmesi gereken bir konudur. Hem ekonomik hem de sosyal yönleri ile ele alınmalıdır. Meslek hastalığına yakalanan kişinin sağlık durumu ailesini de etkileyecek ve birçok soruna yok açacağı bilinmelidir.

Meslek hastalıkları geri dönüşü olmayan zedelenmelere yol açar. Teşhisin geç konulması ya da hiç konulmaması hem sağlık açısından hem de sosyal haklar açısından büyük sorunlara yol açar.

Meslek hastalığı tanısı; tazminat, yüksek iş göremezlik ödentisi, çalışma ortamının geliştirilmesi için yatırım ve cezai işlemlere neden olacağı için işverence görmezden gelinip göz ardı

edilebilir. Bundan dolayı iş yeri hekimi, iş güvenliği uzmanı iş yerinde bağımsız olarak çalıştırılabilmelidirler.

Tüm şehirlerde işin çeşidine göre oluşan hastalıkların durumuna bakılarak hastanelerde meslek hastalıkları konusunda yeterli olan poliklinikler açılmalıdır. İşyeri hekimleri ve Toplum Sağlığı Merkezi hekimlerinin meslek hastalıkları konusunda yeterli eğitimleri almaları sağlanmalıdır. Bu görevi tabip odaları, Türk Mühendis ve Mimarlar Odası ve Bakanlık birlikte yapmalıdır.

Yalnızca işçileri meslek hastalığı gurubuna sokmak da yanlıştır. Memurlar, sözleşmeli, çiftçi, esnaf olan çalışanların da meslek hastalığına yakalanabileceği bilinerek bunlar da bu kapsama alınmalıdır.

Özellikle iş kazaları nasıl ki 50 kişi altında işçi çalıştırılan iş yerlerinde sık görülüyorsa meslek hastalıkları da daha bu grupta çok görülmektedir. Özellikle merdiven altı, kaçak çalıştırılan, taşeron işçilerin çok çalıştığı yerlerde daha fazla görülmektedir.

İyi bir meslek hastalığı teşhisi ve tespiti yapılan bir sistemin kurulması ile iş kazalarının bile önlenileceği bir gerçektir. Meslek hastalığının önlemine almak için önce bizim bu hastalıkları tespit edip edemeyeceğimize karar vermemiz gerekmektedir.

Periyodik muayeneler kesinlikle yapılmalı, ilk işe girişte başlangıç muayeneleri çok titizlikle yapılmalıdır. Periyodik muayeneler yasaya konulmalı ve zorunlu hâle getirilmelidir. İşin niteliğine göre iş yerinin özelliklerinin neden olabileceği hastalıklar önceden tespit edilmeli, buna göre periyodik muayeneler yapılmalıdır.

Sağlıklı çalışma ortamı ve çevresi, iş barışının ve sağlıklı, hızlı kalkınmanın da ön koşulu olduğunu bilmekteyiz.

Bunlar genel şeyler ama Sayın Başkanım, özellikle benim burada vurgulamak istediğim şey şu: Biz eğer gerçekten iş sağlığı, işçi sağlığı daha doğrusu ve güvenliğini sağlamak istiyorsak önce meslek hastalıkları konusunda ciddi bir adım atmamız lazım. Meslek hastalıklarını tespit etmeye karar veren kesinlikle işçi güvenliğini de sağlamış olur. Çünkü bununla getirilmiş olan şeyler hem meslek odalarını hem tabip odalarını birlikte çalıştıracak, görevlendirecektir. Getirmek istediğimiz yasada daha çok Bakanlık kendisi taşın altına elini sokmakta, işveren her ne kadar çeşitli sorumluluklar verir diye görünse de işverenin burada yapacağı fazla bir şey olduğunu ben sanmıyorum. Sonuçta işçi hiçbir şeyde itiraz edemeyecek, işten atılma korkusuyla. Bakanlığın da müfettiş sayısı belli, incelemeleri belli, takip etmeleri belli, dolayısıyla bunda da yetersiz kalınacağını düşünüyorum.

Bir tek sizden ricam, vereceğimiz meslek hastalıklarını önlemeyle ilgili maddenin bile ciddi bir şekilde yürürlüğe konulması ile ben birçok şeyin önüne geçileceğine inanıyorum. Burada özellikle tabip odasının ve Türkiye Mimarlar ve Mühendisler Odasının ve diğer sivil toplum kuruluşlarının

dışlanmadan içimize alınarak eğer hareket edersek daha başarılı ciddi sonuçlar alacağımıza inanıyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ederim Sayın Işık.

Bir iki değerlendirme yapmam gerekiyor. Birisi, hazırladığınız yeni bir öneri var ama malumlarınız siz bu Komisyonumuzun çok arzu ederdik ama şu anda üyesi değilsiniz. Bu manada diğer arkadaşlarımız eğer bunu önerge olarak verirlerse işleme alırız ama sizin bu Komisyonda önerge vermenizin hukuken mümkün olmadığını zaten biliyorsunuz, kayıtlara geçsin diye söylüyorum ama çok arzu ederseniz tabii Genel Kurulda da önerge verebilirsiniz.

MUHARREM IŞIK (Erzincan) – Evet efendim, kendim vermeyeceğim zaten, biliyorum.

BAŞKAN - Evet, teşekkür ediyorum katkılarınız için.

Sayın Demir, buyurun Hocam.

NURETTİN DEMİR (Muğla) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, Sayın Bakan; Komisyonun üyeleri, milletvekilleri ve sosyal tarafın temsilcileri, Basının değerli temsilcileri: hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Gerçekten Türkiye’de çalışma ortamının, çalışma yaşamının çok sıkıntılı geçtiğini son yıllarda maalesef görüyoruz. Özellikle örgütlenmenin, sendikalaşmanın ve işçiye sahip çıkan bir kesimin olmadığı bir ortamda böyle bir yasa konusunda, ki bunun da önümüzdeki süreçte maalesef gelmeyeceğini gördüğümüze göre, insan sağlığına da önem veriyorsak, veriyorsanız Bakanlık olarak mutlaka işçi sağlığı, iş sağlığı, iş güvenliği, özellikle de meslek hastalıkları konusunda bu yasada yeterince sorumlulukları ve ağırlıkları almanız gerekir, almamız gerekir düşüncesindeyim.

Türkiye Avrupa ve dünyada olumsuzluklarda önder olmak durumunda, lider olma durumundayken ve meslek hastalıklarında yeterince bir önlem ya da çalışmalar yapmadığımıza göre - ki ben iki kurumda uzun yıllar başhekimlik yaptım- meslek hastalıklarıyla ilgili Türkiye’de maalesef yeterince insanların başvurabileceği bir sistem yok. En azından bizim 81 ilde birer iş sağlığı ve meslek hastalıkları polikliniğini ve takip etme merkezini oluşturmanız gerekiyor. Çalışma Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığı arasında yapılan protokollerin hiçbir anlamının olmadığını söyleyebilirim. Nasıl ki bugün cezaevlerindeki Adalet Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığı arasındaki protokoller göstermelikse Çalışma Bakanlığıyla ve Sağlık Bakanlığı arasında yapılan protokolün de göstermelik, fazla bir sorumluluğunun olmadığı bir durumdur maalesef.

Sayın Bakan, belki siz yeterince bu konuyu inceleyemiyorsunuz ama Türkiye’de meslek hastalıkları ciddi boyutlarda, işçi sağlığı ciddi boyutlarda. Sadece Avrupa’ya şık görüneceğiz, Avrupa uyum yasalarının gereğini yerine getireceğiz diye çalışma yapmanın yeterli olmayacağı düşüncesindeyim. Bakan olarak gayret içerisindeyiz, görüyorum, izliyorum. Mayıs ayının içerisinde,

mayısın başında Urfa'da, özellikle tarım alanında iş sağlığı ve iş güvenliği konusunda güzel bir kongre oldu, ben de izledim Urfa'da, iki ili pilot bölgesi olarak aldınız. Benim dileğim, tabii, bunların sadece göstermelik olmaması, daha hızlı, daha yaygın olarak yapılmasıdır. Ben önümüzdeki süreçte, AKP'nin iktidar olduğu süreçte sendikalaşmanın ve işçinin sahibinin olacağına inanmıyorum ama Çalışma Bakanı olarak sizin ve bizim bu Komisyonun bunlara önem vermesi gerektiği düşüncesindeyim. Eğer insana saygı gösteriyorsak, insana sevgimiz varsa bunları yapmamız lazım. Türkiye'de gebe kaldığı için insanların işten atıldığı bir ortam, yıllar yaşıyoruz maalesef. Bir yandan Başbakan diyor ki: "Çok çocuk bulun." Ama işverenler çalışan kadınların gebe kalması nedeniyle işten çıkarılıyorsa bu ironidir, bu bir tezattır, bu bir çelişkidir, maalesef Türkiye'de bu durumları yaşıyoruz.

Sosyal güvenceyle ilgili özellikle tarım alanında sähipsiz toplumda ve özellikle de ormancılıkta maalesef iş güvenliği, işçi sağlığı hiçbir anlamı olmayan terimler. Bu insanların sahibi yok. Diyelim ki bir orman kesiminde kafasına odun düşen, yaralanan veyahut da ölen insanların hiçbir sahibi yok Türkiye'de maalesef. Bunu birçok alanlarda gösterebiliriz. Bunlar ne olacak? Bunlar azınlık da değil.

Sayın Bakana şunu sormak istiyorum: Günlerce alt komisyonda çalıştık, çalıştınız. Komisyon üyeleri, bürokrasi çalıştı, sivil toplum örgütleri çalıştı, bizler çalışacağız, Genel Kurula gelecek. On yılda Türkiye'de terör kadar işçimiz yaşamını kaybetti. Yani on yılda 11 bin işçimiz maalesef hayatını kaybetti, bunun 3 katı kadar da sakat var, sakatların şu anda çoğu zaten ya Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının önünde ya da valiliklerde, kaymakamlıklarda bir sosyal yardım alabilir miyiz çabası içerisinde koşturuyorlar. Ben şunu sormak istiyorum: Yani vicdanen sorun, acaba önümüzdeki yıllarda yılda bin, bin beş yüz civarında olan bu işçi ölümleri azalacak mı yani ne kadar azalacak? Ben bunu samimiyetle sormanızı istiyorum. Bütün komisyon üyelerinin sormasını istiyorum yani. Sizin bir kardeşiniz, bir yakınınız en azından bir yaşamını kaybettiği zaman üzülmeyecek misiniz, sakat kaldığında üzülmeyecek misiniz? O hâlde daha zamanımız geçmeden bunlara önem vermemiz gerekiyor.

Ben tekrar söylemek istiyorum, taşeronlaşma maalesef işçilerin günlük sıkıntılarını bile gidermeyi, çözmeyi engelliyor. Bugün hastaneye gittiği için, 2-3 kere hastaneye gittiği için işten çıkarılan insanlar var ve yine taşeronlaşma sonucunda biraz önce Sayın Milletvekilinin söylediği gibi, beş senedir bir gün yıllık iznini kullanamayan insanlar var ve öksürüyor, verem oluyor ama gidip bir viziteye çıkma izni alamıyor sayın arkadaşlar. Yani insanlık dışı uygulamalar var Türkiye'de. Çalışma Bakanlığına ben geldiğimde de bir komisyonda söylemişim. Muğla'da Kavaklıdere'de on sekiz saat, yirmi saat, yirmi iki saat çalıştırılan, hem de mermerde, suyun içinde çalıştırılan işçiler var. Ya bu bir gerçek, bunu söyleyemiyorlar. Peki, kim takip edecek bunları, kim izleyecek sevgili arkadaşlar? Yani

göstermelik işler yapmamanız lazım. Türkiye'nin gerçekleri bunlar, acıları bunlar. Bunları çözecek olan da burasıdır.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederim Sayın Demir.

Sayın Kavuncu...

VURAL KAVUNCU (Kütahya) – Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, değerli Komisyon üyeleri, değerli milletvekilleri, değerli sosyal taraf ve kurum temsilcileri, değerli basın mensupları, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün ülkemiz için gerçekten çok önemli bir yasa tasarısını görüşüyoruz. İş Sağlığı ve Güvenliği Kanun Tasarısı'nda aslında Sayın Bakanın da belirttiği kanunun genel gerekçesinde iş sağlığı ve güvenliği konusunun sadece iş yeri ve çalışan düzeyinde değil ama toplumun genelini doğrudan ilgilendiren, aynı zamanda da ulusal ve uluslararası düzeyde ele alınması gereken bir öncelik olduğu açıkça belirtilmiştir. Bu anlamda Bakanlığımız da çalışanların iş sağlığının sağlanması, işverenlerin çalışanların sağlıklarına uyumlu çalışma ortamlarını oluşturmasının önemini de ayrıca belirtmiştir. İş kazalarının önlenmesi ve meslek hastalıklarının doğru bir şekilde yönetilmesi toplumun karşılaşacağı ekonomik, maddi ve manevi sorunların önlenmesi açısından son derece önemlidir. Uluslararası Çalışma Örgütü'nün yayınladığı raporlara göre aslında iş kazası ve meslek hastalıkları sonucunda meydana gelen ekonomik kayıplar bir ülkede gayrisafi millî hasılanın yaklaşık yüzde 4'üne tekabül etmektedir, ülkemizde de buna benzer değerler olabileceği de açıktır. Sadece olaya maddi değil, beraberinde getirdiği yaşam zorlukları ve yaşam kalitesi açısından bakılınca da önemli sıkıntıların olabildiği görülmektedir. Nitekim geçtiğimiz yıla ait İstatistik Kurumunun yayınladığı verilerde toplumun genelinde, nüfusun yüzde 22,5'ini oluşturan yaklaşık 12 milyon kişinin günlük yaşamında bir işi yerine getirirken güçlüklerle karşılaştığı ifade edilmiştir. Buna göre, yapılan hesaplamalara göre bunun yaklaşık üçte 1'inin de çalışanlarla ilişkili olduğu gözlenmektedir. Bunlar, bu çalışanların günlük yaşamlarındaki ve iş yaşamlarında karşılaştığı sorunlarındaki en önemlilerinden bir alan da kas-iskelet sistemiyle ilgili olan zorluklardır ve şu anda getirilen yasa tasarısı ve ilgili maddelerde çalışanın sağlığı ve güvenliğini korumak için bu mesleki risk faktörlerinin belirlenmesi, bunlara yönelik önlemler alınması, ergonomi ve eğitim verilmesi anlamında işverenlere ve aynı zamanda hekimlere de önemli görevler düşmektedir. Bu anlamda olumlu bir gelişmeye yol açması açısından ben yasa tasarısını olumlu olarak değerlendiriyorum ve bununla ilişkili de aslında şu anda günümüzde özellikle kas-iskelet sistemi hastalıklarının ülkemize getirdiği hem ekonomik maliyetler bir yandan da günlük yaşam kalitesi ve zorluklar, toplumsal sorun boyutu itibarıyla, uzmanlığım alanı olması dolayısıyla da, Sayın Başkanımız ve sizler uygun gördüğünüz takdirde önümüzdeki günlerde

şu andaki durum tespiti, ülkemiz ne durumdadır, gelecekte hangi ek önlemler alınabilir, daha geniş kapsamlı bilgi vermeye de hazır olduğumu ifade etmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Kavuncu.

Sayın Çam...

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, kamu kurum ve kuruluşlarının çok değerli yöneticileri, basımızın değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Önemli bir kanunu görüşüyoruz, bu İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'yla ilgili gerek alt komisyonda gerekse komisyonda emeği geçen tüm arkadaşlarımıza teşekkür ediyorum, Sayın Bakana da teşekkür ediyorum.

Önemli bir sorun, son on yılda, tabii ki tamamının faturası size kesilemez, ülkemizde ortalama her yıl bin kişinin hayatını kaybettiği ama on yılda 10 bin kişinin hayatını kaybettiği bir süreci yaşıyoruz. Sadece iş kazalarıyla, iş sağlığıyla ilgili önemli değil bu konular ama son olarak Türk Hava Yollarında yaşanan bir katliam daha söz konusu, onunla ilgili birkaç şeyi söylemek isterim.

BAŞKAN – Sayın Hocam, “katliam” tabirini kullanmayalım derseniz, çünkü...

MUSA ÇAM (İzmir) – Peki, “telef edilen” diyelim, “telef edilen”

BAŞKAN – O daha beter bir şey. “Telef etmek” de insanlar için kullanılan bir tabir değil.

MUSA ÇAM (İzmir) – “Harcanan” diyelim, “harcanan” diyelim.

BAŞKAN – Tamam, çünkü Komisyonumuzun mehabetine uymuyor yani o açıdan söylüyorum.

MUSA ÇAM (İzmir) – Şimdi, Sayın Bakan, siz Çalışma Sosyal Güvenlik Bakanısınız, bundan önceki dönemde de Bakandınız, bir ara gittiniz geldiniz tekrar, son derece de başarılı işler yapıyorsunuz. Ama Bakanlığınızı ilgilendiren bir konuda geçtiğimiz hafta çarşamba günü

gece bir buçukta bir torba kanun içerisinde yerleştirmiş Türk Hava Yollarında çalışan, Hava-İş kurumunda çalışan arkadaşlarımızın grev yasağı kapsamına alınmasıyla ilgili 7 maddelik bir kanun teklifinin içerisine sıkıştırıldı ve geldi. Biz, tabii, bankaların ve noterlerin yasak kapsamında olduğunu biliyoruz. Ama şimdi, bir de buna Hava-İş kolu eklendi. Şimdi, görülüyor ki süreç ilerledikçe sırayla bütün iş kolları grev yasağı kapsamına alınacakmış gibi bir izlenimi ve bir süreci yaşıyoruz.

Türk Hava Yollarında -Bakanlığın değerli temsilcileri de burada- geçtiğimiz yılın 2011'in Ocak ayında başlayan bir toplu sözleşme görüşmesi var. Bu iş kolunda bir tek sendika var olmasına rağmen Türk Hava Yolları yönetimi yetki itirazında bulundu. Tek sendika var, başka sendika yok. Birden fazla sendika olmuş olsa yetki itirazında bulunabilir, rekabet var denilebilir, bu yapılabilir, bunu çok anlayışla karşılayabilirim. Ama bu iş kolunda tek sendika var, tek sendika olmasına rağmen, yetki itirazında bulunuyor ve bir yıl sürdü arkadaşlar, tam bir yıl sürdü ve bu yılın başında da şubat

ayında da toplu sözleşme görüşmeleri başladı. Toplu sözleşme görüşmeleri normal seyrinde devam ederken tabii ki, doğaldır ki işçi, işveren temsilcileri arasında bir anlaşmazlık çıkar ve kanuni süreç başlar. Kanuni sürecin başladığı bu dönemde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ara bulucu tayin etti. Sizin Bakanlığınız ara bulucu tayin etti. Ara bulucu tayin etmiş olmanıza rağmen Türk Hava Yolları yönetimi sizin atadığınız ara bulucuya itiraz ettiler, buna da itiraz etti. Bu kanuni midir? Kanunidir, ayrı bir konu. Ama Çalışma Bakanlığının atamış olduğu ara bulucuya Türk Hava Yolları yönetimi bilinçli olarak itiraz etmektedir arkadaşlar. Neden? Toplu sözleşme süreci uzasın, uzasın, uzasın. Bu yılın sonunda iki yıllık toplu sözleşme süreci bitiyor. Bir başka toplu sözleşme süreci başlayacak 2013'ün başında, ocak ayında. Yeni bir toplu sözleşme sürece başlarken on sekiz aydır Türk Hava Yollarında çalışan arkadaşlarımız eski ücretlerinden çalışmaya devam ediyorlar. Bunun bağışlanması gerekirken mayıs ayının başında Türk Hava Yolları yönetimi ara bulucuya da itiraz ediyor, mahkemeye veriyor ve mahkeme de dosyanın kapağını açmadan eylül ayına erteliyor arkadaşlar. Eylül ayına erteliyor, dört ay erteliyor mahkeme. Erteler mi? Erteler. Türkiye'de yargı sistemi de bu noktaya geldi. Dört ay erteliyor, on sekiz aydır işçiler, emekçiler eski ücretlerine talim ediyor ve dosyanın kapağını açmadan mahkeme de eylül ayına erteliyor arkadaşlar. Bu arada gökten bir vahiy geliyor, bir milletvekili arkadaşım da bir kanun teklifi veriyor ve "Bu da grev yasağı içerisine alınsın." diyor. Sayın Bakan, sizin...

BAŞKAN – Vahiy peygamberlere gelir Sayın Çam yani şimdi çam devirdiniz.

MUSA ÇAM (İzmir) – Yok, arkadaşımıza gelmiş vahiy!

Sayın Bakan, mahkeme eylül ayına gün veriyor, görüşmek için eylül ayına gün veriyor yani dört ay davayı erteliyor, eylül ayında görüşmek üzere. Zaten aralık ayında iki yıllık toplu sözleşme süreci bitecek.

Şimdi, arkadaşlar, Sayın Bakan, sizin de kefil olduğunuz ve kampanyalarda anlattığınız, 12 Eylül 2010 yılında referanduma götürdüğünüz bir manifesto var, "evet" dediğiniz, bizim "hayır" dediğimiz yani birçoğuna "evet" dediğimiz. Ama bir çorba olunca çorbanın içerisine tabii elmalar, armutlar hepsi karıştırılmış, hangisine "Evet." diyeceğimiz, hangisine "Hayır." diyeceğimiz karıştırıldığı için ister istemez zorunlu olarak "Hayır." demek durumunda kaldık.

Şimdi baktığınız şu şeyde Sayın Başkan, sizin de kefil olduğunuz, "evet" dediğiniz madde. Şimdi bakıyoruz buna arkadaşlar, "evet" dediniz ve bugün arkasındasınız. Bakınız arkadaşlar, aynı iş kolunda birden fazla sendikaya üye olma imkânına "evet" demektir bu Anayasa'ya "evet" dediğiniz takdirde. Grev hakkının önündeki engellerin ortadan kaldırılmasına "evet" demektir arkadaşlar. Burada yazıyor, sizin hazırladığınız ve halkın karşısına götürdüğünüz, buna "evet" dediğiniz. Bu 12 Eylül referandumuna "evet" Anayasa değişiklik paketiyle ilgili sorular ve cevaplar, evet, sizin partinizin getirmiş olduğu ve yüzde 58'le oy aldığınız bir Anayasa değişikliği paketi. Ama burada

söylüyorsunuz, diyorsunuz ki: “Grevin önündeki bütün yasakları kaldıracağız, bir değil birden fazla sendikaya da üye olabilirsin.” Ama Türk Hava Yollarında bir grev yasağını da beraberinde getiriyorsunuz. Şimdi, bunu makul olarak izah etmek mümkün değildir arkadaşlar, doğru bir iş değildir. Biz ne dedik? Yapmayın ve bunu yaparken de Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı baypas yapıyor. Sayın Bakan, siz baypas yapıldınız, yok sayıldınız. Sayın Başkan siz de Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Başkanısınız, on yıldır ve sizden de bir şikâyetimiz yok, gerek sendikal bir yönetimde görevdeyken ilişkilerimiz açısından...

BAŞKAN – Üyelerimizden de şikâyetinizin olmadığı lütfen kayıtlara geçsin.

MUSA ÇAM (İzmir) – Geçsin efendim, geçsin.

BAŞKAN – Üyelerden de şikâyetiniz yok.

MUSA ÇAM (İzmir) – Üyelerden de yok tabii yok ama Sayın Bakandan var. Ama size de Sayın Başkan şunu söylemek istiyorum: Siz Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Başkanısınız, bu Komisyonu ilgilendiren diğer bir konu İçişleri Bakanlığında görüşülüyor. Şimdi, grevin ertelenmesi kanununun İçişleri Komisyonunda ne işi var arkadaşlar? Rica ediyorum sizden, Sayın Başkan sizden rica ediyorum, ne işi var? O maddenin burada görüşülmesi gerekiyor. Sayın Bakan, sizin olduğunuz bir ortamda görüşülmesi gerekiyorken İçişleri Komisyonu Başkanlığında, İçişleri Komisyonunda görüşülüyor. Oraya gittim, katıldım, söyledim, “yapmayın” dedim. “Bu sizi ilgilendiren bir kanun teklifi değil, bunu Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonuna gönderin, orada arkadaşlarımız müzakere etsinler, orada yapılsın bu konu.” dememe rağmen, yağmurdan mal kaçırır gibi orada görüşüldü. Yine söyledik, dedik ki: “Arkadaşlar, Toplu İş İlişkileri Kanunu şu anda Türkiye Büyük Millet Meclisinin gündeminde, alt komisyonda görüşüldü, ana komisyonda görüşüldü, önümüzdeki günlerde Türkiye Büyük Millet Meclisinin Genel Kuruluna inecek, var ise bu konuda bir talebiniz Genel Kurulda bunu önergeyle getirirsiniz, orada bu konular konuşulur. Bunun İçişleri Komisyonunda konuşulmasını ve orada oldubittiye getirilmesini doğru bulmuyoruz, yapmayın dememize rağmen, bir gece, gece bir buçukta orada kanun görüşüldü, geçtiğimiz hafta Çarşamba günü ve kanunlaştı ve ne yazık ki Sayın Cumhurbaşkanı da akıl almaz derecede büyük bir süratle de pazar akşamı imzaladı ve kanun yürürlüğe girdi.

Şimdi, Sayın Bakan, şimdi burada İş Sağlığı ve İş Güvenliği Yasası’nı görüşüyorsunuz, güzel bir şey. Türkiye’deki iş kazalarının önlenmesi, meslek hastalıklarının önlenmesi için elinizden gelen bütün çabayı hepiniz gösteriyorsunuz, sağ olun, var olun. Ama öbür tarafta gerçekten feci bir iş yapılıyor ve kötü bir iş yapılıyor, işçi haklarının, kazanımlarının büyük olduğu bu alanda siz sendikayı tasfiye ediyorsunuz ve sadece işçiler kendi haklarını aradıkları için bir günlük iş bırakma eylemi yapıyorlar ve cep telefonlarına gönderilen mesajla 305 kişi kapının önüne bırakılıyor arkadaşlar, dünyanın neresinde olabilir? Siz ayın 11’inde mi, 12’sinde mi ILO’ya gideceksiniz, Cenevre’de

konuşma yapacaksınız, Uluslararası Çalışma Örgütü'nde konuşma yapacaksınız. Peki, ne diyeceksiniz orada size sorduklarında “Siz Hava-İş kolunu grev yasağı kapsamına aldınız.” dediklerinde ne diyeceksiniz Sayın Bakan, merak ediyorum bunu. Yani bir taraftan “Dünyanın en büyük on altı ekonomisinden biriyiz, Avrupa'nın altı ekonomisinden biriyiz.” diye söylenmedik laf bırakmıyor... Biz de bununla gurur duyuyoruz, eğer hakikaten Türkiye sizin söylediğiniz gibi büyüyorsa, geliyorsa, kişi başına düşen millî gelir 10 bin doların üzerine çıkmış ise refah içerisinde bu Türkiye, biz de memnun, mutlu oluruz. Bunun böyle olmadığını biliyoruz biz ama söylemde bile böyle olmuş olsa söyleyecek bir sözümüz yok ama öbür taraftan çalışan işçilerin, emekçilerin kazanılmış haklarını ortadan kaldıracak kanun teklifleri peşi sıra, ardı ardına Meclise geliyor ve çeşitli komisyonlarda görüşülmeye başlanıyor. Şimdi, bu kanun bu Komisyonunda görüşülmesi gerekirken İçişleri Komisyonunda görüşüldü ve kanunlaştı. Şimdi, sizden rica ediyorum, bu konuda ne düşünüyorsunuz, kapının önüne bırakılan 305 işçiyle

ilgili ne düşünüyorsunuz ve bu toplu sözleşmenin bağitlanması için elinizi taşın altına koyacak mısınız, koymayacak mısınız, yoksa o 305 kişinin İstanbul'da havaalanında kapının önünde beklemesine hâlâ seyirci kalacak mısınız, kalmayacak mısınız? Bunu merak ediyorum. Yoksa tabii burada İş Sağlığı ve Güvenliği Yasasının geçmesi güzel bir şey ama öbür tarafta bir başka felaket yapıyorsa, yaşıyorsa buna seyirci kalmamamız gerektiğini düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Bakanım, buyurun.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Sayın Başkan, Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, değerli basın mensupları; hepinizi ben de saygıyla selamlıyorum.

Çalışma hayatımızın en önemli gündem maddelerinden biri olan müstakil İş Sağlığı ve Güvenliği Yasa Tasarısı görüşmelerinin sonuna yaklaşmış bulunuyoruz. AB ve ILO normları çerçevesinde hazırladığımız ve 3 Nisan 2012 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sevk ettiğimiz tasarı, aradan geçen zaman dilimi içerisinde gerek ana komisyondan alt komisyona sevk edilerek gerekse alt komisyonda değerli alt komisyon üyelerinin ve sosyal paydaşlarımızın katkısıyla bugüne gelmiş bulunuyor, daha da olgunlaşmış bulunuyor. Dolayısıyla, katkısı olan bütün arkadaşlara çok teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, takdir edersiniz ki iş sağlığı ve güvenliği meselesi aslında bütün dünya ülkelerinin sorunu, yalnız bizim sorunumuz değil. Tüm endüstriyel ilişkilerde son derece önemli konu başlıklarından biridir. Gerek Komisyonumuzun ilk toplantısında gerekse çeşitli vesilelerle iş sağlığı ve güvenliğiyle ilgili, meslek hastalıklarıyla ilgili tablomuzu kamuoyuyla

paylaştık ve bugün bu rakamlara tekrar sizi boğmak istemiyorum daha önce ifade ettiğim için, ama özellikle burada Komisyon üyesi arkadaşlarımız belirt dedikleri için ifade etmek istiyorum. Aslında 1990'dan bugüne iş sağlığı ve güvenliği konusunda gerek ölümler gerek yaralanmalar gerekse meslek hastalıklarıyla ilgili bir olumlu düzenlemenin olduğunu, 2002'den bugüne ise çok daha olumlu bir seyrin olduğunu rahat bir şekilde söyleyebiliriz. Örnek olsun diye söylüyorum, iş yeri sayısında son on yılda yüzde 97,4'lük bir artış söz konusu, işçi sayısında ise yüzde 111'lik bir artış söz konusu olmasına rağmen, iş kazalarında bu on yıl içerisinde yüzde 4,3'lük bir gerileme olduğunu görüyoruz. Aynı dönemde, yani son on yıllık dönemde 100 bin işçide ölüm oranı yüzde 16,8 iken bugün bunun yüzde 9,9'a gerilediğini de görüyoruz. Şimdi, efendim, bu olumlu bir seyir mi? Olumlu bir seyir ama karşı karşıya bulunduğumuz rakamlar bizi memnun eden rakamlar mı? Hayır. Hepimizin yine üzülmeye gereken ve bu olumlu seyrin çok kısa sürede çok daha beklediğimiz noktalara gelmesi gerektiği konusunda çalışmalar yapmamız gerektiği zorunluluğunu bize hatırlatıyor. Dolayısıyla, burada bir politik duruştan ziyade, siyasi bakıştan ziyade, konu insan yaşamı olduğu için, sağlıklı insan yaşamı olduğu için, sağlıklı çalışma ortamı olduğu için burada tekrar ediyorum, politik değerlendirmelerden ziyade ülkemizin endüstriyel ilişkilerinde yaşanan bu sorunların giderilmesi konusunda ortak bir aklın, ortak bir iradenin hâkim olmasının doğru olacağı inancı içerisindeyim.

Şimdi, bir başka açıdan bu konuya bakacak olursak, tabii ki bu maddi kayıplar insan yaşamının karşısında bir önem arz etmiyor, yani insan yaşamını kaybettikten sonra maddi varlıklardan bahsetmek ne anlam ifade ediyor? Hiçbir şey ifade etmez mutlaka ama bu yönüyle de hayat devam ettiği için baktığımız zaman şunu görüyoruz: İş sağlığı ve güvenliğinden tasarruf etmeyi düşünmek uzun vadede işletmelerin zararına olduğunu bizzat Bakanlık olarak yaptığımız araştırma ve çalışmalarda net bir şekilde görme imkânını elde ettik. Bakınız, fayda-maliyet analizi yaptığımız çalışmaya göre, iş sağlığı ve güvenliği alanına yapılan 1 TL'lik bir yatırımın orta ve uzun vadede işletmeye yaklaşık olarak 2 TL'lik bir fayda sağladığını bu çalışmalarımızda gördük. Yani iş sağlığı ve güvenliğine yönelik tedbirlerden 1 TL'lik tasarruf işletmede orta ve uzun vadede 2 katına varan kayıplarla bizi karşı karşıya bırakmaktadır. Bu araştırmamızda, ayrıca iyi iş sağlığı ve güvenliği uygulamalarının işletmelerin imajını yüzde 92 iyileştirdiği, yine işletmelerde üretimi yüzde 98 artırdığı, ürün kalitesini yüzde 85 yükselttiği, ürün pazarlamasını, pazar alanını yüzde 50 genişlettiği; iş kazası sayısını yüzde 88 azalttığı, müşteri memnuniyetini yüzde 70 artırdığı, kayıp çalışma sürelerini yüzde 65 oranında azaltıcı etki yaptığını net bir şekilde gördük. Bu veriler ışığında şunu açıkça söyleyebiliriz ki: İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerinin, can kayıplarının, meslek hastalıklarının önlenmesi yanında işletmelerin imajından ürünün kalitesine, ürünün pazarlanmasından müşteri memnuniyetine kadar her alanda yakından ilgili bir konu başlığı olduğunu vurgulamakta yarar var.

Şimdi, birçok konu ifade edilebilir ama ben özet olarak şunu ifade etmek istiyorum: Türkiye büyüyor mu? Türkiye büyüyor. Türkiye gelişiyor mu? Gelişiyor. Bunu biz burada siyasetçiler olarak ne şekilde ele alırsak alalım bu bir gerçek. Türkiye’de çok olumlu gelişmeler var. Yani iş kazalarında istediğimiz oranda olmasa bile orada da pozitif bir seyir var, olumlu bir seyir var. Yeterli mi? Yeterliliğini tartışabiliriz. Yapılması gerekenler var mı? Tabii ki var; onları, yapılması gerekenleri tartışmamız gerekiyor. Şimdi, bu yasayla bizim öncelikle bir çalışan ve iş yerinin sağlık ve güvenliği konusunda taviz vermememiz gerekiyor. Ben Çalışma Bakanı olarak bunu söylüyorum. Mümkün mertebe de gerek komisyon çalışmalarında gerekse Bakanlık hazırlık çalışmalarında amaç insan mutluluğu olduğuna göre, çalışanlarımızın mutlu, müreffeh ve sağlıklı bir ortamda, güvenli bir ortamda çalışmaları ve iş yerlerimizin bu güveni verecek ortamlar hâline dönüştürülmesi konusunda yasa koyucu olarak sizlerin gerekli hassasiyeti gösterdiğiniz inancı içerisindeyim. Biz de yürütme olarak bu konudaki hassasiyetimizi açık bir dille burada ifade ediyoruz. Eksikler olabilir, bunların üzerinde tartışma zamanımız, zeminimiz de var; gerek komisyon düzeyinde gerekse Genel Kurul düzeyinde bu konuda hassasiyetlerinizi bekliyoruz. Yalnız, gerek çalışanlar açısından gerek işverenler açısından gerekse sonuç alma imkânımız olmayan konularda da belki bürokratik işlemleri de bu yasa içermemeli diye düşünüyoruz. Yani, bir madde koyalım, bu madde ne işveren için ne çalışan için bir şey ifade etmiyor ama birçok bürokratik engeli de beraberinde getiriyor ise bu mevzuattan yasayı kurtarmamız gerektiği inancı içerisindeyim.

Burada tabii çok farklı konulara temas edildi. Şunu ifade edeyim: Bakanlık olarak Bakanlığımızın 74 milyonu ilgilendiren her alanda faaliyetleri var; sağlıktan, ilaçtan tutunuz da emeklisinden, işsizinden, çalışanından, hangi kesim aklınıza geliyorsa Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı olarak mutlak surette bir şekilde ilgi alanımızda olduğunu göreceksiniz. Bu çerçevede, canlı, diri, yoğun her alanda çalışma içerisinde olduğumuzu belirtmek istiyorum. Az önce arkadaşlarımızın ifade ettiği gibi, tarımda iş sağlığı güvenliği konusunda gerçekten gerek pilot iller gerekse proje bazlı çok ciddi bir çalışmayı gerçekleştiriyoruz. Şimdi, dericilik sektörüyle ilgili yine bir proje hazırlığını tamamladık. Tekstil ve otomotivle ilgili proje hazırlığımız var. Her alanda gerçekten bu ve benzer sıkıntıların ortadan kalkması, oluşmaması konusunda ciddi bir çalışmamızın olduğunu burada belirtmek istiyorum.

Şimdi, diğer konu ise, Hava-İş’le ilgili yaşanan konuyu değerli arkadaşlarımız gündeme getirdiler. Bu konuda süreç iyi takip edilirse Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı olarak gerek sendikal talepleriyle gerek işveren talepleriyle ilgili en ufak bir aksamanın, zaman açısından ve işlemler açısından en ufak bir eksiğin olmadığını burada belirtmek istiyorum. Yani bizden talep edenlere zamanında cevap verildiğini belirtmek istiyorum. Burada bizim arabulucu tayinimizin bir bilgi, belki bilemiyorum hangisi yanlış, teyit ettiriyorum şimdi arkadaşlara; açılan davalarda

mahkemeler arabulucu atanmasına ilişkin itirazları reddediyor... Mahkemeler reddetti. Orada reddedilmediği, ötelendiği şeklinde Sayın Milletvekilimiz ifade ettiler, onu teyit ettiriyorum.

Geneli itibarıyla şunu söyleyebilirim: Türk Hava Yollarında grev yasağıyla ilgili bir konunun Toplu İş İlişkileri Yasası bünyesinde değerlendirilmesinin doğru olacağına ben de katılıyorum, aynen katılıyorum. Yasa Genel Kurulun gündeminde, burada yapılacak değerlendirmede ilave yapılacaksa orada yapılmasının, tartışma yapılacaksa orada yapılmasının doğru olacağı inancı içerisindeyim.

Bir başka husus daha var, diğer husus da şudur: Bakanlar Kurulunun toplum sağlığı ve güvenliği açısından zararlı gördüğü grev eylemleriyle ilgili erteleme yetkisi vardır, ertelemenin sonunda da konu hakem heyetine gidiyor ve hakem heyetinin verdiği karar da kesin olarak yürürlüğe giriyor. Ama bu düzenleme, İşçileri Komisyonunda güvenlik açısından, öyle tahmin ediyorum o gerekçeyle görüşüldü çünkü normal toplu sözleşme sürecinde, neticesinde alınan bir grev kararıyla karşı karşıya değiliz. Yani burada işi durdurma, yavaşlatma, hangi ad altında yapıldıysa tam içeriğini bilemiyorum, böyle bir eylemle karşı karşıyayız. Yoksa alınan bir grev kararının sonucu Türk Hava Yollarında yapılan bir işlem söz konusu değildi, bir grev işlemi olmadığını burada belirtmek istiyorum. Bu çerçevede de işveren yine 2822'nin 45 ve 73'üncü maddeleri çerçevesinde uygulama yapmış ve işçilerin iş akitlerini feshetmiştir. Çalışma Bakanlığı nasıl bakar bu işe? Çalışma Bakanlığı olarak burada barışın olmasını isteriz biz, açık ifade edeyim. İşverenle ve işçi sendikalarıyla temasımız da olacak, bundan sonra da olacak. Bir barış ortamı gerçekleşir ise bizim asli görevimizin bu olduğu inancı içerisindeyiz ama herkes yasal hakkını tabii ki kullanacaktır. O çerçevede yargının vereceği karara da hepimiz saygı duymak durumundayız. Benim geneli itibarıyla söyleyeceğim budur. Sendikaya da kapımız açık, işverene de kapımız açık ve yapılacak yasal süreçlerin ötesinde bir uzlaşma zemini arama ise bu konuda her türlü desteği vereceğimizi de burada belirtmek istiyorum.

Bir başka açıdan da şunu görelim: Türkiye, hava ulaşımında çok ciddi başarılar elde etmiş, çok ciddi mesafeler kat etmiştir. Bir günlük bir yavaşlatmanın veyahut da bir günlük bir eylemin Türkiye'ye ne gibi maliyetinin olduğunu da gördük. Burada, hiçbirimizin layüsel, sorumsuz bir davranış içerisinde olma gibi bir lüksümüz yok, müzakere süreçlerini zorlamak gerekiyor, bu kadar öneme haiz olan bir çalışma hayatını, yani hava ulaşımıyla ilgili çalışanlarımızın bu kadar önemli bir konuyu çok daha ayrıntılı bir şekilde değerlendirerek müzakere...

MUSA ÇAM (İzmir) – Sorumluluk düşüyor hepimize değil mi?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Tabii efendim, işveren için de söylüyorum.

MUSA ÇAM (İzmir) – İşverene de düşüyor yani.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – İşveren için de söylüyorum. Yani, burada bu noktaya gelinmemesi konusunda herkes üzerine düşeni yapmalı,

yoksa “Ben işi bırakıyorum.” Bırakılmayacak işler vardı, bırakılacak işler vardır. Ameliyatta hastayı bırakabilir misiniz, acilde hastayı bırakabilir misiniz? Yani insan hakkı dediğin zaman öncelik sıraları önem arz ediyor. Onun için daha teenniyle hareket edilmesi gerekiyor, mutlaka diyalog ortamının en sağlıklı çözüm yolu olduğu inancını burada belirtmek istiyorum.

MUSA ÇAM (İzmir) – Ama “Yüzde 49 oy aldım, her şeyi yaparım.” doğru değil, değil mi?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ederim.

Genelî üzerindeki görüşmelerimiz tamamlanmıştır.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının adının değiştirilmesiyle ilgili bir önerge vardır, okutuyorum:

Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/605) sıra numaralı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanun Tasarısının isminin “İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Kanunu” olarak değiştirilmesini ve Tasarı metninde kullanılan “iş sağlığı ve güvenliği” ifadelerinin değişikliğe uygun olarak “işçi sağlığı ve iş güvenliği” şeklinde değiştirilmesini teklif ediyoruz.

Saygılarımla.

Süleyman Çelebi

İstanbul

Nurettin Demir

Muğla

Candan Yüceer

Tekirdağ

Kadir Gökmen Öğüt

İstanbul

BAŞKAN – Önergeye Hükûmet katılıyor mu Sayın Bakan?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Katılamıyoruz Sayın Başkanım. Çünkü tanım yalnız işçiyi değil bütün çalışanları kapsadığı için bu şekildedir. Bir de uluslararası bir tanımlama olduğu için katılamıyoruz.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, söz talebi var mı?

Sayın Çelebi, buyurun.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Sayın Başkan, Sayın Bakan her ne kadar “Çalışanları kapsıyor.” dese bile bir statü olarak biz işçilerle ilgili, çalışanlarla ilgili bir yasal düzenleme yapıyoruz. “İş sağlığı” dediğimiz zaman işin sağlığı gibi algılanıyor, yani burada temel oturtmamız gereken, biz diğer çalışanları da sonuçta işçi olarak görüyoruz ve işçi kimliğiyle özdeşleşen bir yasadan

bahsediyoruz, daha önce de bununla anılıyordu ve şimdi değiştiriliyor her şey. Burada da “işçi” tanımının diğer çalışanları da kapsadığını, mesela “iş sağlığı” dediğimiz zaman sağlıklı iş yapmak gibi algılanıyor. Bu algı bile sermaye tarafından, işverenler tarafından veya bu işin yüklenicileri tarafından çalışanlar olarak görülmeyen bir düzenlemedir. Böyle de algılanmayacağını ve bu tanımın bile bundan sonra çok tartışılacağı bir noktaya doğru evrildiğine inanıyorum. Biz “işçi” derken bütün çalışanları bu anlamda değerlendirdiğimiz için bu önerimizin dikkate alınmasını bir kez daha diliyor ve bu konuda duyarlı olunmasını istiyoruz. Buna göre de işlem yapılmasını istiyorum Sayın Başkanım.

Sağ olun.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Sayın Başkanım, yani tekrar ediyorum, bir politik yaklaşım içerisinde olmayacağımızı konuşmamda ifade ettiğim için söylüyorum, yani yasa benim yaşam değil, yasa sizin yasanız değil, yasa tüm endüstriyel ilişkilerle ilgili önemli bir yasa. Şimdi, bizim görüşümüz şu: “İşçi sağlığı” dediğiniz zaman kapsam daralıyor. Belki Türkiye, Anayasası’yla, yasasıyla çalışanlar kavramına geçerse o şekilde bir düzenleme olabilir. Şimdi, “işçi” dediğiniz zaman bu kamu çalışanlarını da içine alıyor, dolayısıyla dar bir yaklaşım değil, daha kapsayıcı olduğu için böyle; yoksa işçi burada yer almış, işçiyi kapsadığı için biz böyle söylüyoruz, işçi de içinde.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, Hükûmetin katılmadığı, Sayın Çelebi’nin de izah etmiş olduğu önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

1’inci maddeyi okutuyorum:

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ KANUNU TASARISI

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Kanunun amacı; işyerlerinde iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanması ve mevcut sağlık ve güvenlik şartlarının iyileştirilmesi için işveren ve çalışanların görev, yetki, sorumluluk, hak ve yükümlülüklerini düzenlemektir.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz talebi? Yok.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2’nci maddeyi okutuyorum:

Kapsam ve İstisnalar

MADDE 2- (1) Bu Kanun; kamu ve özel sektöre ait bütün işlere ve işyerlerine, bu işyerlerinin işverenleri ile işveren vekillerine, çırak ve stajyerler de dâhil olmak üzere tüm çalışanlarına faaliyet konularına bakılmaksızın uygulanır.

(2) Ancak aşağıda belirtilen faaliyetler ve kişiler hakkında bu Kanun hükümleri uygulanmaz:

a) Fabrika, bakım merkezi, dikimevi ve benzeri askerî işyerlerindekiiler hariç, kendine has özellikleri olan Türk Silahlı Kuvvetleri, genel kolluk kuvvetleri ve Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığının faaliyetleri.

b) Afet ve acil durum birimlerinin müdahale faaliyetleri.

c) Ev hizmetleri.

ç) Çalışan istihdam etmeksizin kendi nam ve hesabına mal ve hizmet üretimi yapanlar.

BAŞKAN – Madde üzerinde iki önerge vardır, önergeleri sırasıyla okutuyorum:

Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/605) esas numaralı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu Tasarısının 2 nci maddesi ikinci fıkrasının (a) bendinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mahmut Kaçar

Vural Kavuncu

Şanlıurfa

Kütahya

"a) Fabrika, bakım merkezi, dikimevi ve benzeri askerî işyerlerindekiiler hariç, Türk Silahlı Kuvvetleri, genel kolluk kuvvetleri ve Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığının kendine has özellikleri olan faaliyetleri."

Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/605 sıra numaralı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanun Tasarısının Alt Komisyon Metninin 2. maddesinin ikinci fıkrasının (c) ve (ç) bentlerinin metinden çıkartılmasını teklif ediyoruz.

Süleyman Çelebi

Candan Yüceer

Kadir Gökmen Öğüt

İstanbul

Tekirdağ

İstanbul

Nurettin Demir

Muğla

BAŞKAN – Şimdi bu maddede iki önerge var, birisi (c) ve (ç) fıkralarının madde metninden çıkarılması, bir diğeri de (a) bendindeki “kendine has özellikleri olan” tabirinin yer değişikliği belki mananın daha iyi anlaşılabilmesi için.

Konu hakkında söz talebi olan olursa, özellikle Millî Savunma Bakanlığından gelen arkadaşlarımız bu yer değişikliği ile “kendine has özellikleri olan” tabirinin yerinin değiştirilmesiyle ilgili bir görüş bildirirseniz, kayıtlara geçsin.

MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ YR ÇETİN KARTAL – Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, değerli Komisyon üyeleri...

BAŞKAN – Hukukçu musunuz siz efendim?

MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ YR ÇETİN KARTAL – Evet, hukukçuyum efendim. İş hukukuyla ilgili Millî Savunma Bakanlığında bulunan birimimizde görev yapıyorum.

BAŞKAN – Buyurun efendim.

MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ YR ÇETİN KARTAL – Ben Millî Savunma Bakanlığı olarak, değerli çalışmalar neticesinde hazırlanan İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu Tasarısı’nda 2’nci maddede yer alan özellikle biraz önce bahsettiğiniz (a) bendindeki “kendine has özellikleri olan” kavramının bu bentten çıkarılmasını arz ve teklif ediyoruz. Şöyle bir düşüncemiz var...

BAŞKAN – Yani, bunun sizi rahatsız eden yönü nedir, niye çıkartalım bunu? Yer değişikliği olması ne gibi bir mahzura...

MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ YR ÇETİN KARTAL – Yer değişikliği olması yine aynı niteliğe sahip olduğu için, “kendine has özellikleri olan” kavramı önümüzdeki dönemde kavram kargaşasına yol açabileceğini değerlendiriyoruz. O nedenle “kendine has özellikleri olan” kavramı buradan çıkarıldığı takdirde amaca da hizmet edeceğini düşünüyoruz.

Arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Bu önergede Millî Savunma Bakanlığının görüşünü dinledik.

Hükûmet önergeye katılıyor mu Sayın Bakanım?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Şimdi efendim, bu önergeye biz katılıyoruz çünkü burada netlik belki yok idi, bununla biraz da netlik kazandı. Şimdi diyoruz ki: “Fabrika, bakım merkezi, dikimevi ve benzeri askerî işyerlerindeki kiler hariç...” Buralarda demek ki iş sağlığı güvenliği olacak. Peki, olmayacaklar neresi? “Kendine has özellikleri olan Türk Silahlı Kuvvetleri, genel kolluk kuvvetleri ve Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığının faaliyetleri.” Şimdi, bu “kendine has faaliyetler” iş sağlığı güvenliği kapsamının dışındadır. Başka türlü tanım yapamadığımız için “kendine has” diyoruz Türk Silahlı Kuvvetlerini, Millî İstihbarat Teşkilatının kendisine has bu dikimevi, fabrika ve benzeri faaliyetlerin dışında kendisine has olan faaliyetler iş sağlığı güvenliği kapsamının dışında tutuluyor. Başka türlü ifade edemediğimiz için.

BAŞKAN – Önergeye katılıyorsunuz.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Onun için, bu önergede “kendine has” kavramı biraz daha anlaşılır bir noktaya taşındı, doğrudur diye düşünüyoruz, yani bu önergeye katılıyoruz.

BAŞKAN – Hükûmetin katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Aynı madde üzerindeki diğer önergeyi tekrar okutuyorum:

Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/605 sıra numaralı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanun Tasarısının Alt Komisyon Metninin 2. maddesinin ikinci fıkrasının (c) ve (ç) bentlerinin metinden çıkartılmasını teklif ediyoruz.

Süleyman Çelebi

Candan Yüceer

Kadir Gökmen Öğüt

İstanbul

Tekirdağ

İstanbul

Nurettin Demir

Muğla

BAŞKAN – Buyurun Sayın Yüceer.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

“Bu İş Sağlığı ve Güvenliği Yasa Tasarısı’nda bütün çalışanlar iş sağlığı ve güvenliği kapsamına alındı, sağlık ve güvenlik önlemleriyle ilgili çalışan sınırı kaldırıldı.” deniliyor. Ancak, burada özellikle ev hizmetlerinde çalışanlar ve kendi nam ve hesabına mal ve hizmet üretenler hariç tutuluyor, bu kapsam dışında bırakılıyor. Biz biliyoruz ki, istihdam edilmiş kadın nüfusuna baktığımızda yüzde 26,7’lik bir pay kadın istihdamında ev işçilerine ait. Geçtiğimiz günlerde önergesi sonucu Sayın Süleyman Çelebi’nin, rakamlar 2011’de 3 bin ev işçisinin iş kazası geçirdiği, 51 kadının öldüğü, 400’e yakın kadını taciz ve tecavüze uğradığı sonuçlarını aldık. Hâl böyle olunca özellikle ev hizmetlerinde çalışanlar ve kendi nam ve hesabına mal ve hizmet üretenlerin de hariç tutulmaması ve gerçekten bu kanunun amacıyla paralel olarak bu kapsam içine alınması gerekir diye düşünüyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Yüceer.

Sayın Bakan, Hükûmet bu önergeye katılıyor mu, (c) ve (ç) bentlerinin çıkarılmasına katılıyor mu efendim?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Şimdi, katılamıyoruz şundan dolayı: Şimdi, ifade ettikleri özellikle kadınlarda kayıt dışılık ve ev hizmetleriyle ilgili çok ciddi bir sorun yaşıyoruz ve bu konuda kayıt dışılığın ciddi boyutlarda

olduğunun da bilincindeyiz. Şimdi, çok tartışıldı burada, özellikle istihdam bürolarıyla ilgili bir değerlendirmenin yapılması inancındayım ben. Yani part-time çalışanlarla ilgili, bunların kayıt altına alınmasının yollarını bulmamız gerekiyor. Bu konuda mesela yollardan bir tanesi istihdam bürolarının faaliyetleridir. Yani siz ev hizmetlerinde çalıştıracağınız bir kişiyi part-time çalıştırırken istihdam bürosundan davet ettiğiniz zaman, istediğiniz zaman bu şekilde kayıt dışılık da ortadan çıkmış olacak, iş sağlığı ve güvenliği konusundaki sıkıntı da ortadan çıkmış olacak çünkü işveren söz konusu olmuş olacak. Ama şu anda hiçbir Avrupa ülkesi ve dünya uygulamalarında bu iki konu başlığı kapsam dâhilinde değil. Onun için, katılamıyoruz.

BAŞKAN – Sayın Çelebi, siz de söz istediniz, buyurun.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Sayın Başkan, öncelikle Sayın Bakanın bütün dünya uygulamaları böyledir yaklaşımı doğru değil, bir yanlış bilgiye sahip. Birçok ülkede ve özellikle İtalya’da bu anlamda birçok düzenleme var, birçok ülkede de var. Şimdi, ölümle ilgili bir olay... Eğer ülkede kayıt dışı önlenmek isteniyorsa, gerçekten bu konuda bir adım atılmak isteniyorsa tam da başlanacak nokta burasıdır. Biraz önce tanımladığımız, yani bu ülkede “kayıt dışı, kayıt dışı” diye sürekli kayıt dışına işverenlerle konuşun karşıyız, Hükûmetle konuşun karşıyız, siyasi partilerle konuşun karşıyız ama burada teşvik eden bir uygulamayla karşı karşıyayız. Ölümlü bir olaydan sorumlu olacağını algılayan bu hizmetleri üreten, bu hizmetlere tabi tutulan vatandaşlar bu hizmetleri yaptıranlar tarafından eğer bilinirse buradan bir sorumluluk duyulacak. Kendisinin de bu sürece tabi olacağını düşünürse, evet part-time çalışsa bile üç günlükse üç günlük, dört günlükse dört günlük... Bu çalışma alanları o kadar yaygınlaştı ki birçok şirket, bunları biliyorsunuz işlemlerini şirket aracılığıyla yaptırıyor ve hizmetleri sunuyor ama onların da hiçbir güvencesi yok, hiçbir sigortası yok. Bu hizmetler yalnız bireysel, yani benim evimde benim bir kadın bulmamla ilgili bir olay değil, bir hizmetin yürütülmesi değil. Bu konuda birçok firmalar var, bu hizmetleri yaptırıyorlar ama ev hizmetleri diye de çoğu sigortasız çalıştırıyor ve bunlar aşağı yukarı, bazı çalıştırılanlar açısından bakıldığında, bir ayı bulan, hiç aralıksız çalışan yerler dahi var. Dolayısıyla burası bile dikkate alınmıyorsa, burası bile göz ardı ediliyorsa bunun önüne geçemeyiz ve tedbirlerin alınmasına da katkı veremeyiz, bunu özellikle belirtmek istiyorum.

Bir de “Burada sosyal taraflar var.” dedik. Bu alanda da izninizle, bu konunun uzmanı olan sosyal tarafların da gereksinim duymaları hâlinde, illa bu maddede görüşsün demiyorum, görüşlerini ifade etmek isteyen kurumlar olursa da onlara söz vermenizi diliyorum Sayın Başkanım.

Çok teşekkürler.

BAŞKAN – Zaten her zaman için onlara söz veriyoruz Sayın Başkan.

Sayın Bakanım...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANİ FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Ben de Süleyman Bey’in bu son görüşüne katılıyorum.

Gerçekten, yasanın daha mükemmel olması konusunda varsa katkı, bunun için ben Sayın Başkan sizden istirham edeyim, ara da verebiliriz, yeter ki bir kelime olumlu katkı olsun yani.

Fakat mesela, Süleyman Bey’in bu izahatı çerçevesinde bir şey söylemek istiyorum: Siz şimdi evinizde ev işleriyle ilgili çalıştırdığınız, üç saatliğine, beş saatliğine, iki saatliğine bir bayan, bir hanım söz konusuysa Süleyman Bey, siz işveren iseniz... İşveren-işçi ilişkisi varsa bir sorun yok, yasa bu kapsam altına alıyor. Ama siz üç saatliğine ev hizmetlerinde çalıştırdığınız bir kadını kayıt dışı çalıştırıyorsanız -ki genelde uygulama bu, pratikte uygulaması bu- kayıt dışı olunca bu hizmetleri nasıl, işçi-işveren ilişkisi oluşmayınca nasıl kapsama alacağız? Avrupa düzeyinde baktığınız zaman şöyle bir durum var: Yani verdiğiniz örnekte haklılık var ama kayıt dışılık yok. Onun için, az önce söyledim, siz eğer part time çalışmalarla ilgili hizmet aldığınız birisiyle ilgili ilişkiyi bu ifade edilen istihdam bürolarından yaparsanız, o zaman sorgulama istihdam bürosuna ve kadının da çalışma ortamını sorgulama görevi bize düşer. Yani pratiği olan, olmayan bir şeyden bahsettiğimiz için, kayıt dışılık da yaygın olduğu için, bunu bir başka yasal düzenlemeyle sisteme dâhil etmemiz gerekiyor. O çerçevede işçi-işveren ilişkisi oluşunca da Süleyman Bey’in talebi gerçekleşmiş olacak.

BAŞKAN – Sayın Çelebi, karşılıklı olmasa...

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Karşılıklı olsun diye yapmam, biliyorsunuz.

BAŞKAN – Biliyorum.

Buyurun.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Benim de böyle bir özelliğim yok.

Şimdi, buraya konulması hâlinde caydırıcı olacağına inanıyorum. Ben dört saat çalıştırdığım o kadınla ilgili bir sorumluluğum olduğunu hissedersen, yasanın da böyle algısını yaratırsak alması gereken, o 10’uncu katta çalıştırdığım zaman oradan eğer düşerse böyle bir sorumluluğumun olacağı hissini yaygınlaştırırsak, onun güvencesine ilişkin bir düzenlemeyi hissedersen, hem alınacak tedbirlerde -diğer firmaların yaptığı uygulamalar var, hani bazı tedbirler alıyorlar- hem de bireysel bu tedbirlerin alınmasına katkı sağlayacak bir yaklaşımdır benim önerdiğim. O nedenle de bu part time çalışmalar zaten var, ben de bu aşamasının bile sigortalı olmasını, kayıt dışılığın önlenmesine de katkı vereceğini, tam da işte bu noktada, madem bir düzenleme yapıyoruz, sonra başka maddelerde yaparız, başka kanunlarda yaparız yerine tam da yerinin burası olduğunu düşünüyorum. Bir kez daha bunun hem Bakanlığın çalışmalarına katkı vereceğini hem de bu kayıt dışılığın önlenmesine de katkı vereceğini düşündüğüm hem de insanların bu konuda... İşte, biraz önce rakamlar verdik, bir daha ifade etmek istemiyorum. Bu verilen rakamlarda bu nedenle ölüm sayısının da ne kadar yoğun olduğunun bir göstergesi olduğu için caydırıcı bir unsur olur diye düşünüyorum.

Bir kez daha takdirlerinize sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Çelebi.

Değerli arkadaşlar, burada birinci önergeyi oylamıştık.

İkinci önergemize Hükûmet katılmıyor.

Hükûmetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Değişiklik önergesi, daha önce kabul edilen bir önergemiz vardı. Kabul edilen önerge doğrultusunda madde 2'yi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde 2 kabul edilmiştir.

Madde 3'ü okutuyorum:

Tanımlar

MADDE 3- (1) Bu Kanunun uygulanmasında;

- a) Bakanlık: Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığını,
- b) Çalışan: Kendi özel kanunlarındaki statülerine bakılmaksızın kamu veya özel işyerlerinde istihdam edilen gerçek kişiyi,
- c) Çalışan temsilcisi: İş sağlığı ve güvenliği ile ilgili çalışmalara katılma, çalışmalarını izleme, tedbir alınmasını isteme, tekliflerde bulunma ve benzeri konularda çalışanları temsil etmeye yetkili çalışanı,
- ç) Destek elemanı: Asli görevinin yanında iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili önleme, koruma, tahliye, yangınla mücadele, ilk yardım ve benzeri konularda özel olarak görevlendirilmiş uygun donanım ve yeterli eğitime sahip kişiyi,
- d) Eğitim kurumu: İş güvenliği uzmanı, işyeri hekimi ve diğer sağlık personelinin eğilimlerini vermek üzere Bakanlıkça yetkilendirilen kamu kurum ve kuruluşlarını, üniversiteleri ve Türk Ticaret Kanununa göre faaliyet gösteren şirketler tarafından kurulan müesseseleri,
- e) Genç çalışan: On beş yaşını bitirmiş ancak on sekiz yaşını doldurmamış çalışanı,
- f) İş güvenliği uzmanı: İş sağlığı ve güvenliği alanında görev yapmak üzere Bakanlıkça yetkilendirilmiş, iş güvenliği uzmanlığı belgesine sahip mühendis, mimar veya teknik elemanı,
- g) İş kazası: İşyerinde veya işin yürütümü nedeniyle meydana gelen, ölüme veya vücut bütünlüğünün ihlaline sebep olan olayı,
- ğ) İşveren: Çalışan istihdam eden gerçek veya tüzel kişi yahut tüzel kişiliği olmayan ve kuruluşları,
- h) İşveren vekili: İşveren adına hareket eden, işin ve işyerinin yönetiminde görev alan kişiyi

ı) İşyeri: Mal veya hizmet üretmek amacıyla maddi olan ve olmayan unsurlar ile çalışanın birlikte örgütlendiği, işverenin işyerinde ürettiği mal veya hizmet ile nitelik yönünden bağlılığı bulunan ve aynı yönetim altında örgütlenen işyerine bağlı yerler ile dinlenme, çocuk emzirme, yemek, uyku, yıkanma, muayene ve bakım, beden ve mesleki eğitim yerleri ve avlu gibi diğer eklentiler ve araçları da içeren organizasyonu,

i) İşyeri hekimi: İş sağlığı ve güvenliği alanında görev yapmak üzere Bakanlıkça yetkilendirilmiş, işyeri hekimliği belgesine sahip hekimi,

j) İşyeri sağlık ve güvenlik birimi: İşyerinde iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerini yürütmek üzere kurulan, gerekli donanım ve personele sahip olan birimi,

k) Konsey: Ulusal İş Sağlığı ve Güvenliği Konseyini,

1) Kurul: İş sağlığı ve güvenliği kurulunu,

m) Meslek hastalığı: Mesleki risklere maruziyet sonucu ortaya çıkan hastalığı,

n) Ortak sağlık ve güvenlik birimi: İşyerlerine iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerini sunmak üzere gerekli donanım ve personele sahip Bakanlıkça yetkilendirilen kamu kurum ve kuruluşları ile Türk Ticaret Kanununa göre faaliyet gösteren şirketler tarafından kurulan birimi,

o) Önleme: İşyerinde yürütülen işlerin bütün safhalarında iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili riskleri ortadan kaldırmak veya azaltmak için planlanan ve alınan tedbirlerin tümünü,

ö) Risk: Tehlikeden kaynaklanacak kayıp, yaralanma ya da başka zararlı sonuç meydana gelme ihtimalini,

p) Risk değerlendirmesi: İşyerinde var olan ya da dışarıdan gelebilecek tehlikelerin belirlenmesi, bu tehlikelerin riske dönüşmesine yol açan faktörler ile tehlikelerden kaynaklanan risklerin analiz edilerek derecelendirilmesi ve kontrol tedbirlerinin kararlaştırılması amacıyla yapılması gerekli çalışmaları,

r) Tehlike: İşyerinde var olan ya da dışarıdan gelebilecek, çalışanı veya işyerini etkileyebilecek zarar veya hasar verme potansiyelini,

s) Tehlike sınıfı: İş sağlığı ve güvenliği açısından, yapılan işin özelliği, işin her safhasında kullanılan veya ortaya çıkan maddeler, iş ekipmanı, üretim yöntem ve şekilleri, çalışma ortam ve şartları ile ilgili diğer hususlar dikkate alınarak işyeri için belirlenen tehlike grubunu,

ş) Teknik eleman: Teknik öğretmen, fizikçi ve kimyager unvanına sahip olanlar ile üniversitelerin iş sağlığı ve güvenliği programı mezunlarını,

ifade eder.

(2) İşveren vekili, bu Kanunun uygulanması bakımından işveren sayılır.

BAŞKAN – Şimdi, bir kere, baştan şunu ifade edeyim: Katkı vermek isteyen sosyal taraflar olabilir. Daha önce fikirlerini alt komisyonda beyan etmiş olduklarını varsayıyorum ancak yine de kısa, öz bilgilerini alabiliriz. Ama bunda bir kapıyı açarak yani alıp mikrofonu on-on beş dakika konuşmak şeklinde değil de bize öz, şu madde şöyle değişirse daha iyi olur gibi kanaatleri varsa biz bunları dikkate alabiliriz. Ama tekrar ediyorum: Çok uyguladığımız bir metot değil. Şimdi hep eller kalkıyor da alt komisyonda sizin bu fikirleri mutlaka dile getirmiş olmanız gerekiyor idi. Yani eğer getirmediyseniz o ayrı, getirdiyseniz yine de dinleyelim ama çok sağlıklı bir çalışma olmaz o zaman. Herkes söz almaya kalktığı zaman, burası o zaman alt komisyon çalışması olur.

Şimdi, öncelikle ben önerileri okutuyorum, ardından söz almak isteyenlere söz vereyim, ondan sonra Hükûmetin görüşünü alacağım.

Buyurun.

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Başkanlığı'na

Görüşülmekte olan 1/605 sıra numaralı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanun Tasarısının Ait Komisyon Metninin Tanımlar başlıklı 3. maddesinin (b), (d), (g), (i), (n), (s) bentlerinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesi ve (t) bendinin eklenmesi teklif ediyoruz.

Saygılarımızla.

Süleyman Çelebi

Candan Yüceer

Kadir Gökmen Öğüt

İstanbul

Tekirdağ

İstanbul

Nurettin Demirci

Muğla

"b) Çalışan: Kendi özel kanunlarındaki statülerine bakılmaksızın kamu veya özel işyerlerinde istihdam edilen yahut çalışan istihdam etmeksizin kendi nam ve hesabına mal veya hizmet üretimi yapan gerçek kişiyi,"

"d) Eğitim Kurumu: İşyeri hekimliği, iş güvenliği uzmanlığı ve işyeri hekimi dışındaki diğer sağlık personelinin eğitimlerini vermek üzere Bakanlık tarafından yetkilendirilen kurum ve kuruluşlar ile üniversiteler ve meslek kuruluşları tarafından bu iş için oluşturulan birimleri,"

"g) İş Kazası

a) Çalışanın işyerinde bulunduğu sırada,

b) İşveren tarafından yürütülmekte olan iş nedeniyle çalışan kendi adına ve hesabına bağımsız çalışıyorsa yürütmekte olduğu iş nedeniyle,

c) Bir işverene bağlı olarak çalışanın, görevli olarak işyeri dışında başka bir yere gönderilmesi nedeniyle asıl işini yapmaksızın geçen zamanlarda,

d) Emziren kadın çalışanın, iş mevzuatı gereğince çocuğuna süt vermek için ayrılan zamanlarda,

e) Çalışanların, işverence sağlanan bir taşıtla işin yapıldığı yere gidiş gelişi sırasında, meydana gelen ve çalışanı hemen veya sonradan bedenen ya da ruhen özüre uğratan olaydır.”

“i) İşyeri hekimi: İş sağlığı ve güvenliği alanında görev yapmak üzere meslek kuruluşu tarafından yetkilendirilen ve Bakanlıkça tescil edilen, işyeri hekimliği belgesine sahip hekimi,”

“m) Meslek hastalığı, çalışanın çalıştığı veya yaptığı işin niteliğinden dolayı tekrarlanan bir sebeple veya işin yürütüm şartları yüzünden uğradığı geçici veya sürekli hastalık, bedensel veya ruhsal özrürlük halleridir.”

“n) Ortak sağlık ve güvenlik birimi: 50 ve daha az çalışanı olan işyerlerine iş sağlığı ve güvenliği hizmeti sunmak üzere gerekli donanım ve personele sahip, Bakanlıkça yetkilendirilen kamu kurum ve kuruluşları ile hizmet alan işverenler tarafından ortaklaşa kurulan birimi,”

“ş) Teknik eleman: Teknik Öğretmen, fizikçi ve kimyager unvanına sahip olanlar ile üniversitelerin Çalışma Ekonomisi ve Endüstriyel İlişkiler Bölümü ile iş sağlığı ve güvenliği programı mezunlarını,”

“t) Meslek kuruluşu: Bu kanunda belirtilen işlerin yürütülmesinde görev alanların üye olmakla yükümlü bulundukları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarını,”

BAŞKAN – Bu önerge üzerinde bir söz talebi var mı? Önce bu önergeyi bir halledelim, gereğini yapalım, ondan sonra diğerine geçelim çünkü nasıl olsa bir daha okumak gerekiyor onu.

Sosyal taraflardan bu konuda ekleme yapmak isteyen var mı, tanımlarla ilgili?

Buyurun Sayın Pirlar.

Kısa, öz yalnız. Uzun olursa bu söz verme işlemini uygulamayabiliriz bakın, onu söyleyeyim. Çünkü alt komisyona çevirmememiz lazım bunu.

TİSK GENEL SEKRETERİ BÜLENT PİRLER – Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

Kısa ve öz, tam madde metni olarak arz edeceğim konuyu yani maddede nasıl bir değişiklik yapılması bakımından.

Efendim, 3’üncü maddede (ç) bendinin madde metninden çıkarılmasını özellikle söylüyorum. Burada destek elemanından bahsediyor.

Şimdi, efendim, kara karışıklığı şuradan geliyor: Avrupa Birliği yönergelerine baktığımızda destek elemanıdır esas olan fakat bizde uzmanlık diye bir kavram türetildiğinden dolayı bu ikisi karışıyor.

Şimdi sorun şurada: Eğer uzman istihdam ediliyorsa destek elemanına ne ihtiyaç var? Bunu bir türlü anlamıyoruz biz. Evet, uzman istihdamı olmazsa tamam, destek elemanı olsun fakat uzmanı

zaten ben istihdam etmezsem niye destek elemanı çalıştıracağım, ayrı bir görev vereceğim, bunların fonksiyonları ne? İş yerinde karışıklığa yol açacağımızı, ne olur, görmemiz gerekiyor. Birinci teklifimiz budur. Yani 3'üncü maddenin (ç) bendinin çıkartılması.

İkinci, yine 3'üncü maddeyle ilgili -hemen söyleyeceğim- (d) bendinde diğer sağlık personeli var. Efendim, şimdi bunu algılamakta zorluk çekiyoruz. İlk yardım yönetmeliği var, iş yeri hekimi var. İlk Yardım Yönetmeliği'nce bir tane kişiyi de görevlendiriyoruz sürekli, iş yeri eğitimi de var. Diğer sağlık personelinin ben niye çalıştıracağım? Yine algılamıyoruz, algılamıyoruz. Onun için (d) bendinin çıkartılması gerektiğini özellikle vurgulamamız gerekiyor.

Yine çok önemli bir konu, burada defaatle de anlattık, anlatmaya çalıştık ama aşamıyoruz bu konuyu ve algılamakta da zorlanıyoruz. (f) bendinde geçen mühendis, mimar veya teknik eleman. Hemen söylüyorum, niye tekelleştiriyoruz bu yapıyı, bir türlü, algılamakta bunu gerçekten zorlanıyoruz. A, B, ve C tiplerinde uzman olabilir efendim. A tipinde de anlarım, A tipine mimar, mühendis yahut da teknik eleman sınırlaması... B ve C tiplerindeki uzmanlar, tehlikesiz, az tehlikeyi iş yerlerinde çalışacak uzmanlarda niye mühendis sınırlaması yapıyoruz, bunu algılamakta zorluk çekiyorum. Bunun tabii sonucu şu: Şu anda 20 bin taneye yakın iş sağlığı güvenliği uzmanı çalıştırıyoruz biz Türkiye'de. 20 bin taneye yakın uzmanın büyük bir kısmını işten çıkarmak zorunda kalacağız bu maddeye göre, mühendis olmadığından dolayı.

BAŞKAN – Teknik eleman da sayılmıyorlar mı?

TİSK GENEL SEKRETERİ BÜLENT PİRLER – Madde böyle. Yani şunu özellikle söylüyorum: A tipi uzmanlarda evet, mimar, mühendis vesair çalıştıralım, B ve C tiplerinde de “Üniversite veya yüksekokul mezunu olması yeterlidir.” ibaresinin konması gerekiyor.

Yine bir başka unsur, çok da önemli unsur olduğunu düşünüyoruz, (n) bendi. “Sahip” sözcüğünden sonra gelmek üzere “birden fazla işveren tarafından veya” ibaresinin eklenmesini...

BAŞKAN – Pardon, Sayın Pirlar, bakın, siz öyle söylüyorsunuz ama geçici maddede bunların zaten görevleri korunuyor. Demek ki tümünü, onları işten çıkarmanız gerekmiyor yani.

TİSK GENEL SEKRETERİ BÜLENT PİRLER – Konu o değil efendim. Bütün sorun, orada, işten çıkarmamız gerekecek eğer uzmanlık için başvuru belgesini yapmamışlarsa, geçmişte yapmamışlarsa... O kadar çok kişi var ki başvuru yapılmamış. Sorun orada çözülüyor, o maddeyle, onu arz ediyorum.

BAŞKAN – Onu Bakanlık dinliyor zaten, Hükûmet dinliyor.

TİSK GENEL SEKRETERİ BÜLENT PİRLER – Yine, “sahip” sözcüğü (n) bendinden sonra “birden fazla işveren tarafından veya” ifadesinin... Çünkü uzun yıllardır şimdi yine bir başka sorun bu. İşverenler tarafından oluşturulmuş ortak sağlık birimleri var. Deniliyor ki bunu yapamazsınız bu kanunla, bu maddeye göre. Ben kurmuş olduğum bu birimleri niye tekrar tekrar şey yapayım?

Kanunda yer verilmesi gerekiyor ki bunların devamı gerekiyor. Bunları ne yazık ki yapamaz hâle geliyoruz. Bu ne yazık ki bizim açımızdan büyük bir sorun teşkil ediyor. Uygulamada o kadar şeyler var ki mesela, aynı bentte geçen “kuruluşları” kelimesinden sonra...

BAŞKAN – Bunları alt komisyonda dile getirdiniz mi Sayın Pirlar?

TİSK GENEL SEKRETERİ BÜLENT PİRLER – Bir kısmını dile getirdik ama şunu gözlemliyorum ki...

BAŞKAN – Niye hepsini dile getirmediniz?

TİSK GENEL SEKRETERİ BÜLENT PİRLER – Çünkü taslak değişti, bir kısmına yeni madde de geldi efendim, ona göre de yeni düzenlemeler çıkıyor ortaya doğal olarak.

Yani son maddeyle ilgili olarak söylediğimiz fakat bunların hiçbirisi alt komisyonlarda kabul görmemiştir. Bu teknik bir şeydir efendim.

BAŞKAN – Hükûmet dinliyor zaten, cevabını alırsız.

TİSK GENEL SEKRETERİ BÜLENT PİRLER – 3’üncü maddenin (p) bendinde, “derecelendirilmesi” kelimesinden sonra “ve kontrol tedbirlerinin kararlaştırılması” ibaresinin metinden çıkmasını... Bu tamamen tekniktir. Neden? Şu nedenle: Risk değerlendirmesi kavramının kapsamının risk yönetimi tanımıyla karışmasını önlemek amacıyla yapılır.

Şunu unutmamak gerekiyor: “Risk değerlendirmesi” tanımı, “risk yönetimi” tanımının bir parçasıdır. Burada bir durum tespiti yaparken birinde eylem ortaya çıkıyor. Bu, bu şekliyle kalırsa, bu şekliyle düzeltmezsek bunu, “ve kontrol tedbirlerinin kararlaştırılması” ibaresinin metinden çıkarttırmazsak, risk değerlendirmesi ile risk yönetimi kavramlarını aynı kaba koymuş oluruz. Bunlar teknik şeyler, bunları defaatle de anlattık ama ne yazık ki alt komisyonda da bunlar kabul görmemiştir efendim.

Arz ettim, teşekkür ederim.

3’üncü maddeye ilişkin... Pek çok maddeye ilişkin yine görüşümüz vardır Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun.

Kendinizi tanıtırız.

HAK-İŞ İŞ SAĞLIĞI GÜVENLİĞİ KOMİSYONU BAŞKANI SABAHATTİN KORKMAZ – Hak-İş İş Sağlığı Güvenliği Komisyon Başkanı.

BAŞKAN – Bu maddeyle ilgili.

HAK-İŞ İŞ SAĞLIĞI GÜVENLİĞİ KOMİSYONU BAŞKANI SABAHATTİN KORKMAZ – Bu maddeyle ilgili, tanımlarla ilgili özellikle, kanunun genel içeriğinde işverenle işveren vekili arasındaki kavram karışıklığı var. Sanki özel kişiler sadece iş istihdam eden kişilermiş gibi görünüyor. “İşveren vekiline tebliğ edilir.” şeklinde geçiyor, kanun metninde bütün tebliğler “İşveren vekiline tebliğ edilir.” şeklinde geçiyor. Tüzel kişiler işverenliktir ama tebliğ edilecek bireysel yetkilileri vardır

ki bunlara da işveren vekili diyoruz. O yüzden de işverenle işveren vekili birlikte tanımlanmalı madde 3'te.

BAŞKAN – “İşveren vekili, bu Kanunun uygulanması bakımından işveren sayılır.” diyor zaten. Ona mı itiraz ediyorsunuz?

HAK-İŞ İŞ SAĞLIĞI GÜVENLİĞİ KOMİSYONU BAŞKANI SABAHATTİN KORKMAZ
Evet, işveren vekiline tebliğ, işveren veya işveren vekiline tebliğ edilir diye söylenmesi gerekiyor. Kavram kısmında da bunun, işveren ve işveren vekilinin beraber tanımlanması gerekiyor.

İşveren vekili, (h) maddesi. İşveren vekili birlikte tanımlanması gerekiyor.

Diğer konu, çok önemli bir konu daha var.

BAŞKAN – Onunla ilgili başka bir önerge var, ondan sonra değerlendirmemize alırız.

HAK-İŞ İŞ SAĞLIĞI GÜVENLİĞİ KOMİSYONU BAŞKANI SABAHATTİN KORKMAZ
– Çok önemli bir konu daha var Başkanım.

İş sağlığı, güvenliği hizmetlerinin ana elemanları uzmanlardır, uzman diye tanımladığımız kişilerdir. Burada iş güvenliği uzmanı tanımı varken, kanun metinlerine baktığımızda, A, B, C iş güvenliği uzmanlık belgesi tanımlarını görüyoruz. Bunların tanım kısmında yeri yok. Bunun neden buraya konulduğunu da iyi biliyoruz çünkü daha önce çıkartılan yönetmelikler var. Yönetmeliklerde A, B, C sınıfı uzmanların tanımları var. Burada, kanunda bu tanım olmadan kanun tasarısının içeriğinde A, B, C sınıfı iş güvenliği uzmanlığı tanımlarına geçilmesi kanun tekniği açısından da uygun değil.

BAŞKAN – Bu A, B, C iş güvenliği uzmanları tanımlarda da olsun diyorsunuz.

HAK-İŞ İŞ SAĞLIĞI GÜVENLİĞİ KOMİSYONU BAŞKANI SABAHATTİN KORKMAZ
– Kesinlikle olması gerekir.

BAŞKAN – Tamam.

HAK-İŞ İŞ SAĞLIĞI GÜVENLİĞİ KOMİSYONU BAŞKANI SABAHATTİN KORKMAZ
– Diğer bir konu da Başkanım, yine kanun tasarısında hayati tehlike, hayati ve özel tehlike, yakın tehlike gibi birçok tehlikelerden bahsediliyor. Bunun “Tanımlar” a konulması gerekir ve tanımlanması gerekir. Çünkü işin durdurulması söz konusu, işçinin işten alıkonulması söz koyulması söz konusu, çalışmaktan imtina etmesi söz konusu ama burada somut hiçbir veri yok.

BAŞKAN – Tehlikeyle ilgili tanımları da “Tanımlar” başlığında tanımlamamız...

HAK-İŞ İŞ SAĞLIĞI GÜVENLİĞİ KOMİSYONU BAŞKANI SABAHATTİN KORKMAZ
– Son olarak da “iş hijyeni” tabiri geçiyor. Özellikle bir çatı altında birden fazla işveren olduğu zaman iş hijyeni açısından iş birliği yapma konusu gündemde, tasarının içeriğinde. İş hijyeni nedir, bunun da “Tanımlar” kısmında tanımlanması gerekiyor.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Bakanım, Değerli Arkadaşımız pek çok tanımı söylüyor ama isterseniz, önce bir önergeyi tartışalım, önergeyi karara bağlayalım. Ardından bu diğer, gerek KESK' ten gerek Hak-İş' ten başka arkadaşların da ilave edecekleri var, onları konuşalım.

Önerge üzerinde söz almak isteyen milletvekili arkadaşımız var mı önerge sahiplerinden? Biraz önce onu okumuş olduk.

Sayın Çelebi ve arkadaşlarının önergesi.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Gerekçe okunsun Sayın Başkan.

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Kanun Tasarısının 2. maddesinin (ç) bendinin kaldırılmasıyla 'çalışan istihdam etmeksizin kendi nam ve hesabına mal ve hizmet üretimi yapanlar' da Kanunun kapsamı içine alınmakla çalışan tanımında buna uygun değişiklik yapılması gerekmiştir.

İşyeri hekimliği ve iş güvenliği uzmanlığı eğitimleri ile çalışanların sağlığı ve iş güvenliği hizmetlerinde görev yapacak diğer sağlık personelinin eğitimlerini verecek olan kurum ve kuruluşlar arasına, özel yasa ile kurulan ve meslek mensuplarına eğitim vermek hakkına doğal olarak sahip olan, meslek kuruluşları da dahil edilmiştir. Ayrıca, üniversitelerin lisans ve lisans üstü eğitim vermesi Anayasa'nın 130 ve 131. maddeleri ile özel kanunları gereğince verilmiş bir yetki olduğundan işyeri hekimliği, iş güvenliği uzmanlığı ya da diğer sağlık personeline verilecek eğitimler için Bakanlığın ayrıca bir yetki vermesine gerek olmadığı kabul edilmiştir. Benzer şekilde, meslek mensuplarının maddi ve manevi gelişimleri için faaliyet yürütmek üzere özel yasa ile kurulmuş olan meslek kuruluşlarının eğitim birimlerinin de Bakanlıktan yetki almasına gerek olmadığından madde metni buna göre düzenlenmiştir.

Teklife göre Bakanlık, bu alanda faaliyet göstermek isteyen kamu ya da özel kurum ve kuruluşlarını eğitim kurumu olarak yetkilendirebilecek; üniversiteler ve meslek kuruluşları ise eğitim kurumu oluşturarak doğrudan faaliyet gösterebileceklerdir.

İşyeri hekimliği ülkemizde 1930 yılından bu yana mevzuatta yer almakla birlikte, işçi sağlığı alanında etkin olarak faaliyet göstermeleri 1990'lı yılların başına rastlamaktadır. Bu yıllar, aynı zamanda, ilgili meslek kuruluşu olan Türk Tabipleri Birliğinin işyeri hekimliği alanında etkinliğini arttırdığı yıllardır. Türk Tabipleri Birliğinin alanda etkin olmasıyla işyeri hekimlerinin alandaki etkinliğinin artmasının aynı döneme gelmesi bir tesadüf olmayıp, sebep sonuç ilişkisinin açık yansımasıdır.

Diğer taraftan, hekimlerin işyeri hekimliği yapabilmesi için alana özgü mesleki bilgi ile hukuksal düzenlemelere ilişkin eğitimleri aldıktan sonra, yetkilendirilmelerinin meslek kuruluşu

tarafından yapılması, meslek mensubu ile meslek kuruluşu arasındaki ilişkinin güçlendirilmesini sağlayarak meslek kuruluşlarının kurulmasına ilişkin Anayasa'nın 135. maddesinde belirtilen amaçlara uygun bir düzenleme yapılmış olur.

Bütün bunlardan başka, hekimin işyeri hekimliği yapabilmesine ilişkin yetkinin meslek kuruluşuna verilmesi, meslek kuruluşunun özerk yapısı sebebiyle, işyeri hekimi bakımından bir güvence niteliğindedir. Bunun hizmet sunumuna olumlu etkisi olacağı, bu sayede çalışan sağlığı alanında sunulacak hizmetin niteliğinin de artacağı öngörülebilir.

Madde metninde, işyeri hekimlerinin yetkilendirilmesinde meslek kuruluşu yetkili alınmış, Bakanlık tarafından da tescil edilmesi suretiyle alanda mevcut işyeri hekimleriyle ilgili bilgiden denetim ve planlama sürecinde yararlanılabilmesi sağlanmıştır.

Diğer yandan işçi sağlığı ve iş güvenliği hizmetlerinin işyerinde, o işyerinin çalışanı olan kişiler tarafından sunulması asıldır. Ancak işyerlerinin küçük olması sebebiyle iş sağlığı ve güvenliği hizmetleri için tek başına personel istihdam edemeyecek olanların bir araya gelmek suretiyle oluşturdukları birimden hizmet almaları mümkündür. Ülkemiz mevzuatında uzun zamandan beri işyeri hekimi istihdamında işçi sayısına ilişkin sınır 50 işçi olarak belirlenmiş olmakla Teklifimizde de bu sayı korunmuş; elliden az çalışan istihdam eden ya da işçi istihdam etmeksizin sadece kendi emeğiyle üretim yapanların ortak sağlık birimine katılmaları ve o birimden hizmet almaları uygun olacaktır. Bu birimlerin mutlak surette bir ticaret şirketi olarak kurulmasına ilişkin zorunluluk hizmet gerekleriyle ilgili olmadığından madde metnine alınmamış; birimin adi ortaklık ya da ticaret şirketi şeklinde örgütlenmesine ilişkin seçme hakkı işverenlere bırakılmıştır.

Kanun tasarısında özellikle iş kazası ve meslek hastalıklarının tanımları uluslararası sözleşmeler, 89/391 Sayılı AB Direktifine ve mevcut 5510 Sayılı yasayla çelişkilidir. Teklif ile iş kazası ve meslek hastalığının tanımlarının yeknesaklık sağlaması hedeflenmiştir.

Teknik eleman tanımına çalışma ekonomisi ve endüstriyel ilişkiler bölümü mezunları da eklenmiştir. Üniversitelerin bu alanda 4 yıllık eğitim programlarında İş Sağlığı ve Güvenliği programlarındaki müfredattan daha geniş bir müfredata sahip olan bu bölüm mezunlarının da teknik eleman tanımına eklenmesi önerilmiştir.

Teklifimizle, Kanunda bir takım maddelerde meslek kuruluşlarına görev ve yetkiler tanımlanmıştır. Bu Kanun'un konusuna göre işyeri hekimleri ve iş güvenliği uzmanlarının bağlı oldukları meslek kuruluşları, Anayasa'nın 135. Maddesine göre kurulmuş olan Türk Tabipleri Birliği ile Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği'dir. Bu meslek kuruluşları Kanun Teklifimizde kimi zaman birlikte kimi zaman da ayrı ayrı kast edilmekte, bu kavramdan ilgili meslek kuruluşu anlaşılmaktadır. Her defasında meslek kuruluşlarının isimlerinin tekrarından kaçınmak amacıyla kavramın burada tanımlanması yararlı görülmüştür.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, gerekçesini dinlediğimiz önergeye katılıyor musunuz efendim?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Şimdi, en çok tartışılan konu veya madde bu madde. Tabii, tanımları içerdiği için... Burada gerek işçi gerekse işveren kesimine ben şunu söylemek istiyorum: Arkadaşlar, yani cümle ve kelime yakalayıp yandık bittik gibi bir yaklaşımı ben doğru bulmuyorum. Yani burada, diyelim bu önergede çalışanla ilgili bir tanım getirmişiz. Bu tanım, daha önce 4857 çerçevesinde işçi-işveren ilişkisi içerisinde, İş Kanunu çerçevesinde gelişen bir tanım idi. Bugün ne yaptık biz? Bugün yaptığımız, âdeta tüm personel rejimlerini içine alan, YÖK’ünden deniz işine, basın işine, 657’ye varıncaya kadar kapsam genişlediği için bu kapsam çerçevesinde bir tanım getirdik. Yani tanımı değiştirmemiz gerekiyor. Eğer biz mevcut 8-10 maddeden oluşan İş Sağlığı Güvenliği düzenlemesini değiştirmeyeceksek o zaman bu yasayı getirmemize gerek yok ki. Yani eski alışkanlıklarımızdan bugüne gelmemiz gerekiyor. Bugün ne? Tüm çalışanları kapsadığına göre çalışan tanımının da ona göre yapılması gerekiyor, biz de ona göre yaptık. İtiraz buna yapılıyor.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – İtiraz...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Biri bu yani, bir maddesi bu diye söylüyorum. Lütfen yani bir şey de anlamayın, yanlışlık da yapmak istemiyorum.

Bir diğer konu, mesela, burada yetkilendirmeye ilgili olarak meslek örgütleriyle ilgili talep var. Tamam, saygın bir talep bu ama Anayasa Mahkemesine götürüldü, Anayasa Mahkemesi esastan karar vermedi ama bu konuyla ilgili bu talebin durdurulması kararını verdi yani Bakanlığı haklı buldu. Haklı bulunduğu bu durumdan dolayı biz düzenlemeyi de buna göre yaptık yani Anayasa Mahkemesi kararına göre, çerçevesinde bu düzenlemeyi yaptığımızı belirtmek istiyorum. Bu yetkidir ki bizde bu anlamdaki piyasayı disipline etmek için bu düzenlemeyi ve bu tanımlamaları getirmiş bulunuyorum.

Bir diğer konu, burada eleştirilen, işte destek elemanı. Özellikle iş dünyası destek elemanı dediğimiz, dışarıdan bir eleman daha alacaksınız, dolayısıyla işletmelere yeni bir yük değil ki. Açıkça burada ifade ediyoruz. Yani bu ve benzeri konularda özel olarak görevlendirilmiş, uygun donanım ve yeterli eğitime sahip... Gönderirsiniz İŞKUR’a, bu konularla ilgili bir eleman yetiştirirsiniz. Sizin kendi elemanınızı, kendi bünyenizde bir elemanınızı, zaten istihdam ettiğiniz bir elemanınızı, bir eğitimle, iş güvenliği açısından daha sağlıklı bir ortamda, sizi de huzurlu kılacak bir ortam oluşturmuş olursunuz. Peki, bu destek elemanını biz çıkaralım mı? Çıkaralım. Ama ne dedik konuşmamızın başında? Dedik ki işte AB, ILO normları çerçevesinde, uluslararası normlar çerçevesinde bu düzenlemeleri yapıyoruz dedik. AB Direktifi bu destek elemanını koymamızı gerekli kılıyor, çıkaralım diyorsak hep beraber çıkarabiliriz. Ama tekrar ediyorum: İş dünyası bunu yeni bir eleman, yeni bir

yük olarak algılıyorsa, bu doğru değil. Kendi çalıştırdığı elemanını, işte o istihdam ettiği elemanını, bir eğitimle bu görevleri, bu duyarlılığı sağlayacak bir düzenleme. Onun için

tüm bu değerlendirmeler çerçevesinde... Mesela, iş kazasıyla ilgili -yine önergede var- çok tartıştık bu konuyu da, Sosyal Güvenlik Kurumunun yani 5510 sayılı Yasa'daki tanımla uyum çerçevesinde bunu uyumlaştırdık; yaptığımız düzenleme o.

Bir diğer konu geldi: A, B, C sınıflandırması tanımlarda da olabilir yani böyle bir tanımlama konabilir, tanımlarda yer alabilir veya benzeri bir başka talep varsa o da olabilir ama geneli itibarıyla gerçekten en çok tartıştığımız bir madde olduğu için, bu gerekçelerden dolayı önergeye katılamıyoruz.

BAŞKAN – Hükûmetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...

Siz söz mü istemiştiniz?

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Evet.

BAŞKAN - Ama gerekçeyi okuttunuz.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Başkanım, çok kısa...

BAŞKAN – Yani gerekçenizden yeterince anlaşıldığını zannediyorum.

Buyurun.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Bakan orada itiraz anlamında değerlendirdi ama orada bizim verdiğimiz 2'nci maddedeki önergeyle paralel olarak atıfta bulunulan bir ekleme var. İş kazasıyla ilgili tanımda 5510 sayılı Kanun'a atıf yapıldığı söyleniyor ama gerek iş kazası tanımı gerek meslek hastalığı tanımı daraltılmış bir tanım. Meslek hastalığı ve iş kazası 5510'da, kanundaki iş kazası tanımı, ruhen, bedenen, hemen veya daha sonra oluşabilecek kazalar olarak, burada ise “ölüme veya vücut bütünlüğünün kaybına sebep olan olaylar” diye ifade ediliyor. Bu anlamda her iki tanım da daraltılmış durumda, biz bunun biraz daha 5510'a atıfta bulunmasını istedik.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Ama “ölüme veya vücut bütünlüğünün ihlaline” diyoruz mesela.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Ama sadece bedenen, ruhen olabilir, daha sonra gelişecek olabilir.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Neyi ilave etmemizi istiyorsunuz?

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Yani 5510 sayılı Kanun'umuzdaki tanıma dâhil olmasını istiyoruz, ona atıf yapılmasını istiyoruz, bu şekilde daraltılmasını istemiyoruz ki gerekçelerimizde de meslek hastalığı tanımı ve iş kazası tanımında açık bir şekilde belirttik biz.

Onun dışında, bizim özellikle iş sağlığı, iş güvenliği konusundaki geldiğimiz nokta...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Şunu bir çözüm de yani varsa ilave edilecek bir şey ilave edelim. “İş kazası” deyince...

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Hayır, hayır, oradaki tanımı belirttik biz gerekçemizde zaten. Direkt 5510'daki tanımın burada kullanılmasını istiyoruz, daraltılmasını. Şimdi, şöyle bir durum var: Kişi işini yaparken kalp krizi geçirdi. Bu iş kazası mıdır, değil midir? Buradaki, tasarıdaki metne göre iş kazası değildir ama mevcut tasarıda iş kazası değil. Hani biz istiyoruz ki "iş kazası" ve "meslek hastalıkları" tanımı 5510'daki gibi genel anlamında olsun.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Şimdi, bu 5510'a bakınca, "bedenen ya da ruhen" ilavesi olabilir, bu olabilir. "Bedenen veya ruhen vücut bütünlüğünü..."

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Aynı şekilde kullanmamızda bir sakınca yoktur diye düşünüyorum, 5510'daki iş kazası ve meslek hastalıkları...

BAŞKAN – Sayın Bakan, önce bu önergeyi çıkaralım, kabul edeceksek, etmeyeceksek, ona göre ondan sonra ilaveleri, birlikte yapabileceğiniz ilaveleri yapalım. Çünkü sistemi bozduğumuz zaman yanlışlıklar yapabiliriz. Gerekirse, Sayın Candan Hanım da uygun görüyorsa siz de uygun görüyorsanız o şekilde yeni bir önerge verilebilir.

Hükûmetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer bir önerge vardır, 2'nci önergeyi okutuyorum:

TBMM Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Başkanlığına

Komisyonunda görüşülmekte olan (1/605) esas numaralı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu Tasarısının 3 üncü maddesinde geçen "ortak sağlık ve güvenlik birimi" tanımının aşağıdaki şekilde değiştirilmelerini, "İşveren vekili" tanımının madde metninden çıkarılması ile bentlerin buna göre teselsül ettirilmesini, ikinci fıkranın aşağıdaki şekilde düzenlenmesini arz ve teklif ederiz.

İsmail Tamer

Mahmut Kaçar

Vural Kavuncu

Kayseri

Şanlıurfa

Kütahya

Yeni Metin:

m) Ortak sağlık ve güvenlik birimi: Kamu kurum ve kuruluşları ile Türk Ticaret Kanunu'na göre faaliyet gösteren şirketler tarafından, işyerlerine iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerini sunmak üzere kurulan gerekli donanım ve personele sahip olan ve Bakanlıkça yetkilendirilen birimi,

(2) İşveren adına hareket eden, işin ve işyerinin yönetiminde görev alan işveren vekilleri bu Kanunun uygulanması bakımından işveren sayılır."

BAŞKAN – Evet, söz talebi yok.

Sayın Bakanım, Hükûmet bu önergeye katılıyor mu?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Bu bir cümlemin daha anlaşılır hâle gelmesiyle ilgili bir düzenleme, onun için katılıyoruz.

BAŞKAN – Hükûmetin katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yalnız, burada, şimdi, Sayın Yüceer'in söylediği mevzuya geri dönüyorum.

Şimdi, burada tanım olarak iş kazası tanımında “İş yerinde veya işin yürütümü nedeniyle meydana gelen, ölüme veya vücut bütünlüğünün ihlaline veya ruhen özre uğranılmasına sebep olan olay” onu mu yazacağız.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Bizim gerekçemizde 5510’ a atıf yapılması konusundaydı ama özellikle burada eksikliğini hissettiğimiz nokta ruhen, bedenen o anda ya da daha sonra meydana gelebilecek şekilde de olabileceği.

BAŞKAN – Yani şöyle desek olur mu? “İş kazası: İş yerinde veya işin yürütümü nedeniyle meydana gelen ölüme veya bedenen veya ruhsal vücut bütünlüğünün ihlaline sebep olan olayı” Böyle mi diyor yani onu mu demek istiyorsunuz?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Sayın Başkanım, müsaade ederseniz...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bakanım.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Arkadaşlarımızın talebi hem de maddenin ahenginin bozulmaması açısından bir çalışma yapmalarında fayda var. Biz arkadaşlara talimat verdik yani siz eğer uygun bulursanız bir çalışma yapsınlar, gerekirse bir önergeyle...

BAŞKAN – Yani isterseniz, uygunsa bu fıkrayı bu hâliyle oylayıp geçelim, tekriri müzakereyle gerisin geri döneriz ve arkadaşlar bu arada çalışmış olurlar.

Maddeyi önergeyle değişen şekliyle oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bu maddede gerek teknik olarak gerekse, diğer arkadaşların önerisi vardı, tanımlar bakımından eklenmesi gerekenleri birlikte çalışalım, tekrar onu gündeme alalım.

4’ üncü maddeyi okutuyorum:

İKİNCİ BÖLÜM

İşveren ile Çalışanların Görev, Yetki ve Yükümlülükleri

İşverenin genel yükümlülüğü

MADDE 4- (1) İşveren, çalışanların işle ilgili sağlık ve güvenliğini sağlamakla yükümlü olup bu çerçevede;

a) Mesleki risklerin önlenmesi, eğitim ve bilgi verilmesi dâhil her türlü tedbirin alınması, organizasyonun yapılması, gerekli araç ve gereçlerin sağlanması, sağlık ve güvenlik tedbirlerinin değişen şartlara uygun hâle getirilmesi ve mevcut durumun iyileştirilmesi için çalışmalar yapar.

b) İşyerinde alınan iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine uyulup uyulmadığını izler, denetler ve uygunsuzlukların giderilmesini sağlar.

c) Risk değerlendirmesi yapar veya yaptırır.

ç) Çalışana görev verirken, çalışanın sağlık ve güvenlik yönünden işe uygunluğunu göz önüne alır.

d) Yeterli bilgi ve talimat verilenler dışındaki çalışanların hayati ve özel tehlike bulunan yerlere girmemesi için gerekli tedbirleri alır.

(2) İşyeri dışındaki uzman kişi ve kuruluşlardan hizmet alınması, işverenin sorumluluklarını ortadan kaldırmaz.

(3) Çalışanların iş sağlığı ve güvenliği alanındaki yükümlülükleri, işverenin sorumluluklarını etkilemez.

(4) İşveren, iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerinin maliyetini çalışanlara yansıtamaz.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz talebi var mı? Yok. Ekleme...

HAK-İŞ İŞ SAĞLIĞI GÜVENLİĞİ KOMİSYONU BAŞKANI SABAHATTİN KORKMAZ
– Çok önemli bir konu var.

BAŞKAN – Bakınız, bunlar alt komisyona gelmediğiniz için oluyor.

HAK-İŞ İŞ SAĞLIĞI GÜVENLİĞİ KOMİSYONU BAŞKANI SABAHATTİN KORKMAZ
– Alt komisyonda ifade edilen görüşlerin hemen hemen hiçbirisi kale alınmamış.

BAŞKAN – O zaman onları görüşmüşler zaten. Siz bunu alt komisyonda ifade ettiniz mi?

HAK-İŞ İŞ SAĞLIĞI GÜVENLİĞİ KOMİSYONU BAŞKANI SABAHATTİN KORKMAZ
– Dinleyince çok iyi anlaşılacak, bir kelime sadece...

BAŞKAN – Ama alt komisyonda arkadaşlarımız yani...

Buyurun.

HAK-İŞ İŞ SAĞLIĞI GÜVENLİĞİ KOMİSYONU BAŞKANI SABAHATTİN KORKMAZ
– Şimdi, “Yeterli bilgi ve talimat verilenler dışındaki çalışanların hayati ve özel tehlike bulunan yerlere girmemesi için tedbirler alır.” deniliyor. Bu hayati ve özel tehlike bulunan yerlere girecek olan kişilerin mesleki eğitilmiş olma şartı getirilmesi gerekir. Bilgi verilmesi ve talimat verilmesi güvenli davranış için yeterli bir tedbir değildir. Buraya herhangi birisine...

BAŞKAN – Bu yönetmelikle rahatlıkla yapılabilecek bir şey, bunun kanuna yazılmasına gerek yok ki.

HAK-İŞ İŞ SAĞLIĞI GÜVENLİĞİ KOMİSYONU BAŞKANI SABAHATTİN KORKMAZ

– Sadece “mesleki eğitim almış olan” dememiz gerekiyor, çünkü kazalara sebep olur bu.

BAŞKAN – Tamam, teşekkür ederim.

Değerli arkadaşlar, 4’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

5’inci maddeyi okutuyorum:

Risklerden korunma ilkeleri

MADDE 5- (1) İşverenin yükümlülüklerinin yerine getirilmesinde aşağıdaki ilkeler göz önünde bulundurulur:

- a) Risklerden kaçınmak.
- b) Kaçınılması mümkün olmayan riskleri analiz etmek.
- c) Risklerle kaynağında mücadele etmek.
- ç) İşin kişilere uygun hale getirilmesi için işyerlerinin tasarımı ile iş ekipmanı, çalışma şekli ve üretim metotlarının seçiminde özen göstermek, özellikle monoton çalışma ve üretim temposunun sağlık ve güvenliğe olumsuz etkilerini önlemek, önlenemiyor ise en aza indirmek.
- d) Teknik gelişmelere uyum sağlamak.
- e) Tehlikeli olanı, tehlikesiz veya daha az tehlikeli olanla değiştirmek.
- f) Teknoloji, iş organizasyonu, çalışma şartları, sosyal ilişkiler ve çalışma ortamı ile ilgili faktörlerin etkilerini kapsayan tutarlı ve genel bir önleme politikası geliştirmek.
- g) Toplu korunma tedbirlerine, kişisel korunma tedbirlerine göre öncelik vermek,
- ğ) Çalışanlara uygun talimatlar vermek.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz talebi yok.

Sayın Bakanım, burada “monoton” tabirinin yerine Türkçe bir kelime kullansak daha uygun olmaz mı acaba? Yani tekdüze...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Olabilir, evet.

BAŞKAN – “Monoton”u “tekdüze” olarak değiştirerek madde 5’i oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 6’yı okutuyorum:

İş sağığı ve güvenliğı hizmetleri

MADDE 6 - (1) Mesleki risklerin önlenmesi ve bu risklerden korunulmasına yönelik çalışmaları da kapsayacak, iş sağığı ve güvenliğı hizmetlerinin sunulması için işveren;

a) Çalışanları arasından iş güvenliğı uzmanı, işyeri hekimi ve diğler sağıık personeli görevlendirir. Çalışanları arasında belirlenen niteliklere sahip personel bulunmaması halinde, bu hizmetin tamamını veya bir kısmını ortak sağıık ve güvenlik birimlerinden hizmet olarak yerine getirebilir. Ancak belirlenen niteliklere ve gerekli belgeye sahip olması halinde, tehlike sınıfı ve çalışan sayısı dikkate alınarak, bu hizmetin yerine getirilmesini kendisi üstlenebilir.

b) Görevlendirdikleri kişi veya hizmet aldığı kurum ve kuruluşların görevlerini yerine getirmeleri amacıyla araç, gereç, mekân ve zaman gibi gerekli bütün ihtiyaçlarını karşılar.

c) İşyerinde sağıık ve güvenlik hizmetlerini yürütenler arasında işbirliğı ve koordinasyonu sağlar.

ç) Görevlendirdikleri kişi veya hizmet aldığı kurum ve kuruluşlar tarafından iş sağıığı ve güvenliğı ile ilgili mevzuata uygun olan ve yazılı olarak bildirilen tedbirleri yerine getirir.

d) Çalışanların sağıık ve güvenliğini etkilediğı bilinen veya etkilemesi muhtemel konular hakkında; görevlendirdikleri kişi veya hizmet aldığı kurum ve kuruluşları, başka işyerlerinden çalışmak üzere kendi işyerine gelen çalışanları ve bunların işverenlerini bilgilendirir.

(2) 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamındaki kamu kurum ve kuruluşları; iş sağıığı ve güvenliğı hizmetlerini, Sağıık Bakanlığına ait döner sermayeli kuruluşlardan doğrudan alabileceğı gibi 4734 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde de alabilir.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz talebi yok.

Madde üzerinde bir adet önerge vardır, okutuyorum:

TBMM Sağıık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Başkanlığına

Görüşölmekte olan 1/605 sıra numaralı İş Sağıığı ve Güvenliğı Kanun Tasarısının Alt komisyon Metninin 6. maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri ile ikinci fıkrası aşğıdaki şekilde değıştirilmiş; ikinci fıkradan sonra gelmek üzere bir fıkra eklenmesini arz ve teklif ediyoruz.

Süleyman Çelebi

İstanbul

Nurettin Demir

Muğla

Candan Yüceer

Tekirdağ

Kadir Gökmen Öğüt

İstanbul

"(a) İşveren; mesleki risklerin önlenmesi ve bu risklerden korunulmasına yönelik çalışmaları da kapsayacak işçi sağlığı ve iş güvenliği hizmetini sunmak için; çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerinde (A) sınıfı, tehlikeli sınıfta yer alan işyerinde en az (B) sınıfı, az tehlikeli sınıfta yer alan işyerinde en az (C) sınıfı belgeye sahip iş güvenliği uzmanı ile bütün tehlike sınıflarında yer alan işyerlerinde işyeri hekimi, işyeri hemşiresi ve işyerinin büyüklüğüne göre diğer sağlık personeli görevlendirir. 50'den az çalışanı olan işyerlerinden, bünyesinde bu vasıflara sahip personel bulunmayan işyerleri ile çalışan istihdam etmeksizin kendi nam ve hesabına mal veya hizmet üretimi yapanlar bu hizmetin tamamını veya bir kısmını ortak sağlık ve güvenlik birimlerinden alabilirler."

"(b) İşveren işçi sağlığı ve güvenliğinin kendisine yüklediği yükümlülükleri yerine getirmek amacıyla araç, gereç, sağlık hizmetinin sunumuna uygun mekân veya sağlık birimi ve zaman gibi gerekli bütün ihtiyaçları karşılar."

"(2) 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamındaki kamu kurum ve kuruluşlarından çalıştırdığı personel sayısının azlığı sebebiyle bünyesinde gerekli personeli çalıştırma yükümlülüğü olmayanlar, işçi sağlığı hizmetlerini Sağlık Bakanlığına ait kuruluşlardan doğrudan alırlar. Tam zamanlı personel istihdamı gerekmeyen hâllerde ilgili personel kısmi zamanlı olarak istihdam edilebilir."

"İşyerlerinden, çok tehlikeli sınıfta 500, tehlikeli sınıfta 750 ve az tehlikeli sınıfta yer alanlardan 1000 ve daha fazla çalışanı olan işyerlerinin tam süre işyeri hekimi istihdam etmesi zorunludur."

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Gerekçe okunsun.

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

"Teklifte, işyeri hekimi ve iş güvenliği uzmanının asıl olarak işyerinde istihdam edilmek suretiyle hizmet sunmaları; işyerlerinin küçük olması durumunda ortak sağlık birimlerinden hizmet alınması sağlanmıştır. İş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin işyerinde sunulmasının hizmetin niteliğine olan olumlu katkısı dikkate alınarak bu Kanun ile amaçlanan hususların gerçekleştirilmesi için bu yönde bir değişiklik önerilmiştir.

Ayrıca, sağlık hizmetinin bir ekip hizmeti olduğu gerçeğinden hareketle işyeri hekiminin yanı sıra işyeri hemşiresinin de çalışan sağlığı hizmeti sunan ekip içinde bulunması gerekli görülmüş; işyerinin büyüklüğüyle orantılı olarak diğer sağlık personelinin de görevlendirilebileceği düzenlenmiştir.

(b) bendindeki mekân ibaresi işyeri sağlık birimini tam karşılamadığından buna uygun tanımlama yapılmıştır.

Diğer taraftan küçük işletmelerde işçi sağlığı ve iş güvenliği hizmetlerinin ortak sağlık ve güvenlik biriminden, az çalışanı olan kamu kurum ve kuruluşlarında ise doğrudan Sağlık Bakanlığından alınması suretiyle hizmetin yürütülebileceği öngörülmüştür.

Maddenin birinci fıkrasının (a) bendinin son cümlesinde yer alan, gerekli niteliklere sahip işverenin işyeri hekimliği ya da iş güvenliği uzmanlığı görevini kendisinin üstlenebileceği hükmüne Teklifte yer verilmemiştir. Anılan personele Kanunla verilen görevin kapsam ve niteliği dikkate alındığında, bu görevlerin işveren niteliğiyle birleşmesinin çalışanların sağlık ve güvenliği için yapılan bu düzenlemeleri işlevsizleştirebilmesi riski bulunmaktadır.

Kaldı ki, bu görevlerin işveren tarafından üstlenilmesi Tasarının genel sistematigi ile de uyusmamaktadır. Zira, Tasarı'da ortaya konulan genel yaklaşım işyeri hekimi ve iş güvenliği uzmanının mesleki faaliyetlerini yürütme noktasında işverenden bağımsız olması, saptadığı sorunları işverene aktarması, bu sorunların düzeltilmemesi hâlinde de durumu Bakanlığa bildirmesi şeklindedir. İşveren ile Bakanlık arasında iş sağlığı ve güvenliği açısından bir köprü olarak kurgulanan bu mesleklerin görevlerinin işveren tarafından üstlenilmesi hâlinde Tasarının kurgusu bozulacaktır.

Ayrıca, işyeri hekimlerinin tam süre istihdamı gereken işyerleri Kanunda belirlenerek yönetmelik düzenlemesinin buna uygun yapılmasının sağlanması amaçlanmıştır.

BAŞKAN – Hükûmet bu önergeye katılıyor mu?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANİ FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Efendim, katılamıyoruz.

Çünkü biz bu tasarıyla iş sağlığı ve güvenliği hizmetleriyle ilgili gerek istihdam gerekse hizmet alımında bir kolaylık ve esneklik getiriyoruz. Bu konulardaki sınırlamaları da yönetmelikte zaten yapacağız. Bazı konular yönetmeliğe taalluk ettiği için, bazı konular da... Bu konuda amaç iş sağlığı ve güvenliğiyle ilgili hizmet almaktır. Yani bugüne kadar uygulamaları biliyorsunuz, tüm işletmelerin yüzde 2'sini kapsayan bir alan söz konusuydu. Bugün yüzde 100'üne dönük bir düzenlemeyi yaparken burada bu hizmet alımını esnek olarak ele almak doğru olur düşüncesindeyiz.

BAŞKAN – Hükümetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Siz bir söz talebinde bulunmuştunuz. Eğer ne arzu ettiğinizi kısa ve öz izah ederseniz, memnun olurum.

Buyurun.

TMMOB TEMSİLCİSİ NURTEN ÇAĞLAR YAKIŞ – Gönül istiyor ki sizin de sabrınızı zorlamadan daha kısa, öz bir şekilde meramımızı anlatalım ama bu meramımızı alt komisyonda anlatamadık sanırım. Çünkü çalışma usulü hakikaten yadırgayıcıydı. Bizim yazılı görüşlerimiz alındı, bir kez söz verildi, sonra komisyon raporu elimize geldi yani böyle tek tek maddeler üzerinden müzakere edilmedi. Eğer edilmiş olsaydı gerçekten hem Komisyon üyeleri hem de biz taraflar birbirlerini anlarlar idi, bu şey olmadı. Onun için de burada bir kez hiç değilse daha az kelimeyle meramımızı anlatmaya çalışalım.

İş sağlığı ve güvenliği hizmetleri, bu hizmetler gerçek kişiden alınır yani kişinin yeterliliği, yetkinliği ölçüttür. Eğer o iş yerinde iş kazası ve iş sağlığını korumak istiyorsak görev verilecek kişinin yeterliliğinin ortaya konulması gerekiyor, bu yeterliliğe ilişkin bir kriter yok bizim şu tasarımızda.

BAŞKAN – Affederseniz, bir bekler misiniz, Bakan Bey de konuyu duysun, çünkü çok özür dilerim...

Bu şeylerde herhangi bir sertifikasız mı, herhangi bir belgesiz mi bu görevlendirmeler olacak? Hanımefendinin izahından ben onu anlıyorum. Öyle mi Hanımefendi yani belgesiz gibi, sertifikasız gibi...

TMMOB TEMSİLCİSİ NURTEN ÇAĞLAR YAKIŞ – Sertifika olacak, var da zaten bugüne kadar uygulanan bir şey, bu yeterli değil. Yani, şimdi, bu verilen kurslardan sonra yapılan sınavlardaki ölçüt, ölçüt değil, çünkü bunu müfredatta ve sorulan sorularda görüyoruz. Yani çok komik ama şöyle sorulara bile rastlamak mümkün: “Atatürk”ün soyadı nedir? Mustafa Kemal, Kemal, hiçbirisi.” Bir de tuzak sorular var yani bunlar ölçüt değil. Verilen eğitim sanal bir eğitim zaten yani şu anda verilen eğitimler ve sorular da tuzak sorular ve gereksiz sorular.

Şimdi, onlara girmeyeceğim, ancak ihale yoluyla bir hizmet alımı burada yasalaştırılıyor, iş sağlığı ve güvenliği konusunda. Burada hakikaten bir yapının inşasına ilişkin Kamu İhale Kurumu Yasası kapsamında mali ve teknik yeterliliklerin eşiği ve kriterleri belirlenecek mi? Yani bu alınacak hizmetlerin ve yapılacak yapım işleriyle doğrudan ilintili olan bir alan değil, kamusal bir hizmeti siz hangi ihaleyle fiyat düşürerek eşik değeri belirleyeceksiniz?

BAŞKAN – Efendim, ihalesiz mi olsun demek istiyorsunuz siz?

TMMOB TEMSİLCİSİ NURTEN ÇAĞLAR YAKIŞ – Burada kişinin niteliği, önemi ve çalışanların onayı gerekir yani Avrupa’da -Avrupa Birliğine uyum yasalarından biri olduğuna göre- işçi temsilcisinin onayı olmaksızın tam gün istihdamına yer verilmez, tam gün istihdam edilecek iş güvenliği uzmanına mutlaka işçi temsilcisinin onayı gerekir. İş akdi feshedilirken de işveren kendi kendine feshedemez yani bu kadar katı kurallara bağlanmıştır, çünkü onun bağımsızlığı, işverenden talimat almama ilkesi sonuna kadar korunmalı ki kamusal bir hizmet sunulabilsin.

BAŞKAN – Çok özür diliyorum, benim anlayamadığım bir şey var, buradaki hizmet alımının...

TMMOB TEMSİLCİSİ NURTEN ÇAĞLAR YAKIŞ – Hizmet bireyden alınacak.

BAŞKAN – Anladım. İhalesiz...

TMMOB TEMSİLCİSİ NURTEN ÇAĞLAR YAKIŞ – İhaleyle olmaz.

BAŞKAN – Anladım. İstediyinden hizmet alsın anlamı mı çıkıyor buradan, sizin söylediğinizden?

TMMOB TEMSİLCİSİ NURTEN ÇAĞLAR YAKIŞ – İstediyinde işçi temsilcisi ve işverenin mutabakatıyla istihdam edilen ya da kısmi süreli iş akdi tesis edilen işlerle bağitlanmalı...

BAŞKAN – Yani sizin arzunuz, “Bu tip hizmet alımları İhale Kanunu kapsamında olmadan serbestçe yapılabilsin.” diyorsunuz.

TMMOB TEMSİLCİSİ NURTEN ÇAĞLAR YAKIŞ – Evet.

BAŞKAN – Ben onu anladım, yanlış anlamadım yani.

TMMOB TEMSİLCİSİ NURTEN ÇAĞLAR YAKIŞ – Tamam, doğru anladınız efendim.

Şimdi, son fıkradaki... Şimdi bu masada Komisyon üyeleri arasında mühendis var mı, çok merak ediyorum?

MAHMUT KAÇAR (Şanlıurfa) - Ben Çevre Mühendisiyim.

TMMOB TEMSİLCİSİ NURTEN ÇAĞLAR YAKIŞ – Çok iyi, bir tane bulabildik.

BAŞKAN – Yani Hanımefendi, ne demek istiyorsunuz, onu anlayamadım?

TMMOB TEMSİLCİSİ NURTEN ÇAĞLAR YAKIŞ – Hayır, hayır, şunu söyleyeceğim...

BAŞKAN – Affedersiniz, bir dakika...

Yani siz şimdi Komisyon üyelerini mesleklerine göre itham mı ediyorsunuz?

TMMOB TEMSİLCİSİ NURTEN ÇAĞLAR YAKIŞ – Hayır efendim, hayır estağfurullah.

BAŞKAN – “Çok iyi bulabildik...”

TMMOB TEMSİLCİSİ NURTEN ÇAĞLAR YAKIŞ – Onu söylemiyorum, onu söylemeyeceğim.

BAŞKAN – Bakın, bu lafınızı geri alınız. Ben çok yumuşak bir insanım, ancak meslektaşlarıma ve Komisyon üyelerine burada hakaret de ettirmem.

TMMOB TEMSİLCİSİ NURTEN ÇAĞLAR YAKIŞ – Bu hakaret değil, estağfurullah, böyle bir şeyde meramım olmaz, böyle bir niyetim de olmaz.

BAŞKAN – Mühendis olunca yani ne olacaktı?

TMMOB TEMSİLCİSİ NURTEN ÇAĞLAR YAKIŞ – Konu teknik olduğu için söylüyorum.

BAŞKAN – Biz herkesi çağırıp konuşuyoruz, bakın siz de mühendissiniz, sizi de dinliyoruz.

TMMOB TEMSİLCİSİ NURTEN ÇAĞLAR YAKIŞ – Şimdi, efendim, ben bunu hakaret olarak söylemedim, söylemem de, böyle bir şey aklımdan da geçmez, konu teknik olduğu için, bunun için söylüyorum.

BAŞKAN – Yani müstehzi bir şekilde “Bir tane bulduk.” Yani karpuz mu arıyorsunuz, kavun mu arıyorsunuz? Ne biçim laf bu Hanımefendi yani.

TMMOB TEMSİLCİSİ NURTEN ÇAĞLAR YAKIŞ – Şimdi, efendim, meramımı anlatmama izin vermezseniz gerçekten benim ağzımdan çıkan her kelimeyi istediğimiz yere çekebiliriz.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Müsaade ederseniz...

Ben bir şey söyleyeceğim. Şimdi, bakın, bizi de itham ettiniz burada. Burada Eğitim Komisyonu ile ilgili bütün ilgili üniversitelerden değerli uzmanların katıldığı, ayrıca TMMOB’un da bulunduğu yani sizin de o komisyonda bulunduğunuz komisyonu itham ettiniz. “Öyle sorular soruluyor ki, öyle şeyler hazırlanıyor ki...” dediniz.

Ayrıca, iş yeri hekimi ile ilgili yapılan çalışmalarda Komisyon içerisinde Türk Tabipler Birliği de var, Komisyonu da dikkate almadınız yani. Hoş bir yaklaşım değil.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Sayın Başkanım, biz alt komisyonda beş gün süreyle tüm sosyal tarafları dinledik ve Hanımefendi bizi de itham etti yani “Alt komisyonda tartışılmadan geçti.” diye bir ifadesi oldu. Yani tüm alt komisyondaki arkadaşlarımızın beş günlük emeğini burada bu şekilde ifade etmenizi yanlış buluyorum.

BAŞKAN – Neyse bunları geri alır, ümit ediyorum.

Buyurun.

TMMOB TEMSİLCİSİ NURTEN ÇAĞLAR YAKIŞ – Elbette ki geri alırım. Böyle bir derdim yok, böyle bir meramım yok, böyle bir niyetim yok efendim. Yani kendimi anlatabilecek...

BAŞKAN – Bakınız, “Şu değişiklik şöyle yapılsın.” dersanız, biz anlayabiliriz onu.

TMMOB TEMSİLCİSİ NURTEN ÇAĞLAR YAKIŞ – O zaman “Ben şu nedenle bunu sordum.” diyeyim. 2’nci fıkrada, şimdi, Sağlık Bakanlığının güvenlik hizmetleri verebilecek durumu var mıdır? Yani mühendislik ve mimarlık hizmeti sunabilecek birimi var mıdır ki buradan kamu kurumları bu hizmeti alabilsin? Derdim bu.

BAŞKAN – Tamam, onu anladık.

TMMOB TEMSİLCİSİ NURTEN ÇAĞLAR YAKIŞ – Yani böyle bir organizasyon var mı?

BAŞKAN – Bunu anlamak için mühendis olmaya gerek yok yani bunu Türkçe konuşunca anlıyoruz, mühendis olmanıza gerek yok.

TMMOB TEMSİLCİSİ NURTEN ÇAĞLAR YAKIŞ – Bu nedenle “güvenlik hizmetleri” ibaresinin buradan çıkarılmasını talep ediyoruz.

BAŞKAN – Tamam, bunu bakın anlayabiliyoruz Hanımefendi. Bunun için mühendis olmaya hiç gerek yok. Türkçe konuşan kişiler de Türkçe anlayabiliyor.

Teşekkür ederim.

Sayın Bakanım, Değerli Hanımefendi, burada iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin alınmasında, Sağlık Bakanlığına ait döner sermayeli kuruluşlardan doğrudan alınabileceği veya ihale hükümleriyle birlikte alınabileceği hükmünü eleştiriyor yani bunun değiştirilmesini arzu ediyor. Bu konuda Hükûmet olarak ne düşündüğünüzü öğrenebilir miyiz?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Kamuya hizmet alırken ihalesiz almasını nasıl teklif edeceksiniz? Böyle bir şey mümkün değil.

BAŞKAN – Yani o zaman çeşitli suistimallere kapı açmış oluruz.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Farklı değerlendirmeler çıkar.

BAŞKAN – Bu döner sermayeli kuruluşlardan doğrudan alınabiliyor. Hanımefendinin söylediği herhangi bir yerden doğrudan alınabilsin. Bu devletin hizmet alım mantığına ters Hanımefendi. Yani söylemek istediğiniz belki iyi niyetli ama sonradan suistimallere yol açabilecek bir durum oluşturabilir, o manada ben de bunu çok uygun bulmuyorum.

Evet, bu konuda fikir beyan etmek isteyen başka arkadaşım yoksa...

6'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın Bakanım, 13.30'da ara verelim, yemek ve diğer ihtiyaçları giderebilmek için.

Bir saat ara veriyorum efendim.

Kapanma Saati: 13.28

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.45

BAŞKAN : Cevdet ERDÖL (Ankara)

BAŞKAN VEKİLİ : Türkan Dağoğlu (İstanbul)

SÖZCÜ : İsmail TAMER (Kayseri)

KÂTİP : Sevim SAVAŞER (İstanbul)

-----0-----

BAŞKAN – Arkadaşlar, toplantı yeter sayımız vardır, toplantıyı açıyorum.

6'ncı maddenin oylamasını tamamlamış ve ara vermiştik.

7'nci maddeyi okutuyorum:

İş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin desteklenmesi

MADDE 7- (1) İş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin yerine getirilmesi için, Bakanlıkça aşağıdaki şartlarla destek sağlanabilir:

a) Kamu kurum ve kuruluşları hariç ondan az çalışanı bulunanlardan, çok tehlikeli ve tehlikeli sınıfta yer alan işyerleri faydalanabilir. Ancak Bakanlar Kurulu, ondan az çalışanı bulunanlardan az tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinin de faydalanmasına karar verebilir.

b) Giderler, iş kazası ve meslek hastalığı bakımından kısa vadeli sigorta kolları için toplanan primlerden kaynak aktarılacak suretiyle, Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından finanse edilir.

c) Uygulamada, Sosyal Güvenlik Kurumu kayıtları esas alınır.

ç) Bu Kanun ve diğer mevzuat gereğince yapılan kontrol ve denetimlerde; istihdam ettiği kişilerin sigortalılık bildiriminde bulunmadığı tespit edilen işverenlerden, tespit tarihine kadar yapılan ödemeler yasal faizi ile birlikte Sosyal Güvenlik Kurumunca tahsil edilir ve bu durumdaki işverenler, sağlanan destekten üç yıl süreyle faydalanamaz.

d) Uygulamaya ilişkin olarak ortaya çıkabilecek tereddütleri gidermeye, uygulamayı yönlendirmeye ve doğabilecek sorunları çözmeye Bakanlık yetkilidir.

(2) Aşağıdaki konular ile bunlara ilişkin usul ve esaslar, Maliye Bakanlığının uygun görüşü alınarak Bakanlıkça çıkarılan yönetmelikle belirlenir:

a) İş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin yerine getirilmesi için sağlanacak desteğin uygulanması.

b) Destek sağlanacak ondan az çalışanı bulunan işyerlerinin özellikleri göz önünde bulundurularak; Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından ödenecek iş sağlığı ve güvenliği hizmet bedellerinin tespiti, destek olunacak kısmı ve ödenme şekli.

c) Destekten faydalanabilecek işyerlerinin taşınması gereken şartlar,

ç) İş sağlığı ve güvenliği hizmeti verecek kuruluşların özellikleri.

(3) Etkinlik ve sürekliliğin sağlanması amacıyla; Sağlık Bakanlığı, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ve ilgili meslek kuruluşlarıyla işbirliği yapılabilir.

BAŞKAN – Sayın Bakan, bu yazımda acaba değerli arkadaşlarımız nasıl şey yapmış ama “ondan az çalışanı” yerine “on kişiden az” demek daha uygun değil miydi acaba burada? Bilmiyorum ne maksatla yazılmış ama “ondan az çalışanı” denilince... Yani “elliden az” yerine “elli kişiden...” Yani “on kişiden” demek daha uygun olmaz mı acaba? Yani bu şekilde... Arkadaşların nedir görüşü bilmiyorum ama benim... On kişi dâhil mi olacak hariç mi olacak?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ – Hariç.

BAŞKAN – Yani “on kişiden az çalışanı bulunanlarda” desek...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – “1 ile 9 çalışanı bulunan” desek...

BAŞKAN – “1 ile 9 çalışanı” desek daha uygun olur diye düşünüyorum, daha net bir ifade olur. Uygun görürseniz o şekilde değiştirelim, değilse böyle kalsın.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Tamam, uygun efendim.

BAŞKAN – O zaman redaksiyon yetkisiyle onu üstlenelim, çünkü kanunun diğer maddelerinde de geçiyorsa böyle ifadeler, metnin yeknesaklığı bakımından...

Madde üzerinde bir adet önerge vardır, önergeyi okutuyorum:

Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/605 sıra numaralı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanun Tasarısının Alt Komisyon Metninin 7. maddesinin üçüncü fıkrasından soma gelmek üzere aşağıdaki (4) nolu fıkranın eklenmesini arz ve teklif ediyoruz.

Süleyman Çelebi

Candan Yüceer

Kadir Gökmen Öğüt

İstanbul

Tekirdağ

İstanbul

Nurettin Demir

Muğla

"(4) Bu fıkra kapsamında iş sağlığı ve güvenliği hizmeti verecek kuruluşların tespitinde 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu hükümleri uygulanır. "

BAŞKAN – Sayın Yüceer, buyurun.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Sayın Başkan, bir önceki maddede iş sağlığı ve iş güvenliği hizmetlerinin alımında olduğu gibi, biz burada da 10 işçiden az çalışanı bulunan iş yerleri açısından verilecek destek hizmetlerinin tespitinde objektif kriterlerin oluşması, rekabet ortamının sağlanması amacıyla Bakanlık ile iş yerleri arasındaki sözleşmelerin Kamu İhale Kanunu hükümleri ve kriterleri çerçevesinde belirlenmesini talep ediyoruz. Komisyonun takdirine sunuyoruz bu önergemizi.

BAŞKAN – Arkadaşlar, herkes bir yerde bir telefonla falan konuşunca bu işi götürüyoruz, kusura bakmayın, çok özür diliyorum. Bakınız Sayın Yüceer bir şey izah etti, ben de anlayamadım, çok özür diliyorum.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Tekrar edebilirim.

BAŞKAN – Lütfen.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Şimdi, bir önceki maddede olduğu gibi, iş sağlığı ve iş güvenliği hizmetlerinin alımında olduğu gibi, 10 işçiden az çalışan iş yerlerine verilecek destek hizmetlerini sunacak kuruluş ve şirketlerin tespitinde objektif kriterlerin oluşmasında, rekabet ortamının sağlanmasında Bakanlık ile bu kuruluşlar arasındaki sözleşmelerin Kamu İhale Kanunu çerçevesinde ve buna bağlı hükümler çerçevesinde değerlendirilmesini talep ediyoruz. Komisyonun takdirine sunuyoruz bu önergemizi.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, Hükûmet bu konuda ne düşünüyor? Kamu adına alınacak işler için mi bu, yoksa genel, herkesin yaptıracığı işlerle ilgili mi? Mesela benim 10'dan az çalışanı var, 8 kişi çalıştırıyorum, herhangi bir yerden bu hizmeti alamıyorum, ihale mi yapmam gerekiyor sizce?

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – 10'dan az çalışanı olan iş yerlerinde...

BAŞKAN – Ama bu sadece kamu değil, genel bir hüküm bu. Yani burada herhangi bir iş yeri sahibi bu sizin söylediğinize göre, 8 kişi çalıştıran bir kişi herhangi bir yerden iş alamayacak ihale açmak zorunda kalacak sizin söylediğinize göre. Bunu mu istiyorsunuz?

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Bir önceki maddede zaten Kamu İhale Kanunu'yla ya da...

BAŞKAN – Kamu için ayrı, bu sadece kamu için değil, genel hüküm bu bildiğim kadarıyla. Bir daha inceleyelim. Genel bir hüküm bu, çünkü sadece kamu adına iş takibi, iş alımı için değil. İş yerlerini de ihaleye bağlamış oluyorsunuz yani.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Sayın Başkanım, Sosyal Güvenlik Kurumu zaten bu genel esaslar çerçevesinde hizmet alımı gerçekleştiriyor. Bu kapsamda, yani önerge kapsamında zaten, yani önergenin ifade ettiği ile bizim yaptığımız aynı, paralellik arz ediyor. Onun için bunu tekrar etmeye gerek yok, bunu yazmaya gerek yok çünkü daha önceki maddede de değerlendirdiğimiz gibi zaten Kamu İhale Kanunu kapsamında olacak. Tekrar bunu yazmanın bir şeyi yok.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Bu fıkraya eklenmesi şeklindeydi zaten önergemiz.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Maksat aynı.

BAŞKAN – İsterseniz önergenizi çekiniz oylanıp reddedilmesindense...

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Reddedilebilir.

BAŞKAN – Peki.

Hükûmetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Şu anda redaksiyona girmiyoruz, başka yerlerde de aynı ibareler olduğu için ibareyi değiştirmeden ve kabul edilen önerge doğrultusunda madde 7'yi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 8'i okutuyorum:

İşyeri hekimleri ve iş güvenliği uzmanları

MADDE 8- (1) İşyeri hekimi ve iş güvenliği uzmanlarının hak ve yetkileri, görevlerini yerine getirmeleri nedeniyle kısıtlanamaz. Bu kişiler, görevlerini mesleğin gerektirdiği etik ilkeler ve mesleki bağımsızlık içerisinde yürütür.

(2) İşyeri hekimi ve iş güvenliği uzmanları; görevlendirildikleri işyerlerinde iş sağlığı ve güvenliğiyle ilgili alınması gereken tedbirleri işverene yazılı olarak bildirir; bildirilen hususlardan hayati tehlike arz edenlerin işveren tarafından yerine getirilmemesi hâlinde, bu hususu Bakanlığın yetkili birimine bildirir.

(3) Hizmet sunan kuruluşlar ile işyeri hekimi ve iş güvenliği uzmanları, iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin yürütülmesindeki ihmallerinden dolayı, hizmet sundukları işverene çarşı sorumludur.

(4) İş kazası veya meslek hastalığı sonucu ölüm meydana gelen işyerinde, bu ölümde ihmalî tespit edilen işyeri hekimi veya iş güvenliği uzmanının yetki belgesi askıya alınır.

(5) İş güvenliği uzmanlarının görev alabilmeleri için; çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde (A) sınıfı, tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde en az (B) sınıfı, az tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde ise en az (C) sınıfı iş güvenliği uzmanlığı belgesine sahip olmaları şartı aranır. Bakanlık, iş güvenliği uzmanlarının ve işyeri hekimlerinin görevlendirilmesi konusunda sektörel alanda özel düzenleme yapabilir.

(6) Belirlenen çalışma süresi nedeniyle işyeri hekimi ve iş güvenliği uzmanının tam süreli görevlendirilmesi gereken durumlarda; işveren, işyeri sağlık ve güvenlik birimi kurar. Bu durumda, çalışanların tabi olduğu kanun hükümleri saklı kalmak kaydıyla, 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununa göre belirlenen haftalık çalışma süresi dikkate alınır.

(7) Kamu kurum ve kuruluşlarında ilgili mevzuata göre çalıştırılan işyeri hekimi veya iş güvenliği uzmanı olma niteliğini haiz personel, gerekli belgeye sahip olmaları şartıyla asli görevlerinin yanında, belirlenen çalışma süresine riayet ederek çalışmakta oldukları kurumda veya ilgili personelin muvafakati ve üst yöneticinin onayı ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarında görevlendirilebilir. Bu şekilde görevlendirilecek personele, görev yaptığı her saat için (250) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı tutarında ilave ödeme, hizmet alan kurum tarafından yapılır. Bu ödemeden damga vergisi hariç herhangi bir kesinti yapılmaz. Bu durumdaki görevlendirmeye ilişkin ilave ödemelerde, günlük mesai saatlerine bağlı kalmak kaydıyla, aylık toplam seksen saatten fazla olan görevlendirmeler dikkate alınmaz.

(8) Kamu sağlık hizmetlerinde tam süreli çalışmaya ilişkin mevzuat hükümleri saklı kalmak kaydıyla, işyeri hekimlerinin ve diğer sağlık personelinin işyeri sağlık ve güvenlik birimi ile ortak sağlık ve güvenlik birimlerinde görevlendirilmelerinde ve hizmet verilen işlerinde çalışanlarla sınırlı olmak üzere görevlerini yerine getirmelerinde, diğer kanunların kısıtlayıcı hükümleri uygulanmaz.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, burada hayati tehlike arz eden işlerden bahsediliyor. Onu da bir sosyal taraf temsilcisi arkadaşımızda ikaz etmişti. Bunu tanımlara yazmak gerekir mi? Hangisi hayati tehlike arz ediyor veya hangi durumlar hayati tehlike sayılacak gibi böyle bir tanım yapmak gerekecek mi? Bu konuda tanımları hazırlayan arkadaşların o manada düşünmeleri lazım. Yani tanımlara “hayati tehlike”yi ilave edelim mi, etmeyelim mi? Yani tanımlar yeniden yazılacak ya efendim, geri döneceğiz o zamana kadar düşünme fırsatı var.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Bir değerlendirelim.

BAŞKAN – Gerek yok deniliyorsa, gerek yok.

Madde üzerinde iki önerge vardır.

Birinci önergeyi okutuyorum:

Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan İş Sağlığı ve Güvenliği Kanun Tasarısının 8. maddesinin yedinci fıkrasında yer alan “250” ibaresinin “150” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

İsmail Tamer
Kayseri

Türkan Dağoğlu
İstanbul

Sevim Savaşır
İstanbul

BAŞKAN – Sayın Bakanım müsaade ederseniz kayıtlara geçmesi bakımından, burada Maliye Bakanlığında arkadaşımız bir açıklama yaparsa sevinirim. Ne getiriyor, onunla ilgili arzu edilen nedir?

Buyurun.

MALİYE BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ UĞUR SANCARBABA – Sayın Başkanım, sayın milletvekilleri; esasen göstergenin yer aldığı fıkra kamu kurum ve kuruluşlarında görev yapan iş yeri hekimi ve iş sağlığı uzmanı niteliklerine haiz personele ilave bir görev, karşılığında bir ücreti öngörüyor, hem görevlendirmeyi hem ücreti. Hükûmet tasarısında gösterge 150 gösterge olarak gelmişti. Bunun karşılığı 825 lira ilave bir ücret. Alt komisyon metninde bu 1.375 liraya çıkmış durumda. Bizim Maliye Bakanlığı olarak...

BAŞKAN – Yani tekrar tasarıdaki şekle dönüyor.

MALİYE BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ UĞUR SANCARBABA – ...ilave bir ücret olarak değerlendiriyoruz bunu, maaşa ilave bir ücret olarak.

BAŞKAN – Hekim arkadaşlarımız burada, iş yeri hekimliği yapanların herhangi bir hak kaybı var mı?

MALİYE BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ UĞUR SANCARBABA – Yok, şöyle yok...

SITKI GÜVENÇ (Kahramanmaraş) – 150 rakamı neye tekabül ediyor?

MALİYE BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ UĞUR SANCARBABA – 150 rakamının karşılığı saat başı yaklaşık 10,5 liraya tekabül ediyor, ayda seksen saat olduğu için aylık karşılığı 825 liraya denk geliyor.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Bakan, önergeye katılıyor...

MUHAMMED MURTAZA YETİŞ (Adıyaman) – Sayın Başkanım, izin verirsiniz bir ekleme yapabilir miyim bu konuyla ilgili?

BAŞKAN – Buyurun.

MUHAMMED MURTAZA YETİŞ (Adıyaman) – Şimdi, maliyeci arkadaşlarımız böyle “Hak kaybına uğramıyor, ek ücret veriliyor.” diyor da Sayın Başkanım, problem şu: Sağlık Bakanlığında çalışan bir hekim ek bir mesai yapmadan, yani kendi mesai saatlerinin toplamı içerisinde veya fazladan da yapmış olsa şunu düşünmemiz lazım: Bir saatte hastanede çalıştığında bakacağı hasta sayısına göre alacağı ek ödeme miktarıyla burada alacağı miktar arasında çok fark var yani biz ortalama diyelim bir işyeri hekimliği yapacak olan bir hekim bir saat için on lira alacak bu hesaba göre ama o bir saati hasta bakmakla geçirdiği zaman belki 10 hasta bakacak ve toplamda en az 100 lira ek ödeme yapacak. Dolayısıyla buradaki hani ek bir gelir getiriliyor gibi söyleniyor ama böyle değil. Aynı saat mukabilinde alacağı ek ödeme miktarı farklı.

BAŞKAN - Onu daha önce tartışmıştık.

Buyurun Sancarbaba, siz bir izah edin de biz biraz daha net anlayalım.

MALİYE BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ UĞUR SANCARBABA - Sayın milletvekillerim, şöyle izah edebiliriz: Daha önce geçen maddede iş sağlığı ve güvenliği hizmetleri Sağlık Bakanlığınca verilebilecek denmişti. Bunun anlamı şu: Sağlık Bakanlığınca doğrudan ihale mevzuatına tabi olmaksızın hizmet verilmesi demek hekimlerin münferiden hizmet vermesi anlamına gelmiyor kurumsal hizmet. Kurumsal hizmet verildiği zaman karşılığı hizmet alan tarafından döner sermayeye aktarılacak. Döner sermayeye aktarıldığında şu önümüze gelecek: Biz döner sermaye performans yönetmeliğini değiştireceğiz. Yani iş yeri hekimliği karşılığında yapılan mesainin karşılığında bir performans değerlendirmesi yapıp aslında bu saat sınırına bağlı olmaksızın bir ödeme yapılacak. Dolayısıyla o Sağlık Bakanlığının mevcut performans ödemesi sistemi içerisinde çözülecek bir konu.

BAŞKAN – Mesele anlaşılmıştır.

Teşekkür ederim Sancarbaba.

Sayın Bakanım, Hükûmet önergeye katılıyor mu?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Arkadaşların bana ifadesine göre alt komisyona Sağlık Bakanlığıyla birlikte çalışılmış. 250 rakamı gösterge oranı birlikte mi çıktı? Yani iki bakan... Yani bütün problem şu: 150, 250 meselesinden yani bir ek görev söz konusu olacaksa bunun bir cazibesinin olması gerekiyor. Aksi takdirde bu hizmetleri nasıl sunacağız yani? Eğer 150 bunu karşılıyorsa Maliye Bakanlığımızın ifade ettiği gibi bir problem yok ama Sağlık Bakanlığı yetkilileri de burada ise...

BAŞKAN – Sağlık Bakanlığından Adem Bey burada.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Yani tekrar ediyorum burada mesele sorun çözmek işin yürümesi, ek göreve gidebilmesi, o cazibenin oluşması. Bitmediği an...

BAŞKAN – Adem Bey buyurun.

SAĞLIK BAKANLIĞI 1. HUKUK MÜŞAVİRİ ADEM KESKİN – Burada Sağlık Bakanlığının kurumsal hizmet vermesiyle tabii ferden iş yeri hekimi olarak görevlendirilmesi birbirinden farklı. Dolayısıyla biz kurumsal olarak hizmet verdiğimiz hâlde bunun fiyatlandırmasını zaten döner sermaye mevzuatı çerçevesinde kendimiz yapacağız Çalışma Bakanlığıyla beraber. Ferden görevlendirme tamamen farklı olduğu için bu Sayın Bakanımızın da ifade ettiği gibi ferden görevlendirmede bir cazibe olması lazım ki hekimlerimize bu işi yaptırabilelim, gördürebilelim.

BAŞKAN - Yani buradaki 150'ye indirilmesi Bakanlık olarak sizce uygun mu değil mi?

SAĞLIK BAKANLIĞI 1. HUKUK MÜŞAVİRİ ADEM KESKİN - Uygun olmayacağını düşünüyoruz efendim.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, bu tartışmalı bir konu, eğer uygun görürseniz Maliye Bakanlığının da arzusu bunun tasarıda olduğu şekliyle...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Bugün Maliye Bakanlığının çok dediğini yapacağız, burada 200 yapalım bir cazibe olacaksa bir 50 puanlık daha artışın ben uygun olacağı inancındayım. Böyle bir mutabakat hekim arkadaşlar da oluşturuyor komisyonu.

BAŞKAN – Yani çok şey yapılırsa daha sonra tekrar Genel Kurulda...

Önergede geçen 250 rakamını 200 olarak oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/605 sıra numaralı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanun Tasarısının Alt Komisyon Metninin 8. Maddesinin birinci fıkrasından sonra gelmek üzere ekteki fıkranın ilavesini; dördüncü, beşinci, altıncı, yedinci ve sekizinci fıkralarında ekteki değişikliklerin yapılmasını teklif ediyoruz.

Saygılarımızla.

Süleyman Çelebi
İstanbul

Candan Yüceer
Tekirdağ

Kadir Gökmen Ögüt
İstanbul

Nurettin Demir
Muğla

"İşyeri hekimi ve iş güvenliği uzmanının işveren tarafından işten çıkartılmasında, akdin feshine ilişkin sebep üç gün içinde ilgili meslek kuruluşuna bildirilir. İşveren tarafından gösterilen fesih sebebi meslek kuruluşu tarafından haklı bulunursa iş akdi feshedilmiş sayılır.

Gereklilik yerine getirilmeden akdin feshi halinde ilgili personele, geçersiz ve haksız feshe bağlanan hukuki sonuçlar ile sahip olduğu diğer haklarının yanı sıra altı aylık brüt ücreti işveren tarafından tazminat olarak ödenir. Bu tazminat Damga Vergisi hariç herhangi bir kesintiye tabi tutulmaz"

"(4) İş Kazası veya meslek Hastalığı sonucu ölüm olayı meydana gelen işyerinde, bu ölümde kasdı veya asli kusuru tespit edilen işyeri hekimi veya iş güvenliği uzmanının yetki belgesi aksi mahkeme kararıyla hükme bağlanmadığı sürece askıya alınır."

"(5) İş Güvenliği uzmanlarının görev alabilmeleri için çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde (A) sınıfı, tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde en az (B) sınıfı, az tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde ise en az (C) sınıfı iş güvenliği uzmanlığı belgesine sahip olmaları şartı aranır."

"(6) 50 ve daha fazla çalışanı olan işyerlerinde işveren, işyeri sağlık ve güvenlik birimi kurmakla yükümlüdür."

"(7) Kamu kurum ve kuruluşlarında ilgili mevzuata göre çalıştırılan işyeri hekimi veya iş güvenliği uzmanı olma niteliğini haiz personel, gerekli belgeye sahip olmaları ve görevlendirmeye muvafakat etmeleri şartıyla asli görevlerinin yanında, belirlenen çalışma süresine riayet ederek, çalışmakta oldukları kurumda veya üst yöneticinin onayı ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarında görevlendirilebilirler. Bu şekilde görevlendirilecek personele görev yaptığı her saat için (300) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı tutarında ilave ödeme hizmet alan kurum tarafından yapılır. Bu ödemeden damga vergisi hariç herhangi bir kesinti yapılmaz. Bu durumdaki görevlendirmede personelin yapacağı fazla çalışma bakımından İş Kanunundaki sınırlamalara uyulur."

"(8) İşyeri hekimlerinin işyeri sağlık ve güvenlik birimleri ile ortak sağlık ve güvenlik birimlerinde görevlendirilmelerinde 6023 sayılı Türk Tabipleri Birliği Kanununun 5 inci maddesine göre gerekli onayın alınmış olması gerekir. Kamu kurum ve kuruluşlarında görevli iş yeri hekimleri ve diğer sağlık personelinin, mesai saatleri dışında bu Kanuna göre yapacağı işler sağlık personelinin tam süre çalışmasına ilişkin mevzuatın dışındadır."

BAŞKAN – Sayın Yüceer, bir izahat vererseniz memnun olurum.

Buyurun efendim.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Şimdi iş yeri hekimlerinde işin durdurulması, bakanlığa bildirim, iş sağlığı güvenliği tedbirlerinin alınmadığında dahil birçok sorumluluğu biz bu tasarıda yüklüyoruz.

Ve iş yeri hekimliği iş güvenliği uzmanlığı hizmetlerini sunarken ama iş güvencesini maalesef mevcut tasarıda sağlayamıyoruz. Mesleki bağımsızlığın hizmeti niteliğiyle yakından ilişkili olduğunu hepimiz kabul ediyoruz. Bu anlamda her zaman Sayın Bakanım da atıfta bulunduğu gibi uluslararası sözleşmeler ILO'da özellikle iş yeri hekiminin bağımsızlığının tam olarak sağlanabilmesi için hem işe girişlerinde hem de işten çıkarılmasının özel statüye bağlanması gerekliliği özellikle vurgulanmış. Bu konuda da gereğinin yapılmasını biz talep ediyoruz. Önergemizde de var. Teklifin dördüncü fıkrasında ihmal kavramı çok muğlak ve belirsiz. Bu yüzden biz 5510 sayılı Kanunda üçüncü kişinin sorumluluğunun asli kusur sorumluluğu olarak tanımlanmış olması nedeniyle ihmal kavramı yerine kusur kavramlarını kullanalım istiyoruz. Ayrıca yetki belgesinin askıya alınması işlemine yönelik yargı sürecinin işletilmesi ve bu yargılama sonucuna göre yetki belgesinin geri verilmesi teklif edilmiştir önergemizde.

Gene teklifin beşinci fıkrasında kanunla düzenlenmesi gereken bu husus konusunda yürütme erkine süresi ve sınırları belirlenmemiş bir yetki devri söz konusu. Bu sebeple Anayasa'ya aykırılıktan dolayı teklifin metninden ikinci cümlelerin çıkarılmasını talep ediyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlarım, Hükûmet önergeye katılıyor mu Sayın Bakanım?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Katılamıyoruz.

BAŞKAN – Söz istiyorsunuz.

Buyurun.

TÜRK TABİPLERİ BİRLİĞİ HUKUK MÜŞAVİRİ MUSTAFA GÜLER - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bu yasanın kapsamının bu derece genişlemesiyle birlikte geniş bir alanda uygulama alanı bulacak iş yeri hekimi ve iş güvenliği uzmanlarının bu alanda faaliyetleri görülecek. Bu bakımdan değerli bir tasarı olarak görüyoruz ancak bu tasarının oturduğu iki tane ayak var, birisi iş yeri hekimi ve iş güvenliği uzmanlarının burada yürütecekleri faaliyet, birisi de meslek hastalıklarıyla ilgili olarak ülkemizin içinde bulunduğu bu bildirimsizlik hâlini bir türlü çözebilme gayreti. Bu yasa iki meseleyi çözmediği takdirde ne yazık ki kadük olarak doğacak olan bir yasayla karşı karşıya kalırız. Meslek profesyonellerine çeşitli yükümlülükler yüklüyoruz. Bazı şeyleri görecektiklerini işverene yazılı olarak iletecek. Yazılı olarak ilettiği meseleleri işveren yerine getirmiyorsa da bunu Bakanlığa bildirecek. Şimdi bu yükümlülüğü yüklediğimiz kişinin normal bir işçiden daha fazla bir güvenceye sahip olması gerekir. Türk Tabipleri Birliği olarak biz bunu Bakanlıkla yaptığımız görüşmelerde de daha önceki görüşmeler...

BAŞKAN – Şimdi şöyle yapalım: Bu temenniler uzun izahatlar mümkün ama bunlar alt komisyonun yapması gereken şeylerdir. Bize şurada rakamsal olarak şu madde şöyle değişmeli diye bilgi istiyorum ben sizden yoksa kanaatlerinizi biz uzun uzadıya dinleyebiliriz ama şu anda esas komisyon görüşmesi yapıyoruz ve bu çok usulde olmayan sadece milletvekillerinin biz kanaatlerini almak durumundayız ama sivil toplum kuruluşlarına ve sizin gibi kamuyu temsil eden değerli arkadaşlarımıza da bir fırsat verelim istedik ama kısa cümlelerle lütfen.

TÜRK TABİPLERİ BİRLİĞİ HUKUK MÜŞAVİRİ MUSTAFA GÜLER - Peki hemen iki cümleyle o zaman özetleyeyim. 8'inci maddenin birinci fıkrasında mesleki bağımsızlık içerisinde yürütür denildikten sonra en azından -tabii ki komisyonumuzun takdiridir- iş yeri sendika temsilcilerinin sahip olduğu iş güvencesinin burada iş yeri hekimleri ve iş güvenliği uzmanları için tanımlanması gerektiğini düşünüyoruz.

BAŞKAN – Yani nasıl bir cümle diyorsunuz orada?

TÜRK TABİPLERİ BİRLİĞİ HUKUK MÜŞAVİRİ MUSTAFA GÜLER – Bağımsızlık içinde yürütür.

BAŞKAN – Yani sizin Sayın Yüceer’in vermiş olduğu önergenin dışında ekleyeceğiniz bir şey var mı?

TÜRK TABİPLERİ BİRLİĞİ HUKUK MÜŞAVİRİ MUSTAFA GÜLER – Bu önerge gayet uygundur.

BAŞKAN – Tamam o zaman mesele yok. Siz desteklediğinizi söylüyorsunuz. Bunun dışında söylediğiniz bir şey varsa onu da alalım.

TÜRK TABİPLERİ BİRLİĞİ HUKUK MÜŞAVİRİ MUSTAFA GÜLER – Son olarak bir de şunu söyleyeyim: Altıncı fıkraya ilişkin olarak sadece tam süre çalışmanın olduğu yerlerde iş yerinde sağlık birimi kurulması söz konusudur. Bunun 50 ve daha fazla işçinin çalıştığı yerlere teşmil edilmesi gerektiğini düşünüyoruz. Bunu öneriyoruz efendim.

BAŞKAN – 50 ve daha fazla çalışan yerlerde zaten iş...

TÜRK TABİPLERİ BİRLİĞİ HUKUK MÜŞAVİRİ MUSTAFA GÜLER – İş yeri sağlık birimi kurulmuyor efendim ne yazık ki orada. Bu yasa tasarısında yok. Yasa tasarısında sadece tam süre çalışmanın gerekli olduğu yerlerde sağlık biriminin kurulması söz konusu efendim.

Teşekkür ediyorum, sağ olun.

BAŞKAN – Yani 50 kişiden fazla çalışan yerlerde sağlık biriminin kurulması gerekir. Yok mu şimdi şeyde?

TÜRK TABİPLERİ BİRLİĞİ HUKUK MÜŞAVİRİ MUSTAFA GÜLER – Yok efendim.

BAŞKAN – 50 kişiden fazla olan yerlerde.

TÜRK TABİPLERİ BİRLİĞİ HUKUK MÜŞAVİRİ MUSTAFA GÜLER – Yok efendim.

BAŞKAN – Alt düzenlemeyle yapılır, yapılmayacak diye bir kayıt var mı, ben göremedim.

TÜRK TABİPLERİ BİRLİĞİ HUKUK MÜŞAVİRİ MUSTAFA GÜLER – Burada...

BAŞKAN – Pardon, Hükûmetin görüşünü alalım.

TÜRK TABİPLERİ BİRLİĞİ HUKUK MÜŞAVİRİ MUSTAFA GÜLER – Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Bakanım, 50 kişiden fazla işçi çalışan yerde veya çalışan olan yerlerde iş yeri hekimliğiyle ilgili herhangi bir arkadaşlarımızın...

İŞ SAĞLIĞI GÜVENLİĞİ GENEL MÜDÜRÜ KASIM ÖZER - Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, değerli üyeler; bugün uygulamada mevzuatımızda 4850 sayılı Kanun’un 81’inci maddesinde böyle bir hüküm var ancak getirdiğimiz kanun tasarısında hizmet alımını daha kolaylaştırdığı için biz sayı sınırına veya sayıya takılmadık yani 50 olur, 100 olur. Ancak kanundan sonra düzenleyeceğimiz yönetmeliklerde daimi çalışma süresini getireceğiz. Yani belli bir sayıdan sonra tam süreli çalışma

zorunluluğu gelen iş yerlerinde zaten iş yeri sağlık güvenlik birimi kurması zorunlu olacak ancak 60 kişinin çalıştığı bir iş yerinde iş yeri sağlık güvenlik birimi kurulsun dediğiniz an orada bir iş yeri hekiminin, bir iş güvenlik uzmanının istihdam edilmesi gibi bir sonuç çıkar. Biz böyle bir iş yükü getirmek istemiyoruz çalışma hayatına. Dolayısıyla tam süreli çalışılan iş yerlerinde iş yeri hekiminin iş güvenliği uzmanının tam süreli çalıştığı iş yerlerinde iş yeri sağlık güvenlik birimi kurulması zaten zorunlu olacak ama tam süreli çalışmayan iş yerlerinde ya dışarıdan hizmet alacak veyahut da kendi bünyesinde geçici kısmi süreli çalıştırdığı uzman veya hekimle bu hizmeti deruhte edecek. Onun için uygun değildir.

BAŞKAN – Yani işin niteliği de herhalde önemli.

İŞ SAĞLIĞI GÜVENLİĞİ GENEL MÜDÜRÜ KASIM ÖZER - Evet.

BAŞKAN – Buyurun hanımefendi.

TMMOB TEMSİLCİSİ NURTEN ÇAĞLAR YAKIŞ - Sayın Başkan, sayın üyeler, Sayın Bakan; yasanın 1'inci maddesi amaç kısmında...

BAŞKAN – Hayır, bu maddeyle ilgili...

TMMOB TEMSİLCİSİ NURTEN ÇAĞLAR YAKIŞ - Bir giriş yapmam gerekiyor hemen pat diye yapamıyorum bağışlayın beni o özelliği sahip olmayabilirim çünkü burada işveren ve çalışanların görev, yetki, sorumluluk hak ve yükümlülüklerini düzenlemektir bu yasanın amacı. Şimdi burada hak ve yetki sorumluluklar burada yer almıyorsa bu yasa problem çıkaracaktır, kendisi sorun hâline gelecektir. Şimdi iş yeri hekimleri ve iş güvenliği uzmanlarının hak, yetki ve sorumlulukları nelerdi bu açık değil bu yasa. Şimdi burada yalnızca mesleğin gerektirdiği etik ilkeler ve mesleki bağımsızlık içerisinde yürütür ibaresi bir hak değildir bir yetki değildir tek başına, bu bir ilkenin burada ifade edilişi uygulamada sorunlar çıkaracak ve iş güvenliği ve uzmanı ve iş yeri hekimini koruyucu nitelikte olmayacaktır.

BAŞKAN – Bu maddede şu değişsin diyeceğiniz nedir?

TMMOB TEMSİLCİSİ NURTEN ÇAĞLAR YAKIŞ – Şu değişsin dediğimiz şey önerge olarak geldi. Burada şunları da ilave etmek isteriz, Sayın Bakanım da dinlerse çok sevineceğim çünkü şimdi bu birinci fıkranın ikinci cümlesinde bu kişiler görevlerini yerine getirirken işverenden talimat almazlar ibaresi mutlaka buraya eklenmeli. Şu cümle şu hâle dönüşür: Bu kişiler görevlerini yerine getirirken işverenden talimat almazlar, mesleğin gerektirdiği etik ilkeler ve mesleki bağımsızlık içerisinde yürütürler. Tam bağımsızlık içerisinde yürütür olarak bu değişmeli.

İkincisi, bu da yetmez, iş akdinin feshi hangi durumlarda mümkün olur, bu açıkça belirlenmeli. Burada işverenin tek başına iş akdinin feshi hakkı olmamalı, çalışanların da görüşü alınmalı. Burada eğer her halükârda iş akdi feshedilirse haklı nedenle gerekçeyle dayalı olmaksızın iş akdinin feshi engellenmeli.

BAŞKAN – Gerekçesiz iş akdi feshi olmaz ama.

TMMOB TEMSİLCİSİ NURTEN ÇAĞLAR YAKIŞ – Haklı gerekçeler ve nedenlerle iş akdi sona...

BAŞKAN – Ama o İş Kanunu'nda genel hüküm zaten.

TMMOB TEMSİLCİSİ NURTEN ÇAĞLAR YAKIŞ – Hayır efendim. İş Kanunu'nun belirlemiş olduğu basit iş akdine dayalı olarak o kurum bu hükümlerine tabi olursa bu olmaz.

BAŞKAN – Neyse tamam sizin kanaatiniz odur, saygı duyalım.

TMMOB TEMSİLCİSİ NURTEN ÇAĞLAR YAKIŞ - Çünkü burada bir kamu hizmeti görevi yüklüyoruz değil mi bununla ilgili. Hem çalışanların, yalnızca çalışanların değil endüstriyel kazalarda çevrenin, halkın, bütün ülkenin hatta Japonya örneğinde olduğu gibi dünya sorunuyla karşı karşıya bırakan şeylerden kazalardan bahsediyoruz.

İkincisi, şimdi bu yasada şey belirlenmediği için tam istihdam kısmi süreli istihdam ve danışmanlık hizmeti biçiminde alınacak durumlarda iş akdinin feshi gerekçeleri de farklı olmak durumunda sorumluluk da farklı olmak zorunda. Şimdi bunları eğer biz burada yerli yerine oturmaz ise kavramlar ve gerekçeler biz bu işin içinden çıkamayacağız, on yıldır da yaşadığımız süreci devam ettireceğiz. Şimdi buradaki ihmallerinden dolayı hizmet sundukları işverene karşı sorumludurlar ibaresi sorunludur, sorun çıkaracaktır. Burada haksız fiilinden dolayı ibaresiyle değiştirilmesi gerekiyor. İhmal olmaz burada çünkü tam istihdamda kısmi...

BAŞKAN – Hangi fıkra da?

TMMOB TEMSİLCİSİ NURTEN ÇAĞLAR YAKIŞ – Üçte. Hizmet sunan kuruluşlar ile iş yeri hekim ve iş güvenliği uzmanları...

BAŞKAN – İhmallerinden dolayı, evet.

TMMOB TEMSİLCİSİ NURTEN ÇAĞLAR YAKIŞ – İş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin yürütülmesindeki ihmallerinden iş yeri hekimi ve iş güvenliği uzmanı ancak haksız fiillerinden dolayı...

BAŞKAN – İhmal yapmak haklı fiil midir sizce? Neyse.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Ne diyorsunuz oradaki ihmal yerine?

TMMOB TEMSİLCİSİ NURTEN ÇAĞLAR YAKIŞ – Haksız fiil. Ben ülke örneklerini de inceledim. Haksız fiille karşılık buluyor çünkü işçiye talimatı verme yetkisi işverene ait. Burada doğrudan iş güvenliği uzmanı işçiye talimat verme hakkına sahip değil. Bu nedenle ihmal kavramı çok sorunludur.

Dördüncü fıkraya ilişkin itirazlarımız ise: Bilindiği gibi iş güvenliği uzmanları dediğimiz mühendis ve mimarlar kamuda asli ve sürekli çalışanlar dışında meslek odasına üye olmak

zorundadırlar. Meslek odasına üye olmadan meslek icra edilmesi yasaktır. Bu nedenle burada eğer iş güvenliği uzmanlığı hizmeti bir mühendislik hizmeti ise burada belgesini iptal ettiğiniz kişilerin mesleki diğer alanlarda da meslek icra etmesi yasaklanması gerekiyor. Meslek faaliyetinden men cezası verilmesi gerekiyor. Burada odayla üyesi arasındaki ilişki koparıldığı için belgesi askıya alınan insanlarla meslek odasındaki ilişki ve diğer alanlardaki meslek icrası nasıl olacağı da belirsizdir. Buranın da açılması gerekiyor. Yani mutlaka bir mimar ve mühendis bu görevi üstlendiklerinde odaya üye olduklarını ve mesleki faaliyetten men cezası almış olup olmamasını Çalışma Bakanlığı görmelidir. Bu duruma göre görev üstlenmelidir bu kişiler ve eğer belgeleri iptal edilecekse de bu meslekten men cezası yalnızca meslek odalarına verilen bir yetkidir. Bu yetkiyi bakanlık kullanıyor. Bu da hatalı bir şeydir hem Anayasa'yla hem 6235 sayılı Yasa'yla çatışıyor.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Şimdi Sayın Bakanım, burada tabii önergeyi oylayacağım yalnız bu 8'inci maddede dördüncü fıkrada da geçiyor, dördüncü ve beşinci fıkrada ayrı ayrı yetki belgesi ve iş güvenliği uzmanlığı belgesi diye iki ayrı belge geçiyor, bunlar aynı şeyler mi, ayrı ayrı şeyler mi? Ayrı ayrı ise tanımlara onları koymak gerekiyor diye ayrı ayrı yerleştirmek gerekir diye düşünüyorum. Bu konuda Hükûmetimizin...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Yetki belgesi dörtte var, evet.

BAŞKAN – Beşte de iş güvenliği uzmanlığı belgesi. Dörtte iş güvenliği uzmanının yetki belgesi var, beşte iş güvenliği uzmanlığı belgesi var. Bu ikisi ayrı şeyler mi? Eğer ayrıysa tanımlara yazmak gerekir bunu.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Sayın Başkan, bunu tanımlar şeyinde değerlendirirken bunu da değerlendirelim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Bu 8'in birinde Sayın Başkanım, bu tam bağımsızlık yani olabilir bu, tam bağımsızlık, içerisinde yürütür, bir bu.

İkincisi, bu dördüncü fıkrada aslında ciddi bir müeyyide var. Verilen buradaki yetki belgesi askıya alınır bizim verdiğimiz belgeyi askıya alır yoksa mesleki formasyonla ilgili bir şey değil bu. Bizim verdiğimiz belgeyi askıya alır.

BAŞKAN – Sizin kendi verdiğiniz yetkiyi...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Tabii tabii.

BAŞKAN – Nereye efendim tam bağımsızlık?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Birinci fıkrada etik ilkeler ve tam bir mesleki bağımsızlık içinde yürütür. Bu olabilir.

BAŞKAN – Yani onu mesleki bağımsızlık deyince yani tam veya yarım...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Yani teyiden olabilir bu.

BAŞKAN – Bu yani bence Sayın Bakanım yani bunu çok mantık...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Yani ısrarla orası güçlendirilmek isteniyor da, böyle güçlendirme olabilir, bir.

BAŞKAN – Yani olsa bir artısı olmaz hukuken yani onu söyleyeyim. Mesleki bağımsızlık bunu karşılıyor ama tam bağımsızlık deyince yani daha fazla bir şey değil aslında. Yani isterseniz yazılabilir de hukuken ben karşılığının olduğunu düşünmüyorum.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Şimdi ne istendiği belli. Biz de aynı şeyi istiyoruz da, ifadede güçlendirelim deniyor.

BAŞKAN – Güçlendirelim tamam.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Tam bir güçlendirme...

İkincisi: İhmal haksız fiil dediğiniz zaman bu mala, cana verilecek olan bir zarar yani onun burada olması pek uygun düşmüyor diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, şimdi burada Sayın Yüceer zaten önergesine izahat getirmişti.

Sayın Bakanım, bu önergeye katılıyor musunuz Hükûmet olarak?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Önergeye katılamıyoruz efendim çünkü yetkilendirme işin özü itibarıyla Bakanlığımızın uhdesinde. Dolayısıyla iptal ve ihdas işlerin de Bakanlığın yetkisinde olması gerekiyor, bundan dolayı katılamıyoruz.

BAŞKAN – Birinci önergeyi kabul ettik.

Sayın Çelebi ve arkadaşlarının önergesine Hükûmet katılmıyor.

Hükûmetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Maddeyi kabul edilen önerge doğrultusunda yani Maliye Bakanlığı her ne kadar itiraz ettiyse de 250’i 200’e indirilmiş vaziyette. Kabul edilen önerge doğrultusunda maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

9’uncu maddeyi okutuyorum:

Tehlike sınıfının belirlenmesi

MADDE 9- (1) İşyeri tehlike sınıfları; 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 83 üncü maddesine göre belirlenen kısa vadeli sigorta kolları prim tarifi de dikkate alınarak, İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğünün başkanlığında ilgili taraflarca oluşturulan komisyonun görüşleri doğrultusunda, Bakanlıkça çıkarılacak tebliğ ile tespit edilir.

(2) İşyeri tehlike sınıflarının tespitinde, o işyerinde yapılan asıl iş dikkate alınır.

BAŞKAN – Önerge yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 10' u okutuyorum:

Risk değerlendirmesi, kontrol, ölçüm ve araştırma

MADDE 10- (1) İşveren, iş sağlığı ve güvenliği yönünden risk değerlendirmesi yapmak veya yaptırmakla yükümlüdür. Risk değerlendirmesi yapılırken, aşağıdaki hususlar dikkate alınır:

a) Belirli risklerden etkilenecek çalışanların durumu,

b) Kullanılacak iş ekipmanı ile kimyasal madde ve müstahzarların seçimi,

c) İşyerinin tertip ve düzeni,

ç) Genç, yaşlı, engelli, gebe veya emziren çalışanlar gibi özel politika gerektiren gruplar ile kadın çalışanların durumu.

(2) İşveren, yapılacak risk değerlendirmesi sonucu alınacak iş sağlığı ve güvenliği tedbirleri ile kullanılması gereken koruyucu donanım veya ekipmanı belirler.

(3) İşyerinde uygulanacak iş sağlığı ve güvenliği tedbirleri, çalışma şekilleri ve üretim yöntemleri; çalışanların sağlık ve güvenlik yönünden korunma düzeyim" yükseltecek ve işyerinin idari yapılanmasının her kademesinde uygulanabilir nitelikte olmalıdır.

(4) İşveren, iş sağlığı ve güvenliği yönünden çalışma ortamına ve çalışanların bu ortamda maruz kaldığı risklerin belirlenmesine yönelik gerekli kontrol, ölçüm, inceleme ve araştırmaların yapılmasını sağlar.

BAŞKAN – Madde üzerinde bir adet önerge vardır, okutuyorum:

Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/605 sıra numaralı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanun Tasarısının Alt Komisyon Metninin 10. Maddesinin birinci fıkrasının ilk cümlesinin aşağıdaki değiştirilmesini teklif ediyoruz.

Saygılarımızla.

Süleyman Çelebi

İstanbul

Nurettin Demir

Muğla

Candan Yüceer

Tekirdağ

Kadir Gökmen Öğüt

İstanbul

"İşveren, çalışanların katılımıyla iş sağlığı ve güvenliği yönünden risk değerlendirmesi yapmak veya yaptırmak zorundadır."

BAŞKAN – Gene "Risk değerlendirmesi yapılırken aşağıdaki hususlar dikkate alınır." kalıyor diğeri değiştiriliyor.

Sayın Yüceer?

BAŞKAN - Evet çalışanlar da risk değerlendirmesine katılsın diyor.

Hükûmet katılıyor mu önergeye Sayın Bakanım?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Çalışanların zaten görüşü alınıyor ama 200, 300 kişinin çalıştığı yerde çalışanlar da risk değerlendirmesine katılır demek yani sorunu çözmeye dönük bir katkı değil. Risk değerlendirilmesini kim yapacak? Yetkilisi yapacak, uzmanı yapacak bunu. Burada yani işverenin bu konudaki yükümlülüklerini çalışanlara aktarması gibi bir durum ortaya çıkıyor ki bu doğru değil. O sorumluluk, risk değerlendirmesi yaptırma sorumluluğu işverenin yükümlülüğünde, o sorumluluğu ondan alıp çalışanlara yüklemek doğru olmaz yani.

BAŞKAN – Yani orada sorumluluğu yerine getirmeyene cezai müeyyide uygulanacağına göre, orada işçiye de cezai müeyyide getirebilir bu sizin yorumunuz.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Ama burada çalışanların görüşü anılıyor, bu değerlendirmeyi, risk değerlendirmesini yapacak olan mutlaka bir uzmandır veya yetkilidir, yetkili kimse o yapacak ve bu şekilde sorumlulukları olacak müteselsilen.

BAŞKAN – Önergeye katılmıyorsunuz.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Hükûmetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler...

KADİR GÖKMEN ÖĞÜT (İstanbul) – Burada bir görüşümü söyleyebilir miyim?

BAŞKAN – Tabii ki Sayın Öğüt, buyurun.

KADİR GÖKMEN ÖĞÜT (İstanbul) – Efendim, burada, risk değerlendirmesi yaptırırsa dediğiniz belki doğru ama diyor ki: "İş sağlığı ve güvenliği yönünden risk değerlendirmesi yapmak veya yaptırmakla yükümlüdür." Yani yaptırmak belki bir bağımsız grup olur, doğrudur ama kendisi

yapacağı açısından, o anlamda kendisi yaptığı için söylüyoruz. Buraya bir illa şeyin yapması, eşit anlamda işçinin de orada oyunun olması anlamına gelmez ama o işçi orada iş yeri riskiyle ilgili görüş belirtmesinde bizce bir sakınca yok.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – O var.

BAŞKAN – Sayın Öğüt, 16'ncı maddede kimlerin görüşünün alınacağı var zaten, dolayısıyla, onu hep birlikte o şekilde değerlendirmek lazım.

KADİR GÖKMEN ÖĞÜT (İstanbul) – Yani orada yaptırmak tek olsa...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Teknik, zaten onu yapmaya haizse o da yapar veya yaptırır. Ama kendisi buna haiz değilse yapamaz yani.

KADİR GÖKMEN ÖĞÜT (İstanbul) – Anladım.

BAŞKAN – Önergeyi –Hükûmet katılmıyor, tekrar ediyorum- oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 11'i okutuyorum:

Acil durum planları, yangınla mücadele ve ilk yardım

Madde 11- (1) İşveren;

a) Çalışma ortamı, kullanılan maddeler, iş ekipmanı ile çevre şartlarını dikkate alarak meydana gelebilecek acil durumları önceden değerlendirerek, çalışanları ve çalışma çevresini etkilemesi mümkün ve muhtemel acil durumları belirler ve bunların olumsuz etkilerini önleyici ve sınırlandırıcı tedbirleri alır.

b) Acil durumların olumsuz etkilerinden korunmak üzere gerekli ölçüm ve değerlendirmeleri yapar, acil durum planlarını hazırlar.

c) Acil durumlarla mücadele için işyerinin büyüklüğü ve taşıdığı özel tehlikeler, yapılan işin niteliği, çalışan sayısı ile işyerinde bulunan diğer kişileri dikkate alarak; önleme, koruma, tahliye, yangınla mücadele, ilk yardım ve benzeri konularda uygun donanıma sahip ve bu konularda eğitilmiş yeterli sayıda kişiyi görevlendirir, araç ve gereçleri sağlayarak eğitim ve tatbikatları yaptırır ve ekiplerin her zaman hazır bulunmalarını sağlar.

ç) Özellikle ilk yardım, acil tıbbi müdahale, kurtarma ve yangınla mücadele konularında, işyeri dışındaki kuruluşlarla irtibatı sağlayacak gerekli düzenlemeleri yapar.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz talebi yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 12'yi okutuyorum:

Tahliye

Madde 12- (1) Ciddi, yakın ve önlenemeyen tehlikenin meydana gelmesi durumunda işveren;

a) Çalışanların işi bırakarak derhal çalışma yerlerinden ayrılıp güvenli bir yere gidebilmeleri için, önceden gerekli düzenlemeleri yapar ve çalışanlara gerekli talimatları verir.

b) Durumun devam etmesi hâlinde, zorunluluk olmadıkça, gerekli donanımına sahip ve özel olarak görevlendirilenler dışındaki çalışanlardan işlerine devam etmelerini isteyemez.

(2) İşveren, çalışanların kendileri veya diğer kişilerin güvenliği için ciddi ve yakın bir tehlike ile karşılaştıkları ve amirine hemen haber veremedikleri durumlarda; istenmeyen sonuçların önlenmesi için, bilgileri ve mevcut teknik donanımları çerçevesinde müdahale edebilmelerine imkân sağlar. Böyle bir durumda çalışanlar, ihmal veya dikkatsiz davranışları olmadıkça yaptıkları müdahaleden dolayı sorumlu tutulamaz.

BAŞKAN - Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 13'ü okutuyorum:

Çalışmaktan kaçınma hakkı

Madde 13- (1) Ciddi ve yakın tehlike ile karşı karşıya kalan çalışanlar kurula, kurulun bulunmadığı işyerlerinde ise işverene başvurarak durumun tespit edilmesini ve gerekli tedbirlerin alınmasına karar verilmesini talep edebilir. Kurul kararını acilen toplanarak, işveren ise kararını derhal verir ve durumu tutanakla tespit eder. Karar, çalışana ve çalışan temsilcisine yazılı olarak bildirilir.

(2) Kurul veya işverenin çalışanın talebi yönünde karar vermesi halinde çalışan, gerekli tedbirler alınıncaya kadar çalışmaktan kaçınabilir. Çalışanların çalışmaktan kaçındığı dönemdeki ücreti ile kanunlardan ve iş sözleşmesinden doğan diğer hakları saklıdır.

(3) Çalışanlar ciddi ve yakın tehlikenin önlenemez olduğu durumlarda birinci fıkradaki usule uymak zorunda olmaksızın, işyerini veya tehlikeli bölgeyi terk ederek belirlenen güvenli yere gider. Çalışanların bu hareketlerinden dolayı hakları kısıtlanamaz.

(4) İş sözleşmesiyle çalışanlar, talep etmelerine rağmen gerekli tedbirlerin alınmadığı durumlarda, tabi oldukları kanun hükümlerine göre iş sözleşmelerini feshedebilir. Toplu sözleşme veya toplu iş sözleşmesi ile çalışan kamu personeli, bu maddeye göre çalışmadığı dönemde fiilen çalışmış sayılır.

(5) Bu Kanunun 25 inci maddesine göre işyerinde işin durdurulması halinde, bu madde hükümleri uygulanmaz.

BAŞKAN – Madde üzerinde bir adet önerge vardır, okutuyorum arkadaşlar:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Başkanlığına
Görüşülmekte olan 1/605 sıra numaralı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanun tasarısının Alt
Komisyon Metninin 13. Maddesinin 4 nolu fıkrasının aşağıdaki değiştirilmesini teklif ediyoruz.

Saygılarımızla.

Süleyman Çelebi
İstanbul

Candan Yüceer
Tekirdağ

Kadir Gökmen Öğüt
İstanbul

Nurettin Demir
Muğla

Çalışanlar, talep etmelerine rağmen gerekli tedbirlerin alınmadığı durumlarda, tabi oldukları
kanun hükümlerine bakılmaksızın bu maddeye göre çalışmadığı dönemde fiilen çalışmış sayılır.

BAŞKAN - Sayın Bakan, önergeye katılıyor musunuz?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) –
Katılamıyoruz efendim.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Yüceer.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Çalışanların talep etmelerine rağmen, gerekli tedbirlerin
alınmadığı durumlarda mevcut dört nolu fıkrasında maddenin çalışmaktan kaçınma hakkının
düzenlendiği bu fıkra sadece özel sektörde çalışanlara iş akdi feshi tanınırken kamu kurum ve
kuruluşlarında çalışan ve toplu sözleşme kapsamında bulunan kamu personeline ise çalışmadığı
dönemlere ilişkin ücret ve diğer haklardan yararlanma hakkı getirilmiş. Öncelikle kanun önünde
eşitlik ilkesini zedeleyen bu düzenleme aynı zamanda özel sektörde iş sağlığı ve güvenliğinin fiilen
işlemesini de engelleyeceğini düşünüyoruz. Çünkü işi ile sağlığı arasında bir tercih yapmaya zorlanan
işçi yüksek işsizlik ortamında iş olacağından tercihi iş sağlığı ve güvenliği fiilen uygulanmayacaktır.
Aynı şekilde kamuda toplu sözleşme kapsamında olmayan personel de bulunmaktadır. Bunlar 4/C
statüsünde çalışan personeller örneğin. Bu kapsamda bunların iş akdi feshi imkânı olacak ama çalışmış
sayılmayacak, ücretini alamayacaktır. Bu anlamda biz giderilmesi amacıyla ücret ve diğer hakların
işleyeceği bir çalışma hakkının ve tüm ücretliler ve maaşlılar için değerlendirilmesini istiyoruz. Tabii,
takdir komisyonun.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, Sayın Yüceer gerekli açıklamaları yaptı. Hükümetin
katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul
edilmemiştir.

Madde 13' ü oyluyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde 13 kabul edilmiştir.

Madde 14' ü okutuyorum:

İş kazası ve meslek hastalıklarının kayıt ve bildirimi

Madde 14- (1) İşveren;

a) Bütün iş kazalarının ve meslek hastalıklarının kaydını tutar, gerekli incelemeleri yaparak bunlar ile ilgili raporları düzenler.

b) İşyerinde meydana gelen ancak yaralanma veya ölüme neden olmadığı halde işyeri ya da iş ekipmanının zarara uğramasına yol açan veya çalışan, işyeri ya da iş ekipmanını zarara uğratma potansiyeli olan olayları inceleyerek bunlar ile ilgili raporları düzenler.

(2) İşveren;

a) İş kazalarını kazadan sonraki üç işgünü içinde,

b) Sağlık hizmeti sunucuları veya işyeri hekimi tarafından kendisine bildirilen meslek hastalıklarını, öğrendiği tarihten itibaren üç iş günü içinde

Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirir.

(3) İşyeri hekimi veya sağlık hizmeti sunucuları; meslek hastalığı ön tanısı koydukları vakaları, Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından yetkilendirilen sağlık hizmeti sunucularına sevk eder.

(4) Sağlık hizmeti sunucuları kendilerine intikal eden iş kazalarını, yetkilendirilen sağlık hizmeti sunucuları ise meslek hastalığı tanısı koydukları vakaları en geç on gün içinde Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirir.

(5) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar, Sağlık Bakanlığının uygun görüşü alınarak Bakanlıkça belirlenir.

BAŞKAN – Madde 14 üzerinde bir önerge vardır, okutuyorum:

Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/605 sıra numaralı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanun Tasarısının Alt Komisyon Metninin 14. maddesinin ikinci fıkrasının son cümlesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini ve ikinci, üçüncü ve dördüncü fıkralarından sonra gelmek üzere ekteki fıkraların eklenmesini teklif ediyoruz.

Süleyman Çelebi
İstanbul

Candan Yüceer
Tekirdağ

Kadir Gökmen Ögüt
İstanbul

Nurettin Demir
Muğla

BAŞKAN – Çok affedersiniz, ikinci, üçüncü, dördüncü fıkralarından sonra gelmek üzere mi yoksa dördüncü fıkrasından sonra gelmek üzere herhâlde demek istemişlerdi. Tanım şeyi var, çünkü hem ikiden hem üçten hem dörtten sonra gelmek gibi bir şey...

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Hayır...

BAŞKAN – Sadece dördüncü...

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Evet, evet.

BAŞKAN – Tamam, son cümleyi değiştiriyorsunuz, dördüncü fıkradan sonra da bir fıkra ekliyorsunuz, tamam.

Buyurun, okuyun:

TBMM Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Başkanlığına

"Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirir. İşveren iş kazasını yetkili kolluk kuvvetlerine ise derhal bildirir. İş kazasının derhâl öğrenilemeyeceği hallerde ise öğrenildiği anda bildirir."

"Her il merkezinde, kamu hastanelerinden en az birinde, yeterli personel ve altyapı olanaklarına haiz, ücretsiz hizmet sunan bir meslek hastalıkları polikliniği kurulur. Bu polikliniklere işçiler doğrudan başvurabilir."

"Bir hastalığın meslek hastalığı olduğuna, meslek hastalıkları polikliniğinde görevli tabipler tarafından oluşturulan ya da içinde bu tabiplerin de yer aldığı sağlık kurulu tarafından karar verilir. Karar için, hastalığın tespiti ve işçinin hastalığın mesleki maruziyet sonucu doğduğunu beyanı yeterlidir. Bu rapor, sağlık kuruluştan tarafından, en geç on gün içinde, meslek hastalığı sebebiyle yapılması gereken iş ve işlemlerin yerine getirilmesi için Sosyal Güvenlik Kurumuna gönderilir."

"Meslek hastalığı polikliniğinde çalışan tabiplere, aynı hastanede emsallerine ödenen aylıktan daha az ödeme yapılmaz. Aradaki fark kendilerine ek ödeme olarak ödenir. Bu ödeme hiçbir kesintiye tabi tutulmaz."

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Gerekçesini okuyabilir miyiz, çok önemli.

BAŞKAN – Gerekçe:

Gerekçe:

Teklif ile kanunda eksik bırakılan kamu hukuku açısından iş kazasının bildirim süreci fıkraya eklenmiştir. Kamu hukuku açısından kişinin vücut bütünlüğünü bozucu her olay aynı zamanda kamu makamlarınca takip edilmesi gereken bir olaydır. Mevcut maddedeki bu eksiklik yapılan değişiklikle giderilmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti Ulusal İş Sağlığı ve Güvenliği Politika Belgesi (2009-2013) başlıklı Rapora göre "Bir ülkede meslek hastalıklarının görülme sıklığı çalışan nüfusun yüzde 4-12 'si arasında değişmektedir. " Avrupa Birliği Eurostat tarafından yapılan çalışmaya göre de işçilerin yüzde 5,4'ü işe bağlı sağlık sorunu yaşamakta ya da var olan sağlık sorunları işleri nedeniyle artmaktadır.

SGK tarafından açıklanan 2010 yılı istatistiklerine göre ülkemizde 1.426.161 işyeri bulunmakta olup bu işyerlerinde çalışan zorunlu sigortalı sayısı 10.984.191'dir. Ülkemizde mevcut

alışan sayısı ve istatistiksel verilere göre 439.360 ila 1.318.080 arasında meslek hastalığı beklenir. Ancak resmî i istatistiklere göre 2010 yılında saptanan meslek hastalığı sayısı sadece 533'tür.

Bütün bu veriler göstermektedir ki ülkemizde meslek hastalığına tutulan işçilerin hemen hiçbirinde meslek hastalığı tespiti yapılamamaktadır. Bu durumu ortadan kaldıracılamak için meslek hastalığı saptanmasına ilişkin olanakların yaygınlaştırılması ve kolaylaştırılması gerekir.

5510 sayılı Yasanın 14'üncü maddesine göre;

"Sigortalının çalıştığı işten dolayı meslek hastalığına tutulduğunun;

a) Kurumca yetkilendirilen sağlık hizmet sunucuları tarafından usulüne uygun olarak düzenlenen sağlık kurulu raporu ve dayanağı tıbb belgelerin incelenmesi,

b) Kurumca gerekli görüldüğü hallerde, işyerindeki çalışma şartlarını ve buna bağlı tıbbi sonuçlarını ortaya koyan denetim raporları ve gerekli diğer belgelerin incelenmesi, sonucu Kurum Sağlık Kurulu tarafından tespit edilmesi zorunludur. "

SGK tarafından meslek hastalığı tespiti ile yetkilendirilen hastane sayısı yetersizdir. Ayrıca bu hastaneler genel hizmet faaliyetlerinin bir parçası olarak meslek hastalığı tespiti yapmaktadır. İşçi sağlığı ve meslek hastalığına özgü bakış açısına sahip hastane ya da klinik oluşturulmamıştır. Ayrıca bu kurumlara verilen yetki de sadece durumu rapor etmekten ibarettir. Söz konusu rapordan sonra SGK tarafından ek inceleme ve tespitler yapılmakta; sonrasında SGK Sağlık Kurulu asıl kararı vermektedir. Bu bürokratik mekanizma hem çok uzundur hem de sonuç alıcı değildir.

Bunun yerine, her ilde en az bir hastanede meslek hastalığı ile ilgili özel bir klinik oluşturulması, hastalığın mesleki riske maruziyet sonucu olup olmadığına bu kliniklerin karar vermesi meslek hastalıklarının saptanmasında önemli bir yaygınlık sağlayacak, karar verme sürecindeki bürokratik işlemleri kısaltacaktır.

Ayrıca, meslek hastalığının tespitinde maruziyetin saptanması bakımından işçinin beyanı yeterli sayılmış, aksinin ispatlanmasına ilişkin külfet SGK ya da işverene bırakılmıştır.

Diğer yandan meslek hastalıkları polikliniğinin tabipler bakımından cazip hale getirilebilmesi için bu birimlerde çalışan tabiplere emsallerinden daha az ödeme yapılamayacağı belirtilmiştir. Bu düzenlemeyle, söz konusu birimlerde çalışanlar, hasta sayısındaki azlık yahut hizmetlerin ücretsiz olması sebebiyle döner sermaye birikimine katkılarının olmaması gibi sebeplerle döner sermaye ek ödemesi alamasalar dahi emsalleriyle aralarında oluşan farkın ek ödeme olarak kendilerine ödenmesi suretiyle gelir farkının ortadan kaldırılması düşünülmüştür.

BAşKAN – Sayın Bakan, gerekçeyi de okuttuk, burada...

KATILIMCI – Bir açıklama yapabilir miyim efendim?

BAşKAN – Müsaade eder misiniz...

Teklif ile kanunda eksik bırakılan kamu hukuku açısından iş kazasının bildirim süreci fıkraya eklenmiştir deniyor. Yani burada iş kazasının bildirim süreci mevcut hukukumuzda eksik mi bırakılmış acaba, yok mu?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Üç iş günü var.

BAŞKAN – Üç iş günü var, yani ben onu kayıtlar açısından söylüyorum, demek ki şey yok.

Önergeye Hükûmet katılıyor mu Sayın Bakanım?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Şimdi, Sayın Başkanım, SGK'nın dışında yerlere bildirim mükerrer bir uygulamaya neden olacak. Aslında, bizim sistemimizde açık olan bir durumu kapatıyoruz şu anda bu düzenlemeyle. Bu şekilde istatistiki verilerimiz çok daha sağlıklı bir noktaya taşınmış olacak bu bildirim zorunluluğundan dolayı gerek meslek hastalıkları gerekse iş kazalarıyla ilgili olarak.

İkincisi, meslek hastalıklarına tanı koymayla ilgili, bildiğiniz gibi üç meslek hastanemiz var: Ama bunun yanında eğitim, araştırma hastaneleri ve üniversite devlet hastaneleri olarak baktığınız zaman toplam 129 hastanede tanı koyma imkânı var şu an itibarıyla. Daha bunu artırmak arzusu olabilir, saygı değerdir. Ama bu ihtiyaca cevap verecek bir noktada olduğumuz ifade etmek isterim, onun için önergeye katılamıyoruz.

BAŞKAN – Evet, teknik olarak her ilde meslek hastalıkları tanısı koyabilecek bir hekim grubu bulabilmek mümkün olabilir mi Hınç Bey burada?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Özel ihtisas gerektiren bir tablo yani bu.

BAŞKAN – Teknik olarak bu anda mümkün mü acaba?

Meslek hastanesinin başhekimini kanaatini söylesin, kendinizi mikrofonu tanıtırırsanız efendim.

Buyurun.

ANKARA MESLEK HASTALIKLARI HASTANESİ BAŞHEKİMİ DOÇ.DR HINÇ YILMAZ – Efendim, şimdi, meslek hastalığı tanısı koymak için üç şey gerekir: Önce hastalığın tespiti, sonra etkenin tespiti ve ilgili işyerinden çalışılmış olmasının ispatı gerekir. Biz ilgili iş yerinde çalışmış olmanın ispatını yapabiliyoruz kurum olarak. Sosyal güvenlikle yazışarak bunu yapabiliyoruz. Hastalığın tanısını da koyabiliyoruz. İşyerindeki etkenin tespiti ve bu etkenin kendisinin veya metabolitenin veyahut da son organ hasarının kişide gösterimini de yapabiliyoruz, çünkü toksikoloji laboratuvarına sahibiz. Ülkede toksikoloji laboratuvarına sahip hastane sayısı üç ya da beş tane. Bu laboratuvarda çalışacak profesyonel de maalesef mevcut değil. Bu yani ayrıca Sosyal Güvenlik Kurumunun mevzuatına göre Sayın Bakanımıza bir iki defa bunu iletmeye çalıştım ama meslek hastalığı tanısı koyma yetkisi ülkedeki hastanelerden alındı. Sosyal güvenlik kurumu bunu bir

genelgeyle yaptı, önce yönetmelikle sonra genelgeyle. Onun yerine meslek hastalığı tanı koyma dosyalı hazırlama yetkisi verdi. Meslek hastalığı dosyası hazırlayamıyoruz şu anda.

KADİR GÖKMEN ÖĞÜT (İstanbul) – Bunu bir daha tekrarlar mısınız, çok önemli.

ANKARA MESLEK HASTALIKLARI HASTANESİ BAŞHEKİMİ DOÇ.DR HINÇ YILMAZ – Meslek hastalığı tanısı koyamıyoruz.

BAŞKAN – Peki, kim koyuyor tanıyı?

ANKARA MESLEK HASTALIKLARI HASTANESİ BAŞHEKİMİ DOÇ.DR HINÇ YILMAZ – Sosyal Güvenlik Kurumu.

BAŞKAN – O zaman orada bir...

Sayın Bakanım...

NURETTİN DEMİR (Muğla) – Söz alabilir miyim?

BAŞKAN – Bir dakika, söz vereceğim Sayın Demir.

Sayın Bakan, Başhekim arkadaşımız çok önemli bir konuyu dikkatlerimize sundu, takdir sizin, onunla ilgili ama belki Nurettin Bey de bir şey söyler, ardından, şimdi mi cevap vermek istersiniz?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Yani, maluliyet yetkisi SGK’da ama meslek hastalığı tanısı koymak hastanelerde.

ANKARA MESLEK HASTALIKLARI HASTANESİ BAŞHEKİMİ DOÇ.DR HINÇ YILMAZ – 2011’e 49 sayılı Genelgeyle bu alındı, mesleki olup olmadığına dair tespit yapılamaz yazıyor.

BAŞKAN – Ama şu andaki yeni, Hınç Bey, yeni taslakta, pardon ben okuyayım: “14’üncü madde, yine bunda, dördüncü fıkrada sağlık hizmeti sunucuları kendilerine intikal eden iş kazalarını yetkilendirilen sağlık hizmet sunucuları ise meslek hastalığı tanısı koydukları vakaları en geç on gün içinde SGK’ya bildirir.” Yani “koydukları tanıyı” diyor. Tanı koymayı zaten getiriyor. Belki eskiden öyleydi ama şu kanun bu sizin söylediğinizi çözüyor.

Sayın Demir, buyurun.

NURETTİN DEMİR (Muğla) – Teşekkür ederim Başkan, şimdi, uygulama şu: Bütün mesele meslek hastalığı olduğunun düşünülmesi ve buna bu şekilde yaklaşımı ve onun o şekilde yönlendirilmesi ve teşhise ona doğru gitmek.

Şimdi, zaten teşhis konduktan sonra, tanı konduktan sonra sorun yok. Tüm mesele tanıya kadar olan kısımda. Dolayısıyla, ben iki hastanede başhekimlik yaptım. Sağlık çalışanları bu konuyu zaten fazla önemsemiyorlar yani vatandaş, çalışan bu konuda mağdur oluyor. Sorun ortaya çıkana kadar zaman kaybediliyor, bütün mesele bu. Ama mesela ben hep bunu hayal etmişimdir, bir hastanede iş sağlığı ve meslek sağlığı polikliniği veyahut da ünitesi olsa, hem bunların takibi daha

kolay olur hem bir sorumlusu olur, bunun sorumlusu yok, tüm mesele bu. Yani genel konuşmamda da anlatmak istediğim nokta bu. Dolayısıyla, 81 hastanede siz meslek hastalığının olduğunu ortaya çıkarana kadar vatandaş bazen üç dört ay veyahut da birkaç sene dolanıyor, gidip geliyor, gidip geliyor falan yani sıkıntı burada zaten. Yani öncelikle bunu bir hekim olarak veyahut sağlık çalışanı, sağlık ünitesi, bu bir meslek hastalığı olabilir, yani şuraya git, şu poliklinik sizin sorununuzu takip edecek, bir sistematik içinde bunun yapılması gerekiyor. Ondan sonra meslek hastalıkları hastanesine gönderirsiniz, eğitim araştırma hastanesine gönderirsiniz, üniversite hastanesine gönderirsiniz, ayrı bir konu bu. Bu kısmı zaten oluyor.

BAŞKAN – Hekimlerin hizmet içi eğitiminden mi geçmesi lazım?

NURETTİN DEMİR (Muğla) –Tabii, bununla ilgili bir ünite olacak, o üniteye belki bir aile hekimi konacak ama o aile hekimi bu konuyu en azından bilecek, böyle bir hastalık olduğunu. Nasıl siz alerji polikliniği kuruyorsunuz ve alerjisi olan bir insan oraya gidiyor, benim alerjim var dediği zaman, oraya gidip o alerji olup olmadığına hekim zaten karar veriyor, ama burada böyle bir şey yok. Bu genel polikliniğe gidiyor, zaten o genel poliklinikte de yoğunluk içerisinde Türkiye'deki biliyorsunuz günde 120 hastaya bakıyor, kaynayıp gidiyor yani, sıkıntı burada, yani atlanan yer burası. Yani şeyi iyi bilirsek, sistematigi iyi koyarsak hem hastalık erken tespit olur hem de erken yönlendirilir. O nedenle konu önemli, yoksa sağlık kuruluşları Sayın Bakan, bana geldikten sonra ben bunun uzmanıysam zaten onun teşhisini koyarım, sorun değil yani.

BAŞKAN – Şimdi, aslında, Sayın Demir -yani Murtaza Bey size de söz vereceğim de- burada üçüncü fıkrada zaten iş yeri hekimi veya sağlık hizmeti sunucuları her kim olursa olsun meslek hastalığı ön tanısı koydukları vakaları SGK tarafından yetkilendirilen sağlık hizmeti sunucularına yani meslek hastalıkları hastanesine gönderecek ama sorun burada sizin söylediğiniz gibi oradaki sağlık hizmeti sunucusunun ondan şüphelenmesi ama tabii kanunla bundan şüphelenin demek mümkün değil, biz farkındalığı belki artırmamız lazım.

NURETTİN DEMİR (Muğla) – Tabii ön tanıyı iyi koymak lazım, poliklinik olabilir. Sistematik içine koyalım ben de genel hastalık içerisinde, genel poliklinik içerisinde bunu yakalamak zor.

BAŞKAN – Sayın Yetiş, buyurun.

MUHAMMED MURTAZA YETİŞ (Adıyaman) – Sayın Başkanım, zaten biz alt komisyon çalışmaları sırasında herhâlde en çok bu konuyla ilgili tartıştık. Hatta çalışmalara ara verdik, tekrar bakanlıkla yeniden bir görüşme yaptık ve bu son şekli ilk taslakta olmayan birçok şey var burada. En önemli boyutta şu: Bir defa Sağlık Bakanlığı bünyesinde, biliyorsunuz, halk sağlığı kurumu içerisinde bir meslek hastalıkları daire başkanlığı zannederseniz oluşturuldu. Biz şimdi burada, bu çalışmalarla ilgili, yani meslek hastalığı çalışmalarıyla ilgili bütün esasları, yönetmelikleri Sağlık Bakanlığının

uygun görüşü alınmak suretiyle eklemek yoluyla bütün bu çalışmaları zaten Sağlık Bakanlığıyla birlikte götürülerek yani belki bugün Sayın Bakanımızın ifade ettiği gibi 120 hastane yeterlidir, ama yarın sanayileşme çok daha arttı, her ile her ilçeye bir merkez gerekiyor, bunun bütün kararını bir kanunla değil de işin sahibini belirleyerek, sorumlusunu belirleyerek Sağlık Bakanlığıyla birlikte yürütülmesi yönünde bir açılım getirdik ve Hınç Bey'in bahsettiği konu da eski bir konu, nitekim o bahsettiği konunun da önemine binaen özellikle buraya, yani kanuna meslek hastalığı tanısını ilgili sağlık hizmeti sunucularının koymasına ilişkin bir hükümle koyduk buraya. Yani getirilen eleştiriler haklı ama bu getirilen taslağında son şeklinin bunları karşıladığını düşünüyorum.

BAŞKAN – Zaten burada Sağlık Bakanlığının uygun görüşü alınması gereken bir yönetmelik şartı konulmuş, bu Adem Bey çözer mi bu konuyu?

HUKUK MÜŞAVİRİ – Çözer.

BAŞKAN – Evet, hukuk müşavirimiz de çözer diyor.

Gerekli tartışmaları yaptık, önergeyi oylamamıştık...

TÜRKİYE İŞVEREN SENDİKALARI KONFEDERASYONU HUKUK MÜŞAVİRİ AV HAKKI KIZILOĞLU - Bu maddeyle ilgili çok kısa söz alabilir miyim?

BAŞKAN – Buyurun.

TÜRKİYE İŞVEREN SENDİKALARI KONFEDERASYONU HUKUK MÜŞAVİRİ AV HAKKI KIZILOĞLU – Efendim, 14' üncü maddenin ikinci fıkrasında "işveren iş kazalarını kazadan sonraki üç işgünü içinde Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirir" diye bir ifade var. Bu aynı ifade 5510 sayılı Kanunun 13' üncü maddesinde de var. Yani mükerrer bir düzenleme var.

BAŞKAN – Hangi maddede var dediniz?

TÜRKİYE İŞVEREN SENDİKALARI KONFEDERASYONU HUKUK MÜŞAVİRİ AV HAKKI KIZILOĞLU – Tasarının 14' üncü maddesinin ikinci fıkrasında "işveren iş kazalarını kazadan sonraki üç işgünü içinde Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirir." Aynı ifade efendim, 5510 sayılı Kanunun 13' üncü maddesinde de var.

BAŞKAN – Tamam.

TÜRKİYE İŞVEREN SENDİKALARI KONFEDERASYONU HUKUK MÜŞAVİRİ AV HAKKI KIZILOĞLU – Şimdi, mükerrer düzenleme var, Sosyal Güvenlik Kurumunun...

BAŞKAN – Bildirmenin mükerrerliği...

TÜRKİYE İŞVEREN SENDİKALARI KONFEDERASYONU HUKUK MÜŞAVİRİ AV HAKKI KIZILOĞLU – Şöyle efendim...

BAŞKAN – Cezai müeyyide mi oluyor bildirmeyince?

TÜRKİYE İŞVEREN SENDİKALARI KONFEDERASYONU HUKUK MÜŞAVİRİ AV HAKKI KIZILOĞLU – Evet efendim, bu yeni düzenlemeyle bir cezai müeyyide de getiriliyor

arkadaki maddelerde. Sosyal Güvenlik Kurumu mevzuatında böyle bir cezai müeyyide yokken yani öngörülmemişken...

BAŞKAN – Yanlış yapmışlar demek yani...

TÜRKİYE İŞVEREN SENDİKALARI KONFEDERASYONU HUKUK MÜŞAVİRİ AV HAKKI KIZILOĞLU – Hayır efendim, unutulma yok...

BAŞKAN – Tamamlanıyor, tamam.

TÜRKİYE İŞVEREN SENDİKALARI KONFEDERASYONU HUKUK MÜŞAVİRİ AV HAKKI KIZILOĞLU – İşverene verilen ne kadar geç bildirilirse işveren o geç bildirilen süre kadar olan geçici iş göremezlik ödeneğini ödemek durumunda kalıyor.

BAŞKAN – 5510 sayılı Kanun çıkarken hangi komisyon başkanı vardıysa o cezayı ondan almak lazım.

TÜRKİYE İŞVEREN SENDİKALARI KONFEDERASYONU HUKUK MÜŞAVİRİ AV HAKKI KIZILOĞLU – Bir de efendim, şöyle bu aşağıda konuya ilişkin bir yönetmelik çıkartılır diye bir ifade var bakanlık tarafından bu konuda zaten Sosyal Güvenlik Kurumunun çıkartmış olduğu birçok yönetmelik ve mevzuat düzenlemeleri var, çok detaylı, daha yeni bu iş kazalarının bildirimine ilişkin e-bildirge yoluyla da bildirileceğine ilişkin çok detaylı mevzuat çıktı, o anlamda...

BAŞKAN – Mükerrerlik var diyorsunuz özetle.

TÜRKİYE İŞVEREN SENDİKALARI KONFEDERASYONU HUKUK MÜŞAVİRİ AV HAKKI KIZILOĞLU – Önceki kanun tasarısını buraya... İlk sunulan kanun tasarısında bu ifade 5510 sayılı Kanuna atıf şeklindeydi. Aynı şekilde düzenlenmesinde yarar var diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Tamam, teşekkür ederim.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Bu düzenleme 4857 sayılı Kanunu değiştiren bir yasa bu. Oradaki değişikliği öngören bir yasa. Orada, 4857’de “iki gün” diye geçiyor. İki günü üç güne çevirdiğimiz için ve o hükmü de ortadan kaldırmak için bu düzenlemeyi koymak durumundaydık.

BAŞKAN – Sayın Bakan, Sayın Yüceer ve arkadaşlarının verdiği önergeyi henüz oylamadık.

Hükûmet önergeye katılıyor mu?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Hangi önergeydi efendim?

BAŞKAN – 14’ üncü maddenin bir fıkra...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Sayın Çelebi’ ninse söyleyin de bilelim.

BAŞKAN – Sayın Çelebi, Sayın Yüceer, Sayın Öğüt ve Sayın Demir’in... Bugün çok önerge verdikleri için, 14’ üncü maddeyle ilgili önerge.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANİ FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükûmetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum değerli arkadaşlar: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Burada yalnız bir teknik düzenleme yapılması gerekiyor. Kanun yazma tekniği bakımından “2 işveren aşağıdaki şartlarda Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirimde bulunur” şeklinde yazıp, “Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirir.” ibaresinin kaldırılması lazım kanun yazım tekniği bakımından.

Bu maddeyi bu şekliyle oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

15’inci maddeyi okutuyorum:

Sağlık gözetimi

Madde 15- (1) İşveren;

a) Çalışanların işyerinde maruz kalacakları sağlık ve güvenlik risklerini dikkate alarak sağlık gözetimine tabi tutulmalarını sağlar.

b) Çalışanların işe girişlerinde, iş değişikliğinde ve iş kazası, meslek hastalığı veya sağlık nedeniyle tekrarlanan işten uzaklaşmalarından sonra işe dönüşlerinde talep etmeleri hâlinde sağlık muayenelerinin yapılmasını ve işin devamı süresince, çalışanın ve işin niteliği ile işyerinin tehlike sınıfına göre Bakanlıkça belirlenen düzenli aralıklarla tekrarlanmasını sağlar.

(2) Tehlikeli ve çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde çalışacaklar, yapacakları işe uygun olduklarını belirten sağlık raporu olmadan işe başlatılamaz.

(3) Bu Kanun kapsamında alınması gereken sağlık raporları; işyeri sağlık ve güvenlik biriminde veya işyeri dışında hizmet veren ortak sağlık ve güvenlik biriminde görevli olan işyeri hekiminden alınır. Raporlara itirazlar Sağlık Bakanlığı tarafından belirlenen hakem hastanelere yapılır. Verilen kararlar kesindir.

(4) Sağlık gözetiminin maliyeti çalışanlara yansıtılamaz.

(5) Sağlık muayenesi yaptırılan çalışanın özel hayatı ve itibarının korunması için sağlık bilgilerinin gizliliğine özen gösterilir.

BAŞKAN – Madde üzerinde iki adet önerge vardır, ilk önergeyi okutuyorum:

Sağlık, Aile ve Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/605 sıra numaralı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanun Tasarısının Komisyon Metninin 15. maddesinin ikinci fıkrasının başındaki "Tehlikeli ve çok tehlikeli sınıfta yer alan" ibaresinin metinden çıkartılması, üçüncü fıkrasındaki sağlık raporları kelimesinden önce "işe giriş"

ibaresinin eklenmesini, dördüncü fıkrasının başına "İşe giriş muayenesi de dâhil olmak üzere" ibaresinin eklenmesini teklif ediyoruz.

Süleyman Çelebi
İstanbul
Kadir Gökmen Öğüt
İstanbul

Nurettin Demir
Muğla

Candan Yüceer
Tekirdağ

BAŞKAN – Candan Hanım, buyurun.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Şimdi, özellikle maddenin 2'nci fıkrasında "Tehlikeli ve çok tehlikeli sınıfta yer alan iş yerlerinde çalışacaklar yapacakları işe uygun olduklarını belirten sağlık raporu olmadan işe başlatılamaz." cümlesi sanki az tehlikeli olarak sınıflandırılacak iş yerlerinde çalışacak işçiler için işe başlamadan önce sağlık raporu alınmayacağı yönünde bir anlaşmaya neden oluyor. Bu anlamda biz çünkü her türlü tehlikeli işte işçinin işe uygunluğunu bedenlen ve ruhen uygun olup olmadığını tespit etmek için iş giriş raporlarını uyguluyoruz ve muayenelerini yapıyoruz. Bu anlamda bunun da eklenmesini ya da tamamen çıkarılmasını teklif ediyoruz.

Gene, maddenin üçüncü fıkrasında, "bu kanun kapsamında alınması gereken sağlık raporları" olarak bir cümle geçiyor. Sağlık raporlarının ne için alınacağı veya verileceği belirtilmemiş. Yani aksi takdirde işçinin çalışmaktayken tedavisi veya mesleğiyle ilgili sağlık kurumlarınca hâlihazırda verilen sağlık kurulu raporlarının da Sağlık Bakanlığı mevzuatına aykırı olarak yetkisi olmayan iş yeri hekimlerince verilmesi durumu söz konusu olabilecektir. Bu anlamda bu raporun, sağlık raporlarının önüne, "işe giriş sağlık raporları" diye belirtilmesini öneriyoruz, komisyonun takdirine sunuyoruz.

BAŞKAN – Sayın Bakan, önerge katılıyor mu Hükûmet efendim?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Katılamıyoruz efendim.

BAŞKAN – Hükûmetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

İkinci önergeyi okutuyorum:

Sağlık, Aile ve Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Başkanlığına

Komisyonunda görüşülmekte olan (1/605) esas numaralı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu Tasarısının 15. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

İsmail Tamer
Kayseri

Mahmut Kaçar
Şanlıurfa

Vural Kavuncu
Kütahya

"b) Aşağıdaki hallerde işveren çalışanların sağlık muayenelerinin yapılmasını sağlamak zorundadır.

1) İşe girişlerinde.

2) İş değişikliğinde.

3) İş kazası, meslek hastalığı veya sağlık nedeniyle tekrarlanan işten uzaklaşmalarından sonra işe dönüşlerinde talep etmeleri halinde.

4) İşin devamı süresince, çalışanın ve işin niteliği ile işyerinin tehlike sınıfına göre Bakanlıkça belirlenen aralıklarla."

BAŞKAN – Sayın Yüceer, sizin söylediğiniz bazı şeyleri burada tamamlamış yani sizin de söylediğiniz bunların bir kısmı zannediyorum.

Hükûmet önergeye katılıyor mu Sayın Bakan?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Candan Hanım'ın bazı ifade ettiklerini karşılıyor bu önerge, onun için katılıyoruz.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – İlk önergemize katılmanızı tercih ederdik Sayın Bakan.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Keşke birlikte hazırlasaydık.

BAŞKAN – Hükûmetin katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 16'yı okutuyorum:

Çalışanların bilgilendirilmesi

MADDE 16- (1) İşyerinde iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanması ve sürdürülebilmesi amacıyla işveren, çalışanları ve çalışan temsilcilerini işyerinin özelliklerini de dikkate alarak aşağıdaki konularda bilgilendirir:

a) İşyerinde karşılaşılabilecek sağlık ve güvenlik riskleri, koruyucu ve önleyici tedbirler.

b) Kendileri ile ilgili yasal hak ve sorumluluklar.

c) İlk yardım, yangınla mücadele ve tahliye işleri konusunda görevlendirilen kişiler.

(2) İşveren;

a) 12 nci maddede belirtilen ciddi ve yakın tehlikeye maruz kalan veya kalma riski olan bütün çalışanları, tehlikeler ile bunlardan doğan risklere karşı alınmış ve alınacak tedbirler hakkında mümkün olan en kısa sürede bilgilendirir.

b) Başka işyerlerinden çalışmak üzere kendi işyerine gelen çalışanların birinci fıkrada belirtilen bilgileri almalarını sağlamak üzere, söz konusu çalışanların işverenlerine gerekli bilgileri verir.

c) Risk değerlendirmesi, iş sağlığı ve güvenliğiyle ilgili koruyucu ve önleyici tedbirler, ölçüm, analiz, teknik kontrol, kayıtlar, raporlar ve teftişten elde edilen bilgilere destek elemanları ile çalışan temsilcilerinin ulaşmasını sağlar.

BAŞKAN – Önerge yok.

Buyurun.

MUZAFFER YURTTAŞ (Manisa) – (a) fıkrasında “en kısa sürede bilgilendirir” deniliyor. En kısa süreden kasıt yani kısa süre neyi göre kısa süre? Bu muğlak bir şey de o konuda bir... 2’nci fıkranın (a) bendinde bir süre konulsa.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Nasıl bir şey yapalım?

MUZAFFER YURTTAŞ (Manisa) – “en kısa sürede” denirse adam on beş gün bilgilendirmez. “Niye bilgilendirmedin?” “Benim için kısa süre bu” diyebilir.

KADİR GÖKMEN ÖĞÜT (İstanbul) – Daha önceki üç günü koyalım.

MUZAFFER YURTTAŞ (Manisa) – Evet yani üç gün olabilir, bir hafta olabilir.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – “mümkün olan” rahatlatıyor gibi onu ama “mümkün olan en kısa süre”

BAŞKAN – Yani hukuki tartışmalara yol açmaması için bir zaman belirlemek daha mantıklı Sayın Bakan.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Olabilir.

BAŞKAN – Ama yani bu her iş yeri için...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Efendim, iş kazasıyla ilgili ne gerekiyorsa dedik ya baştan, konuşmamızın başında söyledik, tek iş kazası olmasın yani.

MUZAFFER YURTTAŞ (Manisa) – Üç günlük süre konulmasında fayda var.

BAŞKAN – Arkadaşlar, üç gün uygun mu? Hep üç gün üzerinden gittik. Yarın bir haftaya da “benim için kısa süre değil” der.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Şimdi, şöyle örneklerimiz var Sayın Başkan: Şimdi eğer biz buna gün koyarsak ve “üç” dersek birinci günü bir kaza olursa yani bu en kısa süre oradan çıktı yani aslında bir süre yok orada, en kısa süreden kastımız hemen bildirimi kastediyoruz.

MUZAFFER YURTTAŞ (Manisa) – Bildirmediyse hukuki olarak cevap verirken itiraz edebilir yani.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Derhâl diyelim o zaman “derhâl bildirir”

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – On iş günü içinde bildirilmesi.

BAŞKAN – “Derhâl” diyelim.

MUZAFFER YURTTAŞ (Manisa) – “Yirmi dört saat içinde” de denilebilir.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – “Derhâl” uygun.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, ikinci fıkranın (a) bendindeki “mümkün olan en kısa sürede” tabirini “derhâl” olarak değiştirerek maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 17’yi okutuyorum:

Çalışanların eğitimi

MADDE 17- (1) İşveren, çalışanların iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerini almasını sağlar. Bu eğitim özellikle; işe başlamadan önce, çalışma yeri veya iş değişikliğinde, iş ekipmanının değişmesi halinde veya yeni teknoloji uygulanması halinde verilir. Eğitimler, değişen ve ortaya çıkan yeni risklere uygun olarak yenilenir, gerektiğinde ve düzenli aralıklarla tekrarlanır.

(2) Çalışan temsilcileri özel olarak eğitilir.

(3) Mesleki eğitim alma zorunluluğu bulunan tehlikeli ve çok tehlikeli sınıfta yer alan işlerde, yapacağı işle ilgili mesleki eğitim aldığını belgeleyemeyenler çalıştırılmaz.

(4) İş kazası geçiren veya meslek hastalığına yakalanan çalışana işe başlamadan önce, söz konusu kazanın veya meslek hastalığının sebepleri, korunma yolları ve güvenli çalışma yöntemleri ile ilgili ilave eğitim verilir. Ayrıca, herhangi bir sebeple altı aydan fazla süreyle işten uzak kalanlara, tekrar işe başlatılmadan önce bilgi yenileme eğitimi verilir.

(5) Tehlikeli ve çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde; yapılacak işlerde karşılaşılabilecek sağlık ve güvenlik riskleri ile ilgili yeterli bilgi ve talimatları içeren eğitimin alındığına dair belge olmaksızın, başka işyerlerinden çalışmak üzere gelen çalışanlar işe başlatılamaz.

(6) Geçici iş ilişkisi kurulan işveren, iş sağlığı ve güvenliği risklerine karşı çalışana gerekli eğitimin verilmesini sağlar.

(7) Bu madde kapsamında verilecek eğitimin maliyeti çalışanlara yansıtılamaz. Eğitimlerde geçen süre çalışma süresinden sayılır.

BAŞKAN – Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 18'i okutuyorum:

Çalışanların görüşlerinin alınması ve katılımlarının sağlanması

MADDE 18- (1) İşveren, görüş alma ve katılımın sağlanması konusunda, çalışanlara veya iki ve daha fazla çalışan temsilcisinin bulunduğu işyerlerinde çalışan temsilcilerine aşağıdaki imkânları sağlar:

a) İş sağlığı ve güvenliği ile ilgili konularda görüşlerinin alınması, teklif getirme hakkının tanınması ve bu konulardaki görüşmelerde yer alma ve katılımlarının sağlanması.

b) Yeni teknolojilerin uygulanması, seçilecek iş ekipmanı, çalışma ortamı ve şartlarının çalışanların sağlık ve güvenliğine etkisi konularında görüşlerinin alınması.

(2) İşveren, destek elemanları ile çalışan temsilcilerinin aşağıdaki konularda önceden görüşlerinin alınmasını sağlar:

a) İşyerinden görevlendirilecek veya işyeri dışından hizmet alınacak işyeri hekimi, iş güvenliği uzmanı ve diğer personel ile ilkyardım, yangınla mücadele ve tahliye işleri için kişilerin görevlendirilmesi.

b) Risk değerlendirmesi yapılarak, alınması gereken koruyucu ve önleyici tedbirlerin ve kullanılması gereken koruyucu donanım ve ekipmanın belirlenmesi.

c) Sağlık ve güvenlik risklerinin önlenmesi ve koruyucu hizmetlerin yürütülmesi,

ç) Çalışanların bilgilendirilmesi.

d) Çalışanlara verilecek eğitimin planlanması.

(3) Çalışanların veya çalışan temsilcilerinin, işyerinde iş sağlığı ve güvenliği için alınan önlemlerin yetersiz olduğu durumlarda veya teftiş sırasında, yetkili makama başvurmalarından dolayı hakları kısıtlanamaz.

BAŞKAN – Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 19'u okutuyorum:

Çalışanların yükümlülükleri

MADDE 19- (1) Çalışanlar, iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili aldıkları eğitim ve işverenin bu konudaki talimatları doğrultusunda, kendilerinin ve hareketlerinden veya yaptıkları işten etkilenen diğer çalışanların sağlık ve güvenliklerini tehlikeye düşürmemekle yükümlüdür.

(2) Çalışanların, işveren tarafından verilen eğitim ve talimatlar doğrultusunda yükümlülükleri şunlardır:

- a) İşyerindeki makine, cihaz, araç, gereç, tehlikeli madde, taşıma ekipmanı ve diğer üretim araçlarını kurallara uygun şekilde kullanmak, bunların güvenlik donanımlarını doğru olarak kullanmak, keyfi olarak çıkarmamak ve değiştirmemek.
- b) Kendilerine sağlanan kişisel koruyucu donanımı doğru kullanmak ve korumak.
- c) İşyerindeki makine, cihaz, araç, gereç, tesis ve binalarda sağlık ve güvenlik yönünden ciddi ve yakın bir tehlike ile karşılaştıklarında ve koruma tedbirlerinde bir eksiklik gördüklerinde, işverene veya çalışan temsilcisine derhal haber vermek.
- ç) Teftişe yetkili makam tarafından işyerinde tespit edilen noksanlık ve mevzuata aykırılıkların giderilmesi konusunda, işveren ve çalışan temsilcisi ile işbirliği yapmak.
- d) Kendi görev alanında, iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanması için işveren ve çalışan temsilcisi ile işbirliği yapmak.

BAŞKAN – Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 20'yi okutuyorum:

Çalışan temsilcisi

MADDE 20- (1) İşveren; işyerinin değişik bölümlerindeki riskler ve çalışan sayılarını göz önünde bulundurarak dengeli dağılıma özen göstermek kaydıyla, çalışanlar arasında yapılacak seçim veya seçimle belirlenemediği durumda atama yoluyla, aşağıda belirtilen sayılarda çalışan temsilcisini görevlendirir:

- a) İki ile elli arasında çalışanı bulunan işyerlerinde bir.
- b) Elli bir ile yüz arasında çalışanı bulunan işyerlerinde iki.
- c) Yüz bir ile beş yüz arasında çalışanı bulunan işyerlerinde üç.
- ç) Beş yüz bir ile bin arasında çalışanı bulunan işyerlerinde dört.
- d) Bin bir ile iki bin arasında çalışanı bulunan işyerlerinde beş.
- e) İki bin bir ve üzeri çalışanı bulunan işyerlerinde altı.

(2) Birden fazla çalışan temsilcisinin bulunması durumunda baş temsilci, çalışan temsilcileri arasında yapılacak seçimle belirlenir.

(3) Çalışan temsilcileri, tehlike kaynağının yok edilmesi veya tehlikeden kaynaklanan riskin azaltılması için, işverene öneride bulunma ve işverenden gerekli tedbirlerin alınmasını isteme hakkına sahiptir.

(4) Görevlerini yürütmeleri nedeniyle, çalışan temsilcileri ve destek elemanlarının hakları kısıtlanamaz ve görevlerini yerine getirebilmeleri için işveren tarafından gerekli imkânlar sağlanır.

(5) İşyerinde yetkili sendika bulunması halinde, işyeri sendika temsilcileri çalışan temsilcisi olarak da görev yapabilir.

BAŞKAN – Madde üzerinde bir önerge vardır, okutuyorum:

Sağlık, Aile ve Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/605 sıra numaralı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanun Tasarısının Alt Komisyon Metninin 20. Maddesinin birinci fıkrası ile beşinci fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini teklif ediyoruz.

Süleyman Çelebi

Nurettin Demir

Candan Yüceer

İstanbul

Muğla

Tekirdağ

Kadir Gökmen Öğüt

İstanbul

“(1) İşveren; işyerinin değişik bölümlerindeki riskler ve çalışan sayılarını göz önünde bulundurarak dengeli dağılıma özen göstermek kaydıyla, çalışanlar arasında yapılacak seçimle aşağıda belirtilen sayılarda çalışan temsilcilerini görevlendirir. Seçimlere ve çalışan temsilcilerinin görev, yetki ve sorumlulukları, görev süreleri ve görevlerinden dolayı teminatlarına ilişkin hususlar Bakanlıkça bir yönetmelikle düzenlenir. Çalışanların seçme ve seçilme hakları kısıtlanamaz.”

“(5) İşyerinde yetkili sendika bulunması halinde, işyeri sendika temsilcileri çalışan temsilcisi olarak da görev yapabileceklerine ilişkin hususlar toplu iş sözleşmeleri ile düzenlenebilir.”

BAŞKAN – “çalışanlar arasında yapılacak seçimle aşağıda belirtilen sayılarda çalışan temsilcilerini görevlendirir” diyorsunuz, sayı vermemişsiniz.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Sayılar mevcut, tasarıdaki sayılar var.

BAŞKAN – Hayır, siz fıkrayı değiştirdiğiniz için.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Cümle hatası olmuş ama bizim gerekçelerimiz farklı zaten.

BAŞKAN – Onu şöyle değiştirelim o zaman: “birinci fıkrasının ilk cümlesi” diyelim de yani önerge usulüne uygun olsun.

Bu konu hakkında yorum yapmak istediniz, buyurun Candan Hanım.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Sayın Komisyon, kanun tasarısının çalışma temsilcilerine ilişkin düzenlemesinde çalışan temsilcisinin seçimi esas alınmış ama bu seçimlerin işverenden bağımsızlığı düzenlenmemiş. Özellikle çalışan temsilcilerinin görev süreleri, görev tanımları, hak ve yükümlülükleri gibi hususlar da kapsam dışı, bundan sonra göreceğimiz 34’ üncü madde kapsamında

belirtilen yönetmeliklerde de bu husus düzenlenmemiş. Bu nedenle bu tür hususların bu yönetmelikle düzenlenmesi teklif edilmiştir. Gene (5)'inci fıkrada da biz sendika temsilcilerinin de gene çalışan temsilcisi olarak görev yapması yönünde bir teklif verdik. Takdir komisyonun. Yani burada işte, seçim ne zaman yapılır, nasıl yapılır, süresi, görev süreleri belli değil, bunun da bu tasarıda belirtilmesini teklif ediyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Bakanım, iki ayrı fıkrada düzenleme var. İkinci düzenleme (5)'inci fıkrada, bu “iş yerinde yetkili sendika bulunması hâlinde iş yeri sendika temsilcileri çalışan temsilcisi olarak da görev yapabilir” denildiği zaman burada sendika temsilcileri ile bu çalışan temsilcileri arasında farklı kişiler olduğunda bir çatışma olabilir yani sıkıntı olabilir. İş yerinin sendika temsilcisinin de aynı zamanda çalışan temsilcisi olması mantıklıdır diye arkadaşların bir önerisi de vardı. Bu Candan Hanım'ın ve arkadaşlarının verdiği önergede de iki ayrı değişiklik var, birisi de bu. Bu konularda Hükûmet ne düşünür efendim?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Şimdi efendim, işverenden bağımsız bir düzenleme bu aslında çünkü seçimi esas alıyor dikkat ederseniz. Seçimle belirlenmediği zaman atamadan bahsediyoruz. (5)'inci fıkradaki düzenleme olabilir yani bir iş yerinde sendika var ise, örgütlenmişse sendika ve yetkili bir sendika var ise onun da bir temsilcisi var ise, yeniden bir iş sağlığı, güvenliği temsilcisi ve sendika temsilcisi şeklinde bir çelişki belki çalışma hayatına ve iş yerine olumsuz yansıyabilir. Bundan dolayı şöyle bir düzenleme “iş yeri sendika temsilcileri çalışan temsilcisi olarak da görev yapar” diyebiliriz.

BAŞKAN – Yani “iş yerinde yetkili sendika bulunması hâlinde iş yeri sendika temsilcileri çalışan temsilcisi olarak da görev yapar.”

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Evet çünkü seçim esas olduğu için...

BAŞKAN – Yani “talep ediyorsa yapar” mı olmalı? Bir de istemiyorsa kişi.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – ...“temsilcisi olarak da görev yapabilir” düzenlememiz de aslında üçlü danışmada çıkan bir karar bu çünkü işverenin farklı görüşü, işçi kesiminin farklı görüşleri var, bir masa etrafında geldiğimiz nokta o ama burada dikkat ederseniz yukarıda başka seçenek olmamış olsaydı aşağıda, son söylediğim şekil doğru olurdu yani “temsilci olarak görev yapar” diye kesin bir hüküm verirsiniz ama yukarıda bir seçimi esas getiriyoruz, seçim esaslı, toplantılar, daha da nitelikli bir arkadaş olabilir çünkü konu teknik bir konudur, sendikacı arkadaşımızın başka alanlarda bir ihtisası olabilir ama iş sağlığı, güvenliğiyle ilgili başka bir eleman vardır, bundan dolayı hareket etmek gerekir.

BAŞKAN – Bu açıklamanız beni tatmin etti, teşekkür ederim.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Burada özellikle şunu söylemek istiyorum Sayın Bakanım: Seçim konusunda evet var ama seçim ne zaman yapılır, görev süresi nedir, kim yapar, bu tasarıda belli değil.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Şimdi burada, iş sağlığı, güvenliği temsilcisinin olma zorunluluğu olduğuna göre bunun takvimini iş yeri belirleyecektir yani yasaya aykırı bir işlem olamayacağına göre bir temsilci orada olacaktır. Ya bu seçimle gelecektir, seçimle gelmede bir sıkıntı yaşanıyorsa atama yapacaktır veyahut da sendika temsilcisinde uyum varsa, aslolan oradaki, iş yerindeki uyumdur yani üretimde artık günümüz dünyasında çatışma değil yani iş yerindeki huzur esastır. Sendika temsilcisi varsa zaten sendika temsilciliğinde engel söz konusu değil, böylece üçlü bir mekanizma.

BAŞKAN – Önergeye Hükûmet katılıyor mu efendim?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Katılamıyoruz efendim.

Hükûmetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Madde oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Madde 21'i okutuyorum:

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Konsey, Kurul ve Koordinasyon

Ulusal İş Sağlığı ve Güvenliği Konseyi

MADDE 21- (1) Ülke genelinde iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili politika ve stratejilerin belirlenmesi için tavsiyelerde bulunmak üzere Konsey kurulmuştur.

(2) Konsey, Bakanlık Müsteşarının başkanlığında aşağıda belirtilen üyelerden oluşur:

a) Bakanlık İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürü, Çalışma Genel Müdürü, İş Teftiş Kurulu Başkanı ve Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığından bir Genel Müdür, Devlet Personel Başkanlığından bir başkan yardımcısı,

b) Bilim, Sanayi ve Teknoloji, Çevre ve Şehircilik, Enerji ve Tabii Kaynaklar, Gıda, Tarım ve Hayvancılık, Kalkınma, Milli Eğitim ile Sağlık Bakanlıklarından ilgili birer Genel Müdür,

c) Yükseköğretim Kurulu Başkanlığından yürütme kurulu üyesi,

ç) İşveren, işçi ve kamu görevlileri sendikaları üst kuruluşlarının en fazla üyeye sahip ilk üçünden, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinden, Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonundan, Türk Tabipleri Birliğinden, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğinden ve Türkiye Ziraat Odaları Birliğinden konuyla ilgili veya görevli birer yönetim kurulu üyesi,

d) İhtiyaç duyulması halinde İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürünün teklifi ve Konseyin kararı ile belirlenen iş sağlığı ve güvenliği konusunda faaliyet gösteren kurum veya kuruluşlardan en fazla iki temsilci.

(3) İkinci fıkranın (d) bendi kapsamında belirlenen Konsey üyeleri, iki yıl için seçilir ve üst üste iki olağan toplantıya katılmaz ise ilgili kurum veya kuruluşun üyeliği sona erer.

(4) Konseyin sekreteryası, İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğünce yürütülür.

(5) Konsey, toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile karar verir. Oyların eşitliği halinde başkanın oyu kararı belirler. Çekimser oy kullanılamaz.

(6) Konsey yılda iki defa olağan toplanır. Başkanın veya üyelerin üçte birinin teklifi ile olağanüstü olarak da toplanabilir.

(7) Konseyin çalışma usul ve esasları Bakanlık tarafından belirlenir.

BAŞKAN – Madde üzerinde bir adet önerge vardır, okutuyorum:

Sağlık, Aile ve Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/605 sıra numaralı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanun Tasarısının Alt Komisyon Metninin 21. maddesinin ekteki gibi değiştirilmesini teklif ediyoruz.

Süleyman Çelebi

Nurettin Demir

Candan Yüceer

İstanbul

Muğla

Tekirdağ

Kadir Gökmen Öğüt

İstanbul

Ulusal İş Sağlığı ve Güvenliği Konseyi

(1) Bakanlığın ilgili kuruluşu olarak kurulmuş olan Ulusal İş Sağlığı ve Güvenliği Konseyi sağıdaki üyelerden oluşur:

a) En çok üyeye sahip ilk üç işçi sendikasıdan gönderilecek birer temsilci,

b) En çok üyeye sahip ilk üç kamu çalışanları sendikasıdan gönderilecek birer temsilci,

c) TİSK, TOBB, TESK, Türkiye Ziraat Odaları Birliği, Türk Tabipleri Birliği, Türk Mimar Mühendis Odaları Birliği, Türk Hemşireler Derneğinden gönderilecek birer temsilci.

d) İş Sağlığı ve Güvenliği alanında düzenli ve sürekli çalışmaları olan sivil toplum kuruluşları içinden Konsey tarafından seçilecek bir temsilci,

e) YÖK tarafından, üniversitelerde, iş sağlığı ve güvenliği alanında çalışmalar yapan öğretim üyeleri arasından seçilecek bir temsilci,

f) Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Müsteşarı,

g) Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğünden bir temsilci,

h) İş Teftiş Kurulu Başkanlığından bir temsilci,
i) Sağlık Bakanlığı, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile Devlet Personel Dairesi Başkanlığından birer temsilcinin katılımı ile oluşur.

(2) Kurumlar, seçecekleri asıl üye sayısı kadar yedek üye de belirler. Üyelerin görev süresi üç yıldır. Kurul toplantılarına üst üste iki kez mazeretsiz olarak katılmayanların üyeliği düşer. (d) bendinde belirtilen üye Konseyin ilk toplantısında seçilir.

(3) Konseyin görevleri şunlardır:

a) İş sağlığı ve güvenliği ulusal politikasının hazırlanmasına esas olmak üzere çalışmalar yapmak,

b) Bu politikaların yürütülmesi için sosyal tarafların katılımına olanak veren çalışma programları hazırlamak,

c) Belirlenen ulusal politik hedefler doğrultusunda;

i. Sosyal tarafların, meslek kuruluşlarının, sivil toplum örgütlerinin kendi üyelerine yönelik çalışmalar yapmasını, eğitimler düzenlemesini özendirmek ve desteklemek,

ii. İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulları, İşyeri Sağlık ve Güvenlik Birimleri, Ortak Sağlık ve Güvenlik Birimlerinin çalışmalarının eşgüdümünü sağlamak,

iii. İş Sağlığı ve Güvenliği Kurullarının yıllık çalışma raporlarını incelemek, sonuçlarını değerlendirip; yön gösterici çalışmalar ve yayınlar yapmak.

iv. İş sağlığı ve güvenliği bilincinin geliştirilmesi için işyerlerine ve topluma yönelik çalışmaları yapmak,

d) Mevzuattaki eksikliklerin giderilmesi ve ilgili mevzuatın, iş sağlığı ve güvenliği alanında uluslararası sözleşmelere ve Avrupa Birliği direktiflerine uyumlu hale getirilmesi için çalışmalar yapmak, bu alanda Çalışma Bakanlığı tarafından hazırlanacak her türlü mevzuata ilişkin uygun görüş vermek,

e) İş Sağlığı ve Güvenliği alanında çalışmalar yapmak, veriler toplamak ve gerekli gördüğü alanlarda çalışma grupları oluşturmak.

(4) Konsey tarafından alınan kararlar bütün kişi ve kurumlar bakımından bağlayıcıdır.

(5) Konsey en yaşlı üyenin başkanlık ettiği ilk toplantısında, gizli oyla bir Başkan, bir Başkanvekili ve bir genel sekreter seçer. Bu görevlere seçilenler, emsallerine sağlanan özlük hakları tam olarak verilmek suretiyle kurumlarından ücretli izinli sayılırlar. Bunların görev süresi üç yıldır. Konseyi Başkan, yokluğunda Başkan vekili temsil eder. Konseyin görevleriyle ilgili iş ve işlemlerin takibi Genel Sekreter tarafından yapılır.

(6) Konsey her üç ayda bir olmak üzere yılda en az dört kez toplanır. Kararlar salt çoğunlukla alınır. Oyların eşitliği halinde konu yeniden müzakere edilerek oylanır, eşitliğin bozulmaması halinde bir sonraki toplantıya bırakılır. Ayrıca en az beş konsey üyesinin yazılı isteği halinde olağanüstü olarak toplanır.

(7) Konseyin çalışmalarını yürütebilmesi için gerekli personel, bina, araç ve gereçler Bakanlık tarafından sağlanır.

(8) Çalışma usul ve esaslarına ilişkin diğer ayrıntıları içeren yönetmelik Konsey tarafından hazırlanır.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, gayet uzun bir önerge.

İzahat vermek istiyorsunuz Sayın Çelebi, buyurun.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Evet, hazır gelmişken bu konu benim en hassas olduğum konuların başında geliyor. Bu konseyin çalışması hâlinde ve kurulması hâlinde daha doğrusu, önerdiğimiz şekilde, esas işlevsel hâle gelebilecek en önemli bir konsey noktasına gelecektir. Tabii, biliyorsunuz şu anda çalışmayan bir konsey var aslında, Ekonomik, Sosyal Konsey. Anayasa’da hüküm var, yasalarda hüküm var ama bir işlevsel yanı yok.

Şimdi, bu konsey aslında benim ta başından beri ifade etmeye çalıştığım başlangıçta da genel olarak sunduğum en temel bu işleri enine boyuna araştırarak, bu konuda rapor hazırlayacak, bu konuda öngörüyü sağlayacak ve ciddi bir işlevi olan bir konseyden bahsediyoruz. Belki bu diğer konuların ve bizim eleştirdiğimiz diğer maddelerdeki sıkıntıların aşılmasında da bu konseyin önemli bir görev üstleneceğine inanıyorum. Dolayısıyla, burada hiçbir şekilde bir yapıyı, bir anlayışı egemen kılmak adına değil herkesi gözetleyen, geniş kapsamlı bir konsey olduğunu söylüyoruz. Sayın Bakan siz de her defasında her yıl iş sağlığı ve güvenliğiyle ilgili haftalar düzenliyoruz ama bu haftalarda üretilen sonuçların çok daha analiz edilebileceği yer tam da böylesi bir konsey, işlevi olan bir konsey, çalışmaya katkı verebilecek bir konsey ve burada alınacak bazı önlemlerin, bazı değerlendirmelerin, önerilerin, iş kazalarının önlenmesine ciddi katkılar sağlayacağına inanıyorum. Bir kez daha bizim önerimize bu perspektifte bakılmasını, bu perspektifte değerlendirilmesini özellikle diliyorum. Eğer bunda da “Hayır” diyorsanız o zaman demek ki siz hayırcılık yapmaya başladınız. Başka da söyleyeceğim bir şey yok.

BAŞKAN – Hayır işleriyle uğraşır demek ki Sayın Bakan.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Diğer işlere girmeyeceksiniz o anlaşılır. Eğer buna da itirazınız olursa niyetinizden şüphe ederim Sayın Bakan, bu kadarını söylüyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, Sayın Çelebi’ nin dediği gibi hayır işiyle mi meşgulsünüz, yoksa önergeye katılıyor musunuz?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Hiç şer işiyle meşgul olmadık da fakat çok büyük bir baskı ile karşı karşıyayız.

Şimdi efendim, bu Ulusal İş Sağlığı ve Güvenliği Konseyi, eğer uygun bulursanız bu (1)’inci fıkrada “İlgili politika ve stratejilerin belirlenmesi için tavsiyelerde bulunmak üzere Ulusal İş Sağlığı ve Güvenliği Konseyi kurulur” dememiz herhâlde doğru olur oraya. Gerek yok mu?

KOMİSYON UZMANI AKİF CELAL KOCAOĞLU – Tanımlarda “Konsey”i yazdığımız için çıkardık efendim.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Yazıldığı için “Konsey” yeterli diyorsunuz, peki.

Şimdi, Süleyman Bey ve arkadaşlarının teklifi aslında niyet olarak olumlu baktığımız fakat komple yeni bir idari yapı var, işin doğrusu bu yani ilgili bir kurum hâline dönüşsün İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü, tıpkı İŞKUR gibi, Sosyal Güvenlik Kurumu gibi bir kurum yani bu bizim gerçekten sıcak yaklaştığımız, olumlu yaklaştığımız, doğru bulduğumuz bir yaklaşım fakat yasanın hazırlanması ve mevcut şu andaki idari yapımız buna müsaade etmediği için bir maddeyle böyle bir değişikliği gerçekleştirmek mümkün değil çünkü yasamız yok daha, müstakil bir iş sağlığı ve güvenliği yasamız yok bizim. Yani, müstakil iş sağlığı ve güvenliği yasası olmayan bir kurumla ilgili, bir maddeyle, bunun taşra boyutunu da dikkate aldığınız zaman düzenlemek mümkün değil. Yani bizim şimdi Sosyal Güvenlik Kurumu var da, Sosyal Güvenlik Kurumunun hem il müdürlükleri var hem merkez müdürlükleri var hem de merkezî yönetimi var hem de yönetim kurulu var yani bu anlamda ciddi bir idari yapının, yeni bir yapının oluşması, bunun bir maddeyle oluşması mümkün değil ve burada bizim yaptığımız bu Konsey “kamu ve sosyal taraflar” diye baktığımız zaman 14-14 şeklinde bir temsil söz konusu. Ben önemli hizmetler yapacağına inanıyorum. Birinci hedefimiz müstakil iş sağlığı ve güvenliği yasasına kavuşmamızdır. Onu birlikte başarıyoruz, belki de 24’üncü Dönem Parlamentosunun ve Komisyonumuzun gerçekten tarihe geçecek önemli, öteden beri konuşulur ama bir türlü gerçekleştirilemeyen müstakil bir yasayı gerçekleştirmesi en önemli bir hadisedir ama gelişimin sonu yok, müstakil hâle dönüşmesi, ilgili kurum hâline dönüşmesi de daha sonraki süreçlerde olabilir. Bunun için katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Bakanımızın Hükûmet olarak katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Buyurun efendim.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – 4’ e 4 oldu Sayın Başkan.

BAŞKAN – Peki, yeniden oyluyorum: Kabul edenler... 1, 2, 3, 4. Kabul etmeyenler... 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10.

Buyurun.

HAK-İŞ İŞ SAĞLIĞI GÜVENLİĞİ KOMİSYONU BAŞKANI SABAHATTİN KORKMAZ – Ulusal İş Sağlığı ve Güvenliği Konseyi esasında toplumsal anlamda tarafların, sosyal tarafların değerlendirildiği çok güzel bir Konsey. Bir fonksiyonellik kazanması konusunda mutlaka bir madde konulması lazım. Örneğin, politika ve strateji belirlemesi ve bununla ilgili karar alması kimi bağlayacak, kiminle ilişkili, bununla ilgili bir düzenleme yapılması lazım. Örneğin, mevzuatla ilgili politika ve strateji belirlendiği zaman İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğünün bu politika ve stratejiler doğrultusunda mevcut yapıya uygun çalışmalar yapması anlamında düzenleme yapılması lazım. Bu Konseyle ilgili şeyimiz bu.

Bir de kazalarda ölen çalışanlar. İş yerlerinde kaza olan işverenler de bu şekilde sorunun tarafı, iş güvenliği uzmanları da hizmet anlamında sorunların tarafı. Bunun dışındaki sosyal tarafların asli unsurlar içerisinde ele alınıp da geniş bir ulusal konsey oluşturulması konusunun değerlendirilmesi gerektiğini düşünüyorum.

Son olarak şunu söylüyorum: Burada biz şu güne kadar yapmış olduğumuz konuşmaların ve ilave etmek istediğimiz metinlerin hiçbirisine bir tek madde dahi ilave ettiremedik. Önerilerimiz kesinlikle olmaz. Ben burada şu konuşmayı yaparken Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığında iş müfettişliği yapan birisi olarak, 6 bin kişi çalıştırılan 2'nci Boğaz Köprüsü inşaatının şantiyesini içine alan bir şantiyede iş sağlığı ve güvenliği bölümü kurup yöneten birisi olarak, yine yirmi bir yıldır iş sağlığı ve güvenliği alanında dünyanın en iyi firmalarına, Türkiye'de tesislerine hizmet veren ve bu hizmetin standartlarını oluşturan birisi olarak hiçbir madde ilave ettiremiyorum. Bu sahada çok üzgünüm Sayın Bakanım...

BAŞKAN – Sabahattin Bey, affedersiniz, çok özür diliyorum, bak, ben yaklaşık on yıldır bu Komisyonun Başkanıyım, ben de bir madde ilave ettiremedim yani.

HAK-İŞ İŞ SAĞLIĞI GÜVENLİĞİ KOMİSYONU BAŞKANI SABAHATTİN KORKMAZ – Yani ne oluyor o zaman? Şu oluyor: Bürokrasi kural yazıyor, yasa koyucu onaylıyor. Bu sosyal, toplumsal sözleşmeye dönüşen bir kural mıdır? Bence değildir.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Şimdi, bu biraz haksızlık olur, bizim çalışma sistemimiz hiç böyle olmadı, hiçbir yasayı, hiçbir düzenlemeyi biz sosyal taraflarla yoğurmadan kamuoyuyla paylaşmış değiliz yani onu söyleyeyim. Haksızlık olur, bütün arkadaşlar buradalar, taraflar bilirler, bunun için ne kadar zaman harcadığımızı yani daha doğrusu ne kadar zamanı severek sosyal tarafların önüne koyduğumuzu, bu imkânları oluşturduğumuzu herkes bilir yani.

HAK-İŞ İŞ SAĞLIĞI GÜVENLİĞİ KOMİSYONU BAŞKANI SABAHATTİN KORKMAZ – Sevgili Bakanım, ben uçağa yetişeceğim, kalkıp gidiyorum. Son söz olarak, bu kanunun sümen altından sümen üstüne çıkarılmasında Sayın Ömer Dinçer zamanında Sayın Genel Müdürümüzle yapmış olduğumuz toplantı sırasında nasıl gayret ettiğimi bilir kendisi.

İki: Bakanımızın çok...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – O bilgi de yanlış çünkü ben 2007 yılında Çalışma Bakanırken bu yasa tasarısını Bakanlar Kurulunda görüştük yani.

BAŞKAN – Evet, Sabahattin Bey...

HAK-İŞ İŞ SAĞLIĞI GÜVENLİĞİ KOMİSYONU BAŞKANI SABAHATTİN KORKMAZ – Sayın Başkanım, son olarak söylüyorum. İki tane öneri sundum, bu, uygulamada son derecede gerekli bir düzenleme, o düzenleme konusunda az önce arkadaşlarımızla konuştuk, “Hayır” dediler. “Neden?” dedik, sebebi yok. Bunu bilgilerinize sunuyorum Sayın Bakanım. Sizin işi takip ettiğinizi biliyorum, size güveniyoruz Bakanım.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Çelebi, bir önerge daha var, onu okutayım -kabul edilebilecek bir önerge gibi geliyor bana- ondan sonra size söz vereceğim.

Madde üzerinde diğer bir önerge var, onu okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Medisi Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Başkanlığına Görüşülmekte olan İş Sağlığı ve Güvenliği Kanun Tasarısı’nın 21’nci maddesinin ikinci fıkrasının (a) bendinde geçen “Devlet Personel Başkanlığından bir başkan yardımcısı” ibaresinin (c) bendine taşınması ve “Başkanlığından” ifadesinden sonra gelmek üzere “Ve Türkiye Halk Sağlık Kurumundan” ibaresinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

İsmail Tamer

Türkan Dağoğlu

Sevim Savaşer

Kayseri

İstanbul

İstanbul

BAŞKAN – Evet, Hükûmet önergeye katılıyor mu Sayın Bakanım?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Katılamıyoruz efendim. 14-14 şu anda dengeli sosyal taraflar, ilaveyi uygun bulmuyoruz yani. Sağlık Bakanlığından da yetkili var, diğer bakanlıklardan da yetkili var. Bu Konsey zaten bir danışma kurulu gibi istişari kurul mahiyetinde, burada böyle bir tavrı doğru bulmayız yani.

BAŞKAN – Hükûmetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...

SITKI GÜVENÇ (Kahramanmaraş) – Önerge geri çekilsin efendim.

BAŞKAN – İsmail Bey, Hükûmet kabul etmiyor.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Hükûmetin kabul etmediği önergeyi çekiyoruz.

BAŞKAN – Evet, önerge geri çekilmiştir.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Ben, Süleyman Bey’in, özellikle burada sosyal tarafların aleyhine dengenin bozulmasına nasıl taraf olduğunu anlayamadım yani.

BAŞKAN – Sayın Çelebi, görüyorsunuz Sayın Bakan sosyal taraflardan yana.

Evet, burada Sayın Bakanım, açıklanması için söylüyorum. “Yükseköğretim Kurulu Başkanlığından yürütme kurulu üyesi” tabiri var, bunun tabii hesaba baktığınız zaman 1 olduğu anlaşılıyor ama rakamsal olarak da buraya yazılması lazım. Bunda mutabık mıyız?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Evet.

BAŞKAN – “Devlet Personel Başkanlığından 1 başkan yardımcısı” ibaresinin (c) bendine “Yükseköğretim Kurulu Başkanlığından yürütme kurulu bir üyesi”nin sonrasına eklenmesini, taşınmasını oylayacağım, yalnız ondan önce...

KOMİSYON UZMANI AKİF CELAL KOCAOĞLU – Efendim, açıklayabilir miyim?

BAŞKAN – Buyurun Akif Bey.

KOMİSYON UZMANI AKİF CELAL KOCAOĞLU – Efendim, şimdi bu Devlet Personel Başkanlığı kendi kanunu gereği Başbakan’a bağlı bir kuruluş. Yani Başbakanlık bir genelgeyle size bağlamış, takdir etmiş, yalnız kanun seviyesinde hâlâ bağılılığı Başbakanlık seviyesinde. Tabii muradınız bu mudur bilemem, yalnız buradaki düzenlemeyle Devlet Personel Başkanlığı kanunla sizin kurumunuza bağlanmış oluyor, dolayısıyla mevzuatta da bir çelişki oluşuyor. Devlet Personelin kendi mevzuatında “Başbakan’a bağlıdır.” yazıyor...

BAŞKAN – Niye bağlansın ki oradan bir kişi gelecek.

KOMİSYON UZMANI AKİF CELAL KOCAOĞLU – Hayır efendim, en başta “Bakanlık” diyor, Bakanlığın altındaki bir birim hâline dönüşüyor.

BAŞKAN – Neyse, fark etmez.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Fark etmez efendim, yani teknik olarak uygunsa uyarız biz.

BAŞKAN – Teknik düzenleme diye arkadaşlarımız ısrarcı oluyorlar Sayın Bakanım ama Sayın Çelebi’ye söz verdikten sonra...

Bakın Sayın Çelebi, görüyorsunuz sadece sizin verdiğiniz önerge değil, bizim değerli arkadaşımızın önergesi de reddedildi.

Buyurun.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Tam da ben bunu söylemek istiyordum Sayın Bakan.

BAŞKAN – Hatta ben “Kabul olabilecek bir önerge var.” dedim, ona rağmen...

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Burada aslında tam da ben onu söylemek istiyordum, demin Bakanın açıklamasından sonra o sözü aldım. Sayın Bakanın dediği doğru, AKP İktidarının, Sayın Bakanın özelliklerinden bir tanesi gerçekten, hakkını teslim edeyim, bütün sosyal taraflarla görüşüyor, orada bir haksızlık yapmam ama bildiğini okuyor.

BAŞKAN – Bildiğinizi mi okuyorsunuz Sayın Bakanım? Buna da bir açıklık getirsin.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Bildiğini okuyor. O sosyal taraftan gelen önerilerin - tarihe bir not düşmek için söylüyorum- hiçbirisi aslında dikkate alınmıyor ve burada bakın, kasıtlı oy kullandım, onu da altını çizerek söylüyorum. “Evet.” diyebileceğim bir şey değildi, Sayın Bakan doğru söylüyor, el kaldırılacak bir şey değildi benim açımdan ama Hükûmete rağmen burada irade kullanılabiliyor mu, kullanılamıyor mu, onu ölçmek istedim. Hükûmetin iradesi yoksa bir işte -onu görüyorum, tutanağa düşsün diye söylüyorum- arkadaşların bütün çabaları ve iradeleri, vicdani kanaatleri hiçbir şey ifade etmiyor. Dolayısıyla aslında biz bunları burada görüşüyoruz, bir zaman harcıyoruz, şekli yerine getiriyoruz Komisyon olarak ama işlemde bulunmak üzere, yoksa orada daha önce oturan bürokrat arkadaşımızın iradesi olmadan, biz, daha önceki alt komisyonlarda da gördüğümüz için söylüyorum, eğer bürokrat arkadaşımız “Hayır.” diyorsa, bütün Komisyon üyeleri kendi önerileri de olsa “Hayır.” diyor.

BAŞKAN – Sayın Çelebi, ama şimdi haksızlık ediyorsunuz.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Hayır, hayır, bunu bir tespit olarak söylüyorum. Dolayısıyla biraz önce tarihî bir fırsatı Sayın Bakan aslında kaçırmıştır, onu da söylüyorum, bizim o önerdiğimiz bitti artık, yeni tartışma yapmak istemiyorum, tarihî bir fırsat kaçırmıştır. Bu sürece bir nebze olsun katkı verecek bir önerimizdi, en iyi niyetle yaptığımız öneri ve hiçbir ağırlık filan hissettirmeden yaptığımız bir öneri bile reddedildiğine göre... Çünkü buna “Yeni bir kanun.” diyorsunuz, tamam, işte tam da bu kanunda bir danışma organı, böyle büyük bir işlevi de olmayan bir büyük kurum kurmuyoruz tabii, bir yeni İŞKUR kurmuyoruz, Sosyal Güvenlik Kurumu kurmuyoruz, bir önemli danışma organının kurulmasına bile hayır denildikten sonra ben anlıyorum ki burada bizim çabalarımız, saatlerce burada konuşsak hiçbir şey ifade etmeyecek çünkü bir kelimeyi şu ana kadar kabul ettirmiş değiliz. Alt komisyonda da bunu yaşadık, şimdi de aynı şeyleri yaşıyoruz. Tarihe bir not düşmek için bunları söyledim.

Teşekkür ederim.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Sayın Başkanım, yani şimdi burada az önceki önerge köklü bir değişikliği içeren bir önerge ve mantalite olarak, mantık olarak bu önergenin ben olması gereken bir önerge olduğunu söylüyorum ama henüz Türkiye'nin müstakil bir iş sağlığı ve güvenliği yasası yok diyorum.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Yapın.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – İşte onu yapıyoruz bakın.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Bunun içinde onu da yapın.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Hayır efendim. Şimdi, ilgili bir kuruma dönüştürmek için yani önümüzdeki süreçte bu çalışılabilir, ilgili bir kuruma dönüşebilir yani bu ama şu anda bir maddeyle bunu dönüştürmek mümkün değildir diyorum, bunun taşra boyutu vardır, işletme boyutu vardır, vardır da vardır. Bir.

İkincisi: Şimdi, efendim, her yiğidin bir yoğurt yiyişi var. Şahsen ben altı yıllık Bakanlık dönemimde hiçbir kanunun hiçbir maddesini okumadan huzurlarınıza gelmedim yani. Yalnız mutfakta oluştururken değil, sosyal taraflarla da büyük ölçüde yüzde 30'lara, 40'lara varan değişikliğe uğradığına da şahit oldum, hatta Bakanlar Kurulundaki sunumunda da yüzde 70-80 değiştiği yasaları da yaşadık, daha sonra da komisyonlarda... Bakınız alt komisyon çalıştı, biz hiç müdahil olmadık. Yalnız burada değil, Kamu Görevlileri Yasası'nda da Bakanlar Kuruluna gelenin neredeyse yüzde 60'ı, 70'i değişti yani bu demokratik ortamların gördüğü işlevleri ve kıymetinizi bence düşürücü bir şeyi söylemekten de uzak durmanızın doğru olacağı inancındayım. Yani şimdi alt komisyona ben sordum arkadaşlara, sizin önermeniz de kabul edilmiş, verdiğiniz teklifler de kabul edilmiş, yani burada “Şunun, bunun teklifi.” şeklinde değil, mümkün merteye bir ana çerçeve var, o çerçevede kalınmak kaydıyla önergelerin kabul edildiği doğrudur, alt komisyona sevk edilmesinin amacı da budur ve buradaki şu andaki oturduğumuz da bu yani her okunan önergede “Acaba bir cümle katabilir miyiz?” bakışı, açısı içerisinde olduğumuzu arkadaşlar fark etmişlerdir diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Evet, değerli arkadaşlar, 2'nci fıkranın (a) bendindeki “Devlet Personel Başkanlığından bir başkan yardımcısı” ibaresi (c) bendine taşınıyor ve yine (c) bendindeki “Yükseköğretim Kurulu Başkanlığından bir yürütme kurulu üyesi” şeklinde maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 22'yi okutuyorum:

İş sağlığı ve güvenliği kurulu

Madde 22- (1) Elli ve daha fazla çalışanın bulunduğu ve altı aydan fazla süren sürekli işlerin yapıldığı işyerlerinde işveren, iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili çalışmalarda bulunmak üzere kurul oluşturur. İşveren, iş sağlığı ve güvenliği mevzuatına uygun kurul kararlarını uygular.

(2) Altı aydan fazla süren asıl işveren-alt işveren ilişkisinin bulunduğu hallerde;

a) Asıl işveren ve alt işveren tarafından ayrı ayrı kurul oluşturulmuş ise, faaliyetlerin yürütülmesi ve kararların uygulanması konusunda işbirliği ve koordinasyon asıl işverence sağlanır.

b) Asıl işveren tarafından kurul oluşturulmuş ise, kurul oluşturması gerekmeyen alt işveren, koordinasyonu sağlamak üzere vekâleten yetkili bir temsilci atar.

c) İşyerinde kurul oluşturması gerekmeyen asıl işveren, alt işverenin oluşturduğu kurula işbirliği ve koordinasyonu sağlamak üzere vekâleten yetkili bir temsilci atar.

ç) Kurul oluşturması gerekmeyen asıl işveren ve alt işverenin toplam çalışan sayısı elliden fazla ise, koordinasyonu asıl işverence yapılmak kaydıyla, asıl işveren ve alt işveren tarafından birlikte bir kurul oluşturulur.

(3) Aynı çalışma alanında birden fazla işverenin bulunması ve bu işverenlerce birden fazla kurulun oluşturulması halinde işverenler, birbirlerinin çalışmalarını etkileyebilecek kurul kararları hakkında diğer işverenleri bilgilendirir.

BAŞKAN – Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 23'ü okutuyorum...

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Bu konu hakkında çok kısa bir söz alabilir miyim?

BAŞKAN – Ama oyladık onu.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Önergem yok bu konuda ama şöyle oldu: Alt komisyonda biliyorsunuz madde sıraları ve içerik çok karıştı, ben notumu almışım ama maalesef şimdi görüyorum ki bu konuda önerge yazmamışım, sizle paylaşmak istiyorum, öneri olarak da kabul etmenizi rica ediyorum.

İş Sağlığı İş Güvenliği Kurulu tarif edilmiş ancak Kurul kimlerden oluşuyor maddede belirtilmemiş ve ben 10'un altında çalışan olduğu yerlere iş sağlığı, iş güvenliği konusunda destek vereceğimizi bu tasarıda belirttik ve çok olumlu buluyorum bunu ama bu sayı neden birden 50 ya da daha fazla çalışanın bulunduğu yerde iş sağlığı, iş güvenliği kurullara çıktı, onu çok anlayamıyorum çünkü biz biliyoruz ki özellikle 50 kişiden az çalışan yerlerde iş kazalarını en çok görüyoruz, rakamlar yüzde 70'leri gösteriyor. 50 işçiden az çalışan yerlerde yüzde 60 küsurlarda. Yani bu anlamda 50 ya da daha az/fazla çalışanın bulunduğu yerlerden ziyade 50 çalışanın altında -ya da işte 10'la sınırlandırabiliriz ya da sayı belirtmeyebiliriz- SGK kurulmasının daha önemli olduğunu düşünüyorum.

BAŞKAN – İş sağlığı güvenliği tedbirleri alınması farklı, kurul oluşturulması farklı şeyler ama ona Hükûmet bunu açıklayabilir zannediyorum.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Ama kurul bu çalışmaların çerçevesini belirliyor zaten.

BAŞKAN – Zannediyorum Sayın Bakan buna açıklama getirir. Önerge yok ama Candan Hanım açıklama talebinde bulundu efendim.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Şimdi, burada 50 üzeri sayı iletişim açısından sorun oluşturduğu için... Diyelim 100 kişinin çalıştığı yerde iletişimde sıkıntı olabilir ama 50'nin altında işçilerle iletişimde bir sıkıntı yaşanmaz durumundan

kaynaklanıyor, yoksa biz o barajları aslında kaldırdık, iş sağlığı, güvenliği açısından mevcut o 50 üstü şeklindeki anlayışı kaldırdık, 1’den ilanihaye kaç kişi çalıştırıyorsa tümüne iş sağlığı, güvenliği şemsiyesi altına almış bulunuyoruz şu anda. Bu önemli bir gelişme ama 50 rakamı çokça kullanıldığı için ve iletişim açısından da sayı arttıkça sorunlar yaşanabileceği düşüncesiyle 50’nin üzerinde Kurul anlayışı gündeme geldi.

“Niye isimlendirilmedi?” şeklindeki diğer ifadeniz ise, bunlar yönetmelikte değerlendirilecek olan ikincil mevzuatın konuları, orada zikredilecek yani.

BAŞKAN – Yani Kurul sayısı ve kimlerden oluşacağını yönetmelikte belirteceksiniz.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Evet.

BAŞKAN – 23’ üncü maddeyi okutuyorum:

İş sağlığı ve güvenliğinin koordinasyonu

Madde 23 - (1) Aynı çalışma alanını birden fazla işverenin paylaşması durumunda işverenler; iş hijyeni ile iş sağlığı ve güvenliği önlemlerinin uygulanmasında işbirliği yapar, yapılan işin yapısı göz önüne alınarak mesleki risklerin önlenmesi ve bu risklerden korunulması çalışmalarını koordinasyon içinde yapar, birbirlerini ve birbirlerinin çalışanlarıyla çalışan temsilcilerini bu riskler konusunda bilgilendirir.

(2) Birden fazla işyerinin bulunduğu iş merkezleri, iş hanları, sanayi bölgeleri veya siteleri gibi yerlerde, iş sağlığı ve güvenliği konusundaki koordinasyon yönetim tarafından sağlanır. Yönetim, işyerlerinde iş sağlığı ve güvenliği yönünden diğer işyerlerini etkileyecek tehlikeler hususunda, gerekli tedbirleri almaları için işverenleri uyarır. Bu uyarılara uymayan işverenleri Bakanlığa bildirir.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz talebi? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 24’ ü okutuyorum:

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Teftiş ve İdari Yaptırımlar

Teftiş, inceleme, araştırma, müfettişin yetki, yükümlülük ve sorumluluğu

Madde 24 - (1) Bu Kanun hükümlerinin uygulanmasının izlenmesi ve teftişi, iş sağlığı ve güvenliği yönünden teftiş yapmaya yetkili Bakanlık iş müfettişlerince yapılır. Bu Kanun kapsamında yapılacak teftiş ve incelemelerde, 4857 sayılı Kanunun 92, 93, 96, 97 ve 107 nci maddeleri uygulanır.

(2) Bakanlık, işyerlerinde iş sağlığı ve güvenliği konularında ölçüm, inceleme ve araştırma yapmaya, bu amaçla numune almaya ve eğitim kurumları ile ortak sağlık ve güvenlik birimlerinde kontrol ve denetim yapmaya yetkilidir. Bu konularda yetkilendirilenler mümkün olduğu kadar işi

aksatmamak, işverenin ve işyerinin meslek sırları ile gördükleri ve öğrendikleri hususları tamamen gizli tutmakla yükümlüdür. Kontrol ve denetimin usul ve esasları Bakanlıkça düzenlenir.

(3) Kontrol ve denetim amacıyla görevlendirilenlerin gündelikleri, 6245 sayılı Kanunun 33 üncü maddesinin (b) fıkrasında sayılanlar için belirlenen tutar esas alınarak ödenir.

BAŞKAN – Madde üzerinde iki adet önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Başkanlığına Görüşülmekte olan (1/605) esas numaralı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanun Tasarısı' nın 24' üncü maddesinin üçüncü fıkrasının tasarı metninden çıkartılmasını arz ve teklif ederiz.

İsmail Tamer
Kayseri

Türkan Dağoğlu
İstanbul

Sevim Savaşer
İstanbul

BAŞKAN – Evet, üçüncü fıkrayı madde metninden çıkarmayı Sayın Bakan, uygun görüyor musunuz?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Katılıyoruz.

BAŞKAN – Hükûmetin katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bir diğer önerge vardır, onu da okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Başkanlığına Görüşülmekte olan (1/605) esas numaralı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanun Tasarısı' nın 24' üncü maddesine aşağıdaki fıkranın eklenmesini arz ve teklif ederiz.

İsmail Tamer
Kayseri

“Askerî iş yerleri ile yurt güvenliği için gerekli maddeler üretilen iş yerlerinin denetim ve teftişi konusu ve sonuçlarına ait işlemler Millî Savunma Bakanlığı ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığıınca birlikte hazırlanacak yönetmeliğe göre yürütülür.

BAŞKAN – Hükûmet önergeye katılıyor mu Sayın Bakanım?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Katılıyoruz.

BAŞKAN – Hükûmetin katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 25'i okutuyorum:

İşin durdurulması

Madde 25- (1) İşyerindeki bina ve eklentilerde, çalışma yöntem ve şekillerinde veya ekipmanlarında çalışanlar için hayati tehlike oluşturan bir husus tespit edildiğinde; bu tehlike giderilinceye kadar, hayati tehlikenin niteliği ve bu tehlikeden doğabilecek riskin etkileyebileceği alan ile çalışanlar dikkate alınarak, işyerinin bir bölümünde veya tamamında iş durdurulur. Ayrıca çok tehlikeli sınıfta yer alan maden, metal ve yapı işleri ile tehlikeli kimyasallarla çalışılan işlerin yapıldığı veya büyük endüstriyel kazaların olabileceği işyerlerinde, risk değerlendirmesi yapılmamış olması durumunda iş durdurulur.

(2) İş sağlığı ve güvenliği bakımından teftişe yetkili üç iş müfettişinden oluşan heyet, iş sağlığı ve güvenliği bakımından teftişe yetkili iş müfettişinin tespiti üzerine gerekli incelemeleri yaparak, tespit tarihinden itibaren iki gün içerisinde işin durdurulmasına karar verebilir. Ancak tespit edilen hususun acil müdahaleyi gerektirmesi hâlinde, tespiti yapan iş müfettişi, heyet tarafından karar alınıncaya kadar geçerli olmak kaydıyla işi durdurur.

(3) İşin durdurulması kararı, ilgili mülki idare amirine ve işyeri dosyasının bulunduğu Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğüne bir gün içinde gönderilir. İşin durdurulması kararı, mülki idare amiri tarafından yirmi dört saat içinde yerine getirilir. Ancak tespit edilen hususun acil müdahaleyi gerektirmesi nedeniyle verilen işin durdurulması kararı, mülki idare amiri tarafından aynı gün yerine getirilir.

(4) İşveren, yerine getirildiği tarihten itibaren altı işgünü içinde, yerel iş mahkemesinde işin durdurulması kararına itiraz edebilir. İtiraz, işin durdurulması kararının uygulanmasını etkilemez. Mahkeme itirazı öncelikle görüşür ve altı işgünü içinde karara bağlar. Mahkeme kararı kesindir.

(5) İşverenin işin durdurulmasını gerektiren hususların giderildiğini Bakanlığa yazılı olarak bildirmesi halinde; en geç yedi gün içinde işyerinde inceleme yapılarak işverenin talebi sonuçlandırılır.

(6) İşveren, işin durdurulması sebebiyle işsiz kalan çalışanlara ücretlerini ödemekle veya ücretlerinde bir düşüklük olmamak üzere meslek veya durumlarına göre başka bir iş vermekle yükümlüdür.

BAŞKAN – Burada “yerel iş mahkemesi” tanımı geçiyor. Bu tanım doğru bir tanım mı acaba?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANİ FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Yerel iş mahkemesi.

KOMİSYON UZMANI AKİF CELAL KOCAOĞLU – Oraya “yerel” değil de “yetkili” dersek usul mevzuatı devreye girer.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANİ FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – “Yerel”in çıkması lazım.

BAŞKAN – “Yetkili” mi diyelim?

KOMİSYON UZMANI AKİF CELAL KOCAOĞLU – Sayın Bakanım, “yetkili” dersek, evet.

BAŞKAN – Evet, dördüncü fıkrada geçen “yerel” lafzının “yetkili” olarak değiştirilmiş şekliyle maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

“Yetkili” deyince hepsini kapsıyor hangisi yetkiliyse.

Madde 26’yı okutuyorum:

İdari para cezaları ve uygulanması

Madde 26 - (1) Bu Kanunun;

a) 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerinde belirtilen yükümlülükleri yerine getirmeyen işverene her bir yükümlülük için ayrı ayrı ikibin Türk Lirası,

b) 6 ncı maddesinin birinci fıkrası gereğince belirlenen nitelikte iş güvenliği uzmanı veya işyeri hekimi görevlendirmeyen işverene görevlendirmedeği her bir kişi için beşbin Türk Lirası, aykırılığın devam ettiği her ay için aynı miktar, diğer sağlık personeli görevlendirmeyen işverene ikibinbeşyüz Türk Lirası, aykırılığın devam ettiği her ay için aynı miktar, aynı fıkranın (b), (c) ve (d) bentlerinde belirtilen yükümlülükleri yerine getirmeyen işverene her bir ihlal için ayrı ayrı binbeşyüz Türk Lirası; (ç) bendine aykırı hareket eden işverene yerine getirilmeyen her bir tedbir için ayrı ayrı bin Türk Lirası,

c) 8 inci maddesinin birinci ve altıncı fıkralarına aykırı hareket eden işverene her bir ihlal için ayrı ayrı binbeşyüz Türk Lirası,

ç) 10 uncu maddesinin, birinci fıkrasına göre risk değerlendirmesi yapmayan veya yaptırmayan işverene üçbin Türk Lirası, aykırılığın devam ettiği her ay için dörtbinbeşyüz Türk Lirası, dördüncü fıkrasında belirtilen yükümlülükleri yerine getirmeyen işverene binbeşyüz Türk Lirası,

d) 11 ve 12 nci maddeleri hükümlerine aykırı hareket eden işverene, uyulmayan her bir yükümlülük için bin Türk Lirası, aykırılığın devam ettiği her ay için aynı miktar,

e) 14 üncü maddesinin, birinci fıkrasında belirtilen yükümlülükleri yerine getirmeyen işverene her bir yükümlülük için ayrı ayrı binbeşyüz Türk Lirası, ikinci fıkrasında belirtilen

yükümlülükleri yerine getirmeyen işverene ikibin Türk Lirası, dördüncü fıkrasında belirtilen yükümlülükleri yerine getirmeyen sağlık hizmeti sunucuları veya yetkilendirilen sağlık hizmeti sunucularına ikibin Türk Lirası,

f) 15 inci maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında belirtilen yükümlülükleri yerine getirmeyen işverene, sağlık gözetimine tabi tutulmayan veya sağlık raporu alınmayan her çalışan için bin Türk Lirası,

g) 16 ncı maddesinde belirtilen yükümlülükleri yerine getirmeyen işverene, bilgilendirilmeyen her bir çalışan için bin Türk Lirası,

ğ) 17 nci maddesinin bir ila altıncı fıkralarında belirtilen yükümlülükleri yerine getirmeyen işverene her bir çalışan için bin Türk Lirası, yedinci fıkrasında belirtilen yükümlülükleri yerine getirmeyen işverene her bir çalışan için bin Türk Lirası,

h) 18 inci maddesinde belirtilen yükümlülükleri yerine getirmeyen işverene, her bir aykırılık için ayrı ayrı bin Türk Lirası,

ı) 20 nci maddesinin birinci ve dördüncü fıkralarında belirtilen yükümlülükleri yerine getirmeyen işverene bin Türk Lirası, üçüncü fıkrasında belirtilen yükümlülükleri yerine getirmeyen işverene binbeşyüz Türk Lirası,

i) 22 ncı maddesinde belirtilen yükümlülükleri yerine getirmeyen işverene her bir aykırılık için ayrı ayrı ikibin Türk Lirası,

j) 23 üncü maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen bildirim yükümlülüklerini yerine getirmeyen yönetimlere beşbin Türk Lirası,

k) 24 üncü maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili konularda ölçüm, inceleme ve araştırma yapılmasına, numune alınmasına veya eğitim kurumları ile ortak sağlık ve güvenlik birimlerinin kontrol ve denetiminin yapılmasına engel olan işverene beşbin Türk Lirası,

l) 25 inci maddesinde belirtilen yükümlülüklerle göre işyerinin bir bölümünde veya tamamında verilen durdurma kararına uymayarak durdurulan işi yönetmelikte belirtilen şartları yerine getirmeden devam ettiren işverene fiil başka bir suç oluştursa dahi onbin Türk Lirası, altıncı fıkrasında belirtilen yükümlülükleri yerine getirmeyen işverene ihlale uğrayan her bir çalışan için bin Türk Lirası, aykırılığın devam ettiği her ay için aynı miktar,

m) 29 uncu maddesinde belirtilen; büyük kaza önleme politika belgesi hazırlamayan işverene ellibin Türk Lirası, güvenlik raporunu hazırlayıp Bakanlığın değerlendirmesine sunmadan işyerini faaliyete geçiren, işletilmesine Bakanlıkça izin verilmeyen işyerini açan veya durdurulan işyerinde faaliyete devam eden işverene seksenbin Türk Lirası,

n) 30 uncu maddesinde öngörülen yönetmeliklerde belirtilen yükümlülükleri yerine getirmeyen işverene, uyulmayan her hüküm için tespit edildiği tarihten itibaren aylık olarak bin Türk Lirası,

idari para cezası verilir.

(2) Bu Kanunda belirtilen idari para cezaları gerekçesi belirtilmek suretiyle Çalışma ve İş .Kurumu İl Müdürünce verilir. Verilen idari para cezaları tebliğinden itibaren otuz gün iç içinde ödenir. İdari para cezalarının uygulanmasında kamu kurum ve kuruluşlarının tüzel kişiliği, tüzel kişiliği bulunmayan kamu kurum ve kuruluşları adına düzenlenir.

BAŞKAN – Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

27'nci maddeyi okutuyorum:

Hüküm bulunmayan haller ve muafiyet

MADDE 27- (1) Çalışanların tabi oldukları kanun hükümleri saklı kalmak kaydıyla, bu Kanunda hüküm bulunmayan hallerde 4857 sayılı Kanunun bu Kanuna aykırı olmayan hükümleri uygulanır.

(2) Bu Kanuna göre düzenlenen kağıtlar damga vergisinden, işlemler harçtan müstesnadır.

(3) Bakanlık, bu Kanuna göre yapılacak iş ve işlemlere ait her türlü belge veya bilgiyi internet, elektronik ve benzeri ortamlar üzerinden isteyebilir, arşivleyebilir, bu ortamlar üzerinden onay, yetki, bilgi ve belge verebilir.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, burada “elektronik dedikten sonra “İnternet ” yazmaya yine gerek var mı acaba?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Gerek yok efendim.

BAŞKAN – Gerek yoksa çıkaralım efendim müsaade ederseniz.

“İnternet“ ibaresini çıkararak maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 28'i okutuyorum:

BEŞİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Geçici Hükümler

Bağımlılık yapan maddeleri kullanma yasağı

MADDE 28- (1) İşyerine, sarhoş veya uyuşturucu madde almış olarak gelmek ve işyerinde alkollü içki veya uyuşturucu madde kullanmak yasaktır.

(2) İşveren; işyeri eklentilerinden sayılan kısımlarda, ne gibi hallerde, hangi zamanda ve hangi şartlarla alkollü içki içilebileceğini belirleme yetkisine sahiptir.

(3) Aşağıdaki çalışanlar için alkollü içki kullanma yasağı uygulanmaz:

a) Alkollü içki yapılan işyerlerinde çalışan ve işin gereği olarak üretileni denetlemekle görevlendirilenler.

b) Kapalı kaplarda veya açık olarak alkollü içki satılan veya içilen işyerlerinde işin gereği alkollü içki içmek zorunda olanlar.

c) İşinin niteliği gereği müşterilerle birlikte alkollü içki içmek zorunda olanlar.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, burada “sarhoş olarak” değil de “içkili olarak gelmek” mümkün görünüyor. Bununla ilgili Hükûmet...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – “Mevcut metin aynen korundu.” diyor arkadaşlar yani bilemiyorum.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Şimdi, sarhoşluğun derecesini tespit etmek, kaç promil diyelim dedik ama bir doğru dürüst şey yapamadık, sonuçta bir önceki şeyi yazmak zorunda kaldık. Onun için burada değiştirebileceğimiz bir şey varsa...

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Alt komisyonda mevcut durum daha iyi demiştik zaten.

BAŞKAN – “Sarhoş” tabiri bence çok uygun bir tabir değil, “alkollü” olarak bunu değiştirelim müsaade ederseniz. Bunda da bilimsel kriterleri uygulamak lazım.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Sarhoşluk ne yani derecesi ne, sarhoşluk deyince ne anlıyoruz?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Bu 4857/84’te “İş yerine sarhoş veya uyuşturucu madde almış olarak gelmek” diye başlıyor.

BAŞKAN – Bence o da yanlış Sayın Bakanım.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Yani arkadaşların alt komisyonda geldikleri nokta bu olduğu için söylüyorum, yoksa...

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Evet, evet alt komisyonda öyle yaptık. Aslında bir promil şey yapılabilir miyiz?

BAŞKAN – O yönetmelikte belirlenir yani...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) –Kanunlarımız hep sarhoş, 657’de de “sarhoş” diye geçiyormuş.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Çelebi.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Sayın Başkan, yepyeni bir kanun diyorsunuz, yeni daha modeli yani on yıl öncenin kanunundan bahsetmiyoruz. Bugünkü kelimelerle ifade etmemiz gerekir. Ben, Sayın Başkanım, bu “sarhoş” lafının bu literatüre böyle konulmasının hiçbir gerekçesi olmadığını söylüyorum. Burada amaç sarhoş gelmemekse alkollü ve eğer gerekiyorsa bunun yönetmelikle de ne kadarsa o trafik kurallarında falan belirlenen, onu koyalım. Bu yakışmıyor yani daha önce var denmesi...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Hayır, biz öyle bir şeyde değiliz de şimdi, bakınız, “içkili gelmek” dediğiniz zaman da başka türlü eleştiriler oluyor, akşamdan içki alıp da gelenler şeklinde oluyor yani bu...

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Hayır, efendim, onu yönetmelikle belirleyin, her şeyi yönetmeliğe bıraktınız, onun ne olacağını da yönetmeliğe bırakırsınız. Ben kelimeye takılıyorum yani alkolün sonuçta ne olduğunu biliyoruz, sarhoşsa zaten gelmesin yani bunu savunan, bunu burada kabul eden hiç kimse yok.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – “Alkollü” demek bizim işimize daha çok gelir.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Şimdi, derdimiz, benim, senin işine gelmesi değil burada.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Şahsımız için konuşmuyoruz biz bunları.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – “Sarhoş” doğru çünkü sarhoşun bir yansıması var yani.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, şimdi, mesela trafikte araç kullananlarda sarhoş değil, alkollülük esas. Orada da belli bir promil var. O promile göre... Yani onun bir uluslararası bir standardı var. “Sarhoş” çok izafi bir şey ve bunun belirlenecek bir uluslararası standardı yok.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Sayın Başkan, maddeyi çıkaralım. Zaten var İş Kanunu’nda, diğer kanunlarda.

BAŞKAN – O zaman, maddenin hepsini mi, fıkrayı mı?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Hepsini çıkaralım. Var değil mi, mevzuatımızda var değil mi?

BAŞKAN – Varsa yeniden koymaya gerek yok.

KOMİSYON UZMANI – Efendim, 84’üncü madde yürürlükten kaldırılıyor.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Onu kaldırırız, yürürlükte kalır, buraya da koymamış oluruz yani.

BAŞKAN – Yani Sayın Bakanım, burada onu düzenleyelim, öbürü de yürürlükten kaldırılsın.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – O zaman işte yeni bir tanımlama sıkıntılı, olmuyor yani.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – “Sarhoş” yapın efendim, madem öyle çok istiyorsanız “sarhoş” yapın.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Süleyman Bey, şimdi şöyle: İşte, çalışmaya hayatıyla ilgili bir iş yerinden bahsediyoruz. Oraya “alkollü gelmek” dediğiniz zaman çok daha belki de geniş kitleyi incitici bir durum çıkıyor ortaya. Öyle değil mi efendim? Ama “sarhoş” dediğiniz zaman davranışlarına yansımış şeyi anlıyoruz oradan yani sıkıntımız o. Efendim, buraya alalım, İş Kanunu’ndan 84’ü kaldıralım, doğru. Aynen kalsın yani.

BAŞKAN – Tamam, peki.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 29’u okutuyorum:

Güvenlik raporu veya büyük kaza önleme politika belgesi

MADDE 29- (1) İşletmeye başlanmadan önce, büyük endüstriyel kaza oluşabilecek işyerleri için, işyerlerinin büyüklüğüne göre büyük kaza önleme politika belgesi veya güvenlik raporu işveren tarafından hazırlanır.

(2) Güvenlik raporu hazırlama yükümlülüğü bulunan işveren, hazırladıkları güvenlik raporlarının içerik ve yeterlilikleri Bakanlıkça incelenmesini müteakip işyerlerini işletmeye açabilir.

BAŞKAN – Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 30’u okutuyorum:

İş sağlığı ve güvenliği ile ilgili çeşitli yönetmelikler

MADDE 30- (1) Aşağıdaki konular ile bunlara ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça çıkarılacak yönetmeliklerle düzenlenir;

a) İlgili bakanlıkların görüşü alınarak, iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanması, sürdürülmesi ve mevcut durumun iyileştirilmesi amacıyla; işyeri bina ve eklentileri, iş ekipmanı, işin her safhasında kullanılan ve ortaya çıkan maddeler, çalışma ortam ve şartları, özel risk taşıyan iş ekipmanı ve işler ile işyerleri, özel politika gerektiren grupların çalıştırılması, işin özelliğine göre gece çalışmaları ve postalar halinde çalışmalar, sağlık kuralları bakımından daha az çalışması gereken işler, gebe ve emziren kadınların çalışma şartları, emzirme odaları ve çocuk bakım yurtlarının kurulması veya dışarıdan hizmet alınması ve benzeri özel düzenleme gerektirebilecek konular ve bunlara bağlı bildirim ve izinler ile bu Kanunun uygulanmasına yönelik diğer hususlar.

b) İş sağlığı ve güvenliği hizmetleri ile ilgili olarak;

1) Çalışan sayısı ve tehlike sınıfı göz önünde bulundurularak hangi iş yerlerinde işyeri sağlık ve güvenlik biriminin kurulacağı, bu birimlerin fiziki şartları ile birimlerde bulundurulacak donanım,

2) İşyeri sağlık ve güvenlik birimi ile ortak sağlık ve güvenlik biriminde görev alacak işyeri hekimi, iş güvenliği uzmanı ve diğer sağlık personelinin nitelikleri, işe alınmaları, görevlendirilmeleri, görev, yetki ve sorumlulukları, görevlerini nasıl yürütecekleri, işyerinde çalışan sayısı ve işyerinin yer aldığı tehlike sınıfı göz önünde bulundurularak asgari çalışma süreleri, işyerlerindeki tehlikeli hususları nasıl bildirecekleri, sahip oldukları belgelere göre hangi işyerlerinde görev alabilecekleri,

3) İş sağlığı ve güvenliği hizmeti sunacak kişi, kurum ve kuruluşların; görev, yetki ve yükümlülükleri, belgelendirilmeleri ve yetkilendirilmeleri ile sunulacak hizmetler kapsamında yer alan sağlık gözetimi ve sağlık raporları, kuruluşların fiziki şartları ile kuruluşlarda bulundurulacak personel ve donanım,

4) İş sağlığı ve güvenliği hizmeti sunan kişi, kurum ve kuruluşlardan işyeri tehlike sınıfı ve çalışan sayısına göre; hangi şartlarda hizmet alınacağı, görevlendirilecek veya istihdam edilecek kişilerin sayısı, işyerinde verilecek hizmet süresi ve belirlenen görevleri hangi hallerde işverenin kendisinin üstlenebileceği,

5) İşyeri hekimi, iş güvenliği uzmanı ve diğer sağlık personelinin eğitimleri ve belgelendirilmeleri, unvanlarına göre kimlerin hangi sınıf belge alabilecekleri, işyeri hekimi, iş güvenliği uzmanı ve diğer sağlık personeli eğitimi verecek kurumların belgelendirilmeleri, yetkilendirilmeleri ile eğitim programlarının ve bu programlarda görev alacak eğiticilerin niteliklerinin belirlenmesi ve belgelendirilmeleri, eğitimlerin sonunda yapılacak sınavlar ve düzenlenecek belgeler.

c) Risk değerlendirmesi ile ilgili olarak; risk değerlendirmesinin hangi işyerlerinde ne şekilde yapılacağı, değerlendirme yapacak kişi ve kuruluşların niteliklerinin belirlenmesi, gerekli izinlerin verilmesi ve izinlerin iptal edilmesi,

ç) Sağlık Bakanlığının görüşü alınarak, işverenlerin işyerlerinde bu Kanun kapsamında yapmakla yükümlü oldukları kişisel maruziyete ve çalışma ortamına yönelik gerekli kontrol, inceleme ve araştırmalar ile fiziksel, kimyasal ve biyolojik etmenlerle ilgili ölçüm ve laboratuvar analizlerinin usul ve esasları ile bu ölçüm ve analizleri yapacak kişi ve kuruluşların niteliklerinin belirlenmesi, gerekli yetkilerin verilmesi ve verilen yetkilerin iptali ile yetkilendirme ve belgelendirme bedelleri.

d) Yapılan işin niteliği, çalışan sayısı, işyerinin büyüklüğü, kullanılan, depolanan ve üretilen maddeler, iş ekipmanı ve işyerinin konumu gibi hususlar dikkate alınarak; acil durum planlarının hazırlanması, önleme, koruma, tahliye, ilk yardım ve benzeri konular ile bu konularda görevlendirilecek kişiler.

e) Çalışanlara ve temsilcilerine verilecek eğitimler, bu eğitimlerin belgelendirilmesi, iş sağlığı ve güvenliği eğitimi verecek kişi ve kuruluşlarda aranacak nitelikler ile mesleki eğitim alma zorunluluğu bulunan işler.

f) Kurulun oluşumu, görev ve yetkileri, çalışma usul ve esasları, birden çok kurul bulunması halinde bu kurullar arasındaki koordinasyon ve işbirliği.

g) İçişleri Bakanlığı ile müştereken, işyerlerinde işin durdurulması, hangi işlerde risk değerlendirilmesi yapılmamış olması durumunda işin durdurulacağı, durdurma sebeplerini gidermek için mühürlerin geçici olarak kaldırılması, yeniden çalışmaya izin verilme şartları, acil hallerde işin durdurulmasına karar verilmeye kadar geçecek sürede alınacak tedbirlerin uygulanması.

ğ) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile müştereken; büyük endüstriyel kazaların önlenmesi ve etkilerinin azaltılması için alınacak tedbirler, büyük endüstriyel kaza oluşabilecek işyerlerinin belirlenmesi ve sınıflandırılması, büyük kaza önleme politika belgesi veya güvenlik raporunun hazırlanması ve uygulanması, güvenlik raporunun olmaması, incelenmek üzere Bakanlığa gönderilmemesi veya Bakanlıkça yetersiz bulunması durumunda işin durdurulması ve işin devamına izin verilmesi.

h) Milli Savunma Bakanlığı ile müştereken, askeri işyerleriyle yurt emniyeti için gerekli maddeler üretilen işyerlerinin teftişi ile işin durdurulması.

(2) Birinci fıkranın (b) bendine göre işyeri hekimi ve diğer sağlık personeline dair çıkarılan yönetmelikte yer alan işyeri hekimi ve diğer sağlık personelinin eğitim programları, çalışma süreleri, görev ve yetkilerine ilişkin hususlarda Sağlık Bakanlığının uygun görüşü alınır.

BAŞKAN – Madde üzerinde önergeler vardır. Önce aykırılıklarına göre okutacağım, sonra işleme alacağım.

Okutuyorum:

Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Başkanlığına

Alt komisyonda görüşülmekte olan 1/605 esas numaralı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanun Tasarısı'nın 30'uncu maddesinin 1'inci fıkrasının (h) bendinin madde metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

İsmail Tamer

Kayseri

Mahmut Kaçar

Şanlıurfa

Vural Kavuncu

Kütahya

BAŞKAN – Burada Millî Savunma Bakanlığıyla ilgili yapılan uygulama bir başka maddeye taşındığı için zannediyorum, 24'üncü maddeye taşındı.

Hükûmet katılıyor mu efendim?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Katılıyoruz.

BAŞKAN – Hükûmetin katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/605 sıra numaralı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanun Tasarısının Alt Komisyon Metninin 30. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (2), (3), (4) ve (5) numaralı alt bentlerinin ekteki şekilde değiştirilmesini ve 31. maddesinin kaldırılmasını teklif ediyoruz.

Saygılarımızla.

Süleyman Çelebi	Candan Yüceer	Kadir Gökmen Öğüt	Nurettin Demir
İstanbul	Tekirdağ	İstanbul	Muğla

BAŞKAN – Burada şöyle bir teknik hata vardı, Sayın Çelebi, onu bilmiş olarsınız. Burada 30'uncu maddenin birinci fıkrasının (b) bendinin (2), (3), (4), (5) bentlerini değiştiriyorsunuz ve 31'inci maddenin kaldırılmasını teklif ediyorsunuz. Aynı önergede iki ayrı maddede değişiklik yapamayız. Eğer çok arzu ediyorsanız...

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – 31'inci maddenin çıkarılmasını çizebiliriz efendim.

Önergenin de gerekçesini okuyalım.

BAŞKAN – Tamam, bilginiz dâhilinde onu çizdik.

Önergeyi okuyalım efendim, daha sonra gerekçesini okutacağım.

“2) İşyeri sağlık ve güvenlik birimi ve ortak sağlık ve güvenlik biriminde görev alacak işyeri hekimi, iş güvenliği uzmanı ve işyeri hekimi dışındaki diğer sağlık personelinin nitelikleri, işe alınmaları, görevlendirilmeleri, görev, yetki ve sorumlulukları, görevlerini nasıl yürütecekleri, işyerinde çalışan sayısı ve işyerinin yer aldığı tehlike sınıfı göz önünde bulundurularak işyerlerinde asgari çalışma süreleri, işyerlerindeki tehlikeli hususları nasıl bildirecekleri ile belgelerinin geçerliliğinin askıya alınması veya iptali,

3) İş sağlığı ve güvenliği hizmeti sunacak kuruluşların; görev, yetki ve yükümlülükleri, belgelendirilmeleri ve yetkilendirilmeleri ile belge ve yetkilerinin iptali, sunulacak hizmetler kapsamında yer alan sağlık gözetimi ve sağlık raporları, kuruluşlarda bulundurulacak personel ve donanım ile bu kuruluşların denetlenmesi ile belgelerinin geçerliliğinin askıya alınması veya iptali halinde yapılacak işlemler,

4) İşyeri tehlike sınıfı ve çalışan sayısına göre; iş sağlığı ve güvenliği hizmeti sunan kişilerin sayısı, işyerinde verilecek hizmet süresi,

5) İşyeri hekimi, iş güvenliği uzmanı ve işyeri hekimi dışındaki diğer sağlık personelinin eğitimleri, belgelendirilmeleri ve tescilleri, sahip oldukları belgelere göre hangi iş yerlerinde görev alabilecekleri; işyeri hekimi, iş güvenliği uzmanı ve işyeri hekimi dışındaki diğer sağlık personeli eğitimi verecek kurumların belgelendirilmeleri, yetkilendirilmeleri ve bu kuruluşların denetlenmesi ile belge ve yetkilerinin iptali, eğitim programlarının ve bu programlarda görev alacak eğiticilerin niteliklerinin belirlenmesi ve belgelendirilmeleri ile eğiticilerin ve eğitim kurumlarının belgelerinin geçerliliğinin askıya alınması veya iptali, eğitimlerin sonunda yapılacak sınavlar ve düzenlenecek belgeler ile bu maddede belirtilen kişi ve kuruluşların belgelendirme, yetkilendirme ve tescil bedelleri ile ilgili usul ve esaslar Bakanlıkça çıkarılan yönetmeliklerle düzenlenir. İşyeri hekimleri ve diğer sağlık personeline ilişkin çıkarılan yönetmelikte Sağlık Bakanlığının ve Türk Tabipleri Birliğinin; iş güvenliği uzmanlarına ilişkin çıkarılan yönetmelikte Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile Türk Mimar ve Mühendis Odaları Birliğinin uygun görüşü alınır. İşyeri hekimi ve iş güvenliği uzmanlarının belgelerinin verilmesine ilişkin koşulların yitirilmesi halinde ilgili meslek kuruluşu tarafından; hizmet ve eğitim kurumlarının belge ve yetkileri ise belge veya yetkinin verilmesine ilişkin koşulların yitirilmiş olması halinde Bakanlık tarafından askıya alınır yahut iptal edilir."

"(3) Bu maddede belirtilen eğitimlerden sürekli eğitim niteliğinde olanlar, belli süreye yayılan ve kredi toplanması suretiyle belli bir puana ulaşılmasıyla tamamlanan eğitimler olarak planlanır."

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Tasarının 30. Maddesinde bu Kanunun uygulanmasında görev alacak kişi ve kurumlarla ilgili neredeyse bütün düzenlemeler Bakanlık tarafından çıkartılacak yönetmeliklere bırakılmakta; 31'inci madde ile de çıkarılacak yönetmeliğe atıf yapılarak belgelerin askıya alınması ve iptaline ilişkin usul ve esasların Bakanlık tarafından belirleneceği düzenlenmiştir.

Anayasamıza göre temel hak niteliğindeki eğitim, çalışma ve sözleşme hakları içindeki bu hususlardan özellikle bir hakkın tanınması ve ortadan kaldırılmasına ilişkin koşulların kanunda belirlenmesi gerekir.

Bu bakımdan, yönetmelikle düzenlenecek hususların sadece isim olarak sayılması ancak düzenleme ölçütlerinin belirtilmemesi yasama yetkisinin devri olarak kabul edilebileceği gibi, özellikle kişi ve kurumların belgelerinin iptaline ilişkin olarak "suç ve cezanın" yasada belirtilmesi hukuk devleti bakımından önemli bir unsurdur.

Bunun sağlanabilmesi için, en azından, yetkilendirme veya belgenin iptal edilebilmesinin ilgili statünün kazanılmasına ilişkin unsurların yitirilmesine bağlanması uygun görülmüş; meslek mensuplarının belgelendirilmesinde meslek kuruluşlarının yetkili olması gerektiğine ilişkin Teklifte uyumlu olarak bunların belgelerinin iptalinde de meslek kuruluşu yetkili olacak şekilde düzenleme teklif edilmiştir.

Diğer taraftan, Komisyonun mevcut tutumu ile Meclisin diğer yasalardaki yaklaşımı dikkate alındığında yasal düzenleme gerektiren bu alanların yönetmelik, hatta usul ve esaslar şeklindeki adsız düzenlemeyle belirlenmesinde sakınca görmeyeceği düşünülerek, hiç olmazsa, meslek mensuplarıyla ilgili düzenlemelerin yer alacağı yönetmeliklerin ilgili meslek kuruluşlarının uygun görüşlerinin alınması suretiyle yaşama geçirilmesi demokratik katılımın sağlanması ve düzenlemelerin daha geniş bir tabana oturması bakımından önemli bulunarak bu yönde Teklif sunulmuştur.

Bütün bunlardan başka işyeri hekimi ve iş güvenliği uzmanlarının yenileme eğitimleri, meslek içi eğitim olarak değerlendirilerek, kredi toplama şeklinde gerçekleştirilmelidir. Beş yıl bekleyip birkaç günlük eğitim almak yerine, yıllara yayılabilen, ihtiyaç hissedilen hemen her konuda uzman kişi ya da kuruluşlar tarafından verilebilen eğitimler ve mesleki kongrelerin, ÇASGEM ve meslek örgütleri tarafından kredilendirilmesi ile çok daha yararlı mesleki faaliyet gerçekleştirilmiş olacaktır.

Bu yöntem, uluslararası uygulamalarla uyumlu olmasının yanı sıra, eğitimin iş kollarına göre çeşitlendirilmesine de olanak sağlayacağından çok daha yararlı olacak ve kabul görecektir. Bunun gerçekleşmesi durumunda birkaç eğitim kurumu ile sınırlanmak yerine yurtdışı olanakları da dâhil, üniversitelerin, uzmanlık derneklerinin, enstitülerin, meslek kuruluşlarının ve diğer eğitim kurumlarının deneyim ve olanaklarından yararlanılabilecek ve eğitimin seviyesi yükseltilebilecektir.

BAŞKAN – Önergeyi ve gerekçesini dinledik.

Sayın Bakanım, Hükûmet önergeye katılıyor mu?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Şimdi, efendim, iki husus var.

Bir: Belgeyi veren bakanlık... Tabii ki bunun iptal ve takibini de bakanlık yapmak durumunda.

İkincisi: Bakanlığımız bu maddeyle ikincil mevzuatları yaparken bütün komisyona, bütün kurum ve kuruluşları davet edecek zaten. Bütün ikincil mevzuat çalışmaları da bu şekilde olmaktadır ve birlikte bir ikincil mevzuat hazırlık süreci yaşanacak. Bundan dolayı burada kurulların uygun görüşü gibi bağlayıcı bir noktaya gelmek... Bir kurumun “evet” dediğine bir başkası “hayır” diyecek. Bu ikincil mevzuatın yapılmaması anlamını taşır. Dolayısıyla biz öteden beri bütün ikincil

mevzuatların yapılışında olduğu gibi bütün kurumlardan görüşleri alıp onlarla birlikte işleyebilecek bir ikincil mevzuatın yasaya uygun bir şekilde çıkarılması konusunda bir düzenleme yapmış bulunuyoruz. Bundan dolayı bu önergeye katılamıyoruz.

BAŞKAN – Hükûmetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Daha önce kabul ettiğimiz önerge doğrultusunda (h) bendini çıkarmış oluyoruz. Maddeyi bu şekilde oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Madde 31'i okutuyorum:

Belgelendirme, ihtar ve iptaller

MADDE 31- (1) İş sağlığı ve güvenliği hizmeti sunan kişi, kurum, kuruluşlar ve eğitim kurumları ile ilgili olarak yetkilendirme ve belgelendirme bedelleri, bu kişi ve Kurumlara getirilen kuralların ihlâli halinde hafif, orta ve ağır ihtar olarak kayda alınması ile yetki belgelerinin geçerliliğinin ihtar puanları esas alınarak askıya alınması ve iptaline dair usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.

BAŞKAN – Madde üzerinde bir adet önerge vardır, okutuyorum:

Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/605 sıra numaralı Kanun Tasarısının 31'inci maddesinin çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Süleyman Çelebi
İstanbul

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Gerekçe...

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Çıkarılacak yönetmelik ile ihlallerin nitelik ve yaptırımlarının belirlenmesi hukuka aykırı olup, ancak kanunda belirtilebilir.

BAŞKAN – Hükûmet önergeye katılıyor mu?

Hükûmetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler.. Önerge kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 32'yi okutuyorum:

Değiştirilen hükümler

MADDE 32- 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununun;

a) 7 nci maddesinin birinci fıkrasının son cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir. “Geçici iş ilişkisi kurulan işveren işçiye talimat verme hakkına sahiptir.”

b) 25 inci maddesinin birinci fıkrasının (II) numaralı bendinin (d) alt bendinde yer alan “veya 84 üncü maddeye aykırı hareket etmesi” ifadesi, “işyerine sarhoş yahut uyuşturucu madde almış olarak gelmesi ya da işyerinde bu maddeleri kullanması” şeklinde değiştirilmiştir.

c) 71 inci maddesinin üçüncü fıkrasında geçen "hafif işler" ifadesinden sonra gelmek üzere, "on altı yaşını doldurmuş fakat on sekiz yaşını bitirmemiş genç işçilerin hangi çeşit işlerde çalıştırılabilecekleri" ifadesi eklenmiştir.

BAŞKAN – Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 33'ü okutuyorum:

MADDE 33- 13/12/1983 tarihli ve 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin eki (I) sayılı cetvelin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına ait bölümünde yer alan "Baş İş Müfettişi" unvanlı kadrolar "İş Başmüfettişi" olarak değiştirilmiştir.

BAŞKAN – Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 34'ü okutuyorum:

MADDE 34- 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin eki (I) sayılı cetvelin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına ilişkin bölümüne, bu Kanuna ekli (I) sayılı cetvelde yer alan kadrolar ihdas edilerek eklenmiştir.

BAŞKAN – Madde üzerinde bir adet önerge vardır, okutuyorum:

Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Başkanlığına

Komisyonunda görülmekte olan 1/605 sıra numaralı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanun Tasarısının 34'üncü maddesinde geçen ekli (I) sayılı cetvelin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini ve aşağıdaki (4) sayılı cetvelin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

İsmail Tamer
Kayseri

Mahmut Kaçar
Şanlıurfa

Vural Kavuncu
Kütahya

Sınıfı	Unvanı	Derecesi	Tutul an Kadro A ded i	Serbest Kadro A ded i	TOPLAM
G.İ.H	V.H.K.İ.	6	-	20	20
G.İ.H.	V.H.K.İ.	10	-	20	20
G.İ.H.	Memur	6	-	20	20
G.İ.H. Memur		10	-	20	20
TH.	Mühendis	5	-	10	10
G.İ.H.	İş Sağ l ığı ve Güven l iğ i Uzman ı	3	-	120	120
G.İ.H.	İş Sağ l ığı ve Güven l iğ i Uzman Yardımcısı	8	-	130	130
TOPLAM					340

(IV) SAYILI CETVEL					
KURUMU:		ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI			
TEŞKİLATI		İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DÖNER SERMAYE İŞLETMESİ			
İHDASEDİLEN KADROLARIN					
Sınıfı	Unvanı	Derecesi	Tutul an Kadro A ded i	Serbest Kadro A ded i	TOPLAM
CİH	İşletme Müdürü	(1)	0	1	1
CİH	Sayman	(1)	0	1	1
CİH.	Şef	(3)	0	1	1
CİH	Muhasebeci	(3)	0	1	1
G İH	Muhasebeci	(5)	0	1	1
G H	Ambar Memuru	(3)	0	1	1

GH	Ambar Memuru	(5)	0	1	1
GH	V.H.K.İ.	(4)	0	2	2
GH	V.H.K.İ.	(6)	0	5	5
			TOPLAM:	14	14

BAŞKAN – Burada Maliye Bakanlığı bürokratı arkadaşlar söz istiyorlar, teknik bir hata olduğunu söylüyorlar.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Önerge mi bu?

BAŞKAN – Sayın Bakanım, önergede bir kadro değişikliği, 34’te kadro değişiklikleri var, 1 sayılı cetvel değiştiriliyor, 4 sayılı cetvel ekleniyor.

Buna maliye bürokratı arkadaşlarımızın bir itirazı var.

Uğur Bey, buyurun.

MALİYE BAKANLIĞI DAİRE BAŞKANI UĞUR SANCARBABA – Efendim, biz, esas olarak kurumun kadro ihtiyacına karşı değiliz, yani o konuda sıkıntımız yok, fakat şimdi yeni görüyoruz, hani 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’de genel bütçeli idarelerde olmayan kadroları görüyoruz burada. Biz “Muhasebeci” yerine “sayman” kadrosu kullanıyoruz. “Ambar memuru” artık vermiyoruz, çünkü 5038 sayılı Yasa’dan sonra “taşınır kontrol yetkilisi” unvanıyla herkese o görevi yaptırabiliyoruz, eğitimini almış kişilere. Dolayısıyla, teknik olarak hatalar görüyoruz, yoksa...

BAŞKAN – Yani şimdi siz orada sadece “muhasibeci” yerine “sayman” yazınca oluyor ise...

MALİYE BAKANLIĞI DAİRE BAŞKANI UĞUR SANCARBABA – Saymanda da şöyle bir şey var, saymanlık kadroları aslında bize ait, döner sermayelerde biz atıyoruz.

Dolayısıyla, bu merkezdeki ihtiyaç olabilir, ama taşra ihtiyacını Genel Kurula kadar çalışalım diye bizim önerimiz var.

BAŞKAN – O zaman 1 sayılı cetveldeki değişikliğe itirazınız var mı?

MALİYE BAKANLIĞI DAİRE BAŞKANI UĞUR SANCARBABA – Efendim, 1 sayılı cetveldeki değişikliğe itirazımız yok, diğer 4 sayılı, yeni eklenecek cetvelde teknik olarak hatalar var, bunu çıkarıp Genel Kurul aşamasına kadar çalışma önerimiz var.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, şöyle eğer uygun görürseniz, 1 sayılı cetveli ekleyelim, 4 sayılı cetveli şu anda metinden çıkaralım ve Genel Kurula kadar gerekirse orada eklemek üzere çalışalım. Uygun mu efendim?

Sayın Bakanım, bu 4 sayılı cetvel olmazsa olmaz mı?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Şimdi, olmazsa olmaz da, yani unvanlarla ilgili sıkıntı var diyorsunuz herhâlde, bu şekilde geçsin, unvanları Genel Kurulda düzeltelim.

MALİYE BAKANLIĞI DAİRE BAŞKANI UĞUR SANCARBABA – Cetvelin tamamına yakını hatalı.

BAŞKAN – “Bu cetvel hatalı.” diyor efendim.

Bunu hazırlarken eminim ki arkadaşlar...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – O zaman ambar memuru ile muhasebeci mi şimdi şu anda sorun teşkil ediyor?

BAŞKAN – Onları çıkaralım mı?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Onları çıkaralım.

MALİYE BAKANLIĞI DAİRE BAŞKANI UĞUR SANCARBABA – Sayman da sıkıntılı.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Tamam, üçünü çıkaralım, geçsin o şekilde, diğerlerini değerlendirelim.

BAŞKAN – Bak, muhasebeci, muhasebeci, ambar memuru, ambar memuru, bunları çıkarınca düzeliyor mu yanlışlık?

MALİYE BAKANLIĞI DAİRE BAŞKANI UĞUR SANCARBABA – Döner sermayede sayman kadroları Maliye Bakanlığına...

BAŞKAN – Çıkartıyoruz onu.

MALİYE BAKANLIĞI DAİRE BAŞKANI UĞUR SANCARBABA – Hayır, bir de sayman, bir tek işletme müdürü kalıyor o zaman, bir de veri hazırlama kalıyor.

BAŞKAN – Şef?

MALİYE BAKANLIĞI DAİRE BAŞKANI UĞUR SANCARBABA – Şef de kalabilir.

BAŞKAN – O zaman şöyle yapalım: Saymanı çıkartalım, muhasebeci, muhasebeci, ambar memuru, ambar memuru, onları da çıkartalım...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Muhasebeci ihtiyacımızı neyle karşılayacağız biz?

MALİYE BAKANLIĞI DAİRE BAŞKANI UĞUR SANCARBABA – Efendim, biz atıyoruz saymanı. Maliye Bakanlığı olarak saymanları biz atıyoruz.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Tamam, 4’ü kalıyor efendim.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, yani 4 sayılı cetvelde işletme müdürü, şef, veri hazırlama kontrol işletmeni, veri hazırlama kontrol işletmeni, 4’ü kalıyor, diğerlerini çiziyoruz.

Bu şekliyle önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Yalnız, Başkanım, o zaman sayıları değiştirelim biz, veri hazırlamayı 2'yi 3 yapalım, en son 3'ü 6 yapalım, o 2 ile 5'i, şefi de 2 yapalım.

BAŞKAN – Uğur Bey, bakın, toplam 14'ü 12'ye indirmiş olduk, şefi 1'i 2 yapıyoruz, veri hazırlama kontrol işletmeni 2'yi 3, 5'i 6 yapıyoruz. Kabul mü?

MALİYE BAKANLIĞI DAİRE BAŞKANI UĞUR SANCARBABA – Kabul efendim.

BAŞKAN – Gerekirse aşağıda tekrar değiştirilir, tamam.

Sayın Bakanım, burada şefi 1'i 2 yaptık, veri hazırlama kontrol işletmenlerinin derecesi 4 olanı 3, derecesi 6 olanı 6 adet yapmış olduk, toplam 12 kadro adedi.

Bu hâliyle, Hükûmetin katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 35'i okutuyorum:

MADDE 35- 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin eki (I) sayılı cetvelin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına ilişkin bölümünde; bu Kanuna ekli (II) sayılı cetveldeki kadrolar iptal edilerek çıkarılmış, (III) sayılı cetveldeki kadrolar ihdas e dilerek eklenmiştir.

(II) SAYILI CETVEL					
KURUMU :		ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI			
TEŞKİLATI:		TAŞRA			
İPTAL EDİLEN KADROLARIN					
Sınıfı	Unvanı	Derecesi	Tutulan Kadro Adedi	Serbest Kadro Adedi	TOPLAM
G. İ.H.	İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Enstitü Müdürü	(1)	-	1	1
G.İ.H.	İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Enstitü Müdür Yardımcısı	(1)	-	1	1
			TOPLAM:	2	2

(III) SAYILI CETVEL

KURUMU:		ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI			
TEŞKİLATI:		TAŞRA			
İHDAS EDİLEN KADROLARIN					
Sınıfı	Unvanı	Derecesi	Tutulan Kadro Adedi	Serbest Kadro Adedi	TOPLAM
G.İ.H.	İş Sağlığı ve Güvenliği Enstitü Müdürü	(1)	-	1	1
G.İ.H.	İş Sağlığı ve Güvenliği Enstitü Müdür Yardımcısı	(1)	-	3	3
			TOPLAM:	4	4

BAŞKAN – Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 36'yı okutuyorum:

MADDE 36- 14/07/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun;

a) Eki (II) sayılı cetvelin "I.Başbakanlık ve Bakanlıklarda" bölümünde yer alan "İnşaat ve Emlak Grup Başkanı" ifadesinden sonra gelmek üzere, "İş Sağlığı ve Güvenliği Enstitü Müdürü" ifadesi eklenmiştir.

b) Eki II) sayılı cetvelin "4.Başbakanlık ve Bakanlıklarda" bölümünde yer alan "İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Ens. Müd." ifadesi "İş Sağlığı ve Güvenliği Enstitü Müdür Yardımcısı" olarak değiştirilmiştir.

c) Eki (IV) sayılı cetvelin 7 nci sırasında yer alan "Diyanet İşleri Başkanlığı Dinî Yüksek İhtisas Merkezi Müdürü" ifadesinden sonra gelmek üzere, "İş Sağlığı ve Güvenliği Enstitü Müdürü, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Eğitim ve Araştırma Merkezi Başkanı" ifadesi eklenmiştir.

ç) Eki (IV) sayılı cetvelin 9 uncu sırasının (b) bendinde yer alan "Sosyal Güvenlik İl Müdürleri" ifadesinden sonra gelmek üzere "İş Sağlığı ve Güvenliği Enstitü Müdür Yardımcısı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Eğitim ve Araştırma Merkezi Başkan Yardımcısı" ifadesi eklenmiştir.

BAŞKAN – Evet, madde üzerinde önerge vardır, okutuyorum:

Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan kanun tasarısının 36' ncı maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

İsmail Tamer

Türkan Dağoğlu

Sevim Savaşer

Kayseri

İstanbul

İstanbul

“MADDE 36- 14/07/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun;

Ekli (II) sayılı cetvelin "4.Başbakanlık ve Bakanlıklarda" bölümünde yer alan “İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Enstitüsü Müdürü” ibaresi “İş Sağlığı ve Güvenliği Enstitüsü Müdürü” olarak değiştirilmiştir.

BAŞKAN – Evet, burada, aslında bu iki madde 35 ve 36 birbiriyle bağlantılı oluyor eğer bu önerge kabul edilirse.

Şimdi, 36' ncı madde üzerindeki önergeye Hükûmet katılıyor mu?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Katılıyoruz.

BAŞKAN – Hükümetin katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 37' yi okutuyorum:

MADDE 37- 9/1/1985 tarihli ve 3146 sayılı Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanuna aşağıdaki madde eklenmiştir.

"Yayın zorunluluğu

EK MADDE 2- Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu ile ulusal, bölgesel ve yerel yayın yapan özel televizyon kuruluşları ve radyolar; ayda en az altmış dakika iş sağlığı ve güvenliği, çalışma hayatında kayıt dışılığın önlenmesi, sosyal güvenlik, işçi ve işveren ilişkileri konularında uyarıcı ve eğitici mahiyette yayınlar yapmak zorundadır. Bu yayınlar, asgari otuz dakikası 17:00-22:00 saatleri arasında olmak üzere, 08:00-22:00 saatleri arasında yapılır ve yayınların kopyaları her ay düzenli olarak Radyo ve Televizyon Üst Kuruluna teslim edilir. Bu saatler dışında yapılan yayınlar, aylık altmış dakikalık süreye dahil edilmez. Bu programlar, Bakanlık ve bağlı ve ilgili kuruluşları, Radyo ve Televizyon Üst Kurulu ile ilgili diğer kamu kurum ve kuruluşları ile bilimsel kuruluşlar, kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşları veya sivil toplum kuruluşları tarafından hazırlanır veya hazırlatılır. Hazırlanan programların, Bakanlığın olumlu görüşü alındıktan sonra Radyo ve Televizyon Üst Kurulu tarafından radyo ve televizyonlarda yayınlanması sağlanır.

Bu madde kapsamında yapılan yayınlar için herhangi bir bedel ödenmez. Bu yayınların ve sürelerinin denetimi Radyo ve Televizyon Üst Kurulunca yapılır."

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 38'i okutuyorum:

MADDE 38- 3146 sayılı Kanuna aşağıdaki madde eklenmiştir.

"Tabip Ücretlerinin Eşitlenmesi

EK MADDE 3- İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü ve İş Sağlığı ve Güvenliği Enstitü Müdürlüğünde çalışan tabip ve uzman tabiplerine en yüksek Devlet memuru ek gösterge dahil aylığının yüzde beş yüzünü geçmemek üzere, sağlık hizmetleri ve yardımcı sağlık hizmetleri sınıfına dahil diğer personele ise en yüksek Devlet memuru ek gösterge dahil aylığının yüzde yüz yetmiş beşini geçmemek üzere ek ödeme yapılabilir. Yapılacak ek ödemelerden damga vergisi hariç herhangi bir vergi kesintisi yapılmaz."

BAŞKAN – Madde üzerinde bir önerge vardır, okutuyorum:

Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu Tasarısı'nın 38'inci maddesinin tasarı metninden çıkartılmasını ve diğer maddelerin teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

İsmail Tamer

Kayseri

BAŞKAN – Sayın Bakan...

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Bu konu önemli bir konu, birçok açıdan önemli bir konu, Maliye Bakanlığımızın görüşünü, bir de Sağlık Bakanlığımızın görüşünü de almak istiyorum ben şahsen uygun bulursanız.

BAŞKAN – Sağlık Bakanlığından Adem Bey, buyurun.

SAĞLIK BAKANLIĞI 1. HUKUK MÜŞAVİRİ ADEM KESKİN – Sayın Başkanım, malumalınız Tam Gün Kanunu'yla beraber hem Sağlık Bakanlığında hem üniversitelerde çalışan sağlık personeline birtakım ek ödemeler öngörüldü, verildi. Tabii, bunlar yapılırken, diğer kurum tabipliklerinde çalışanlar için de bir ek ödeme öngörülemediği için, onlar için Tam Gün Kanunu'yla iş yeri hekimliği yapma ayrıcalığı konulmuştu, kurum tabiplikleri için malumunuz. Bunlar yapılırken İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğünde çalışan tabipler için herhangi bir düzenleme getirilmedi. Dolayısıyla, hakikaten orada çalışan tabipler ve sağlık personeli, şu anda diğer emsali personel gibi herhangi bir ödeme almıyor. Gerçi 666 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'yle getirilen ek ödemeden yararlanıyorlar tabiatıyla, ücretlerle ilgili yeni düzenleme yapıldı malum, ama onun dışında diğer

emsali sağlık personeli, rneğin Sağlık Bakanlığında alışan bir hekim kadar ek ödeme alma imkânları yok, dolayısıyla, ben bunu bilgilerinize arz ediyorum.

Takdir komisyonun.

BAŞKAN – Evet, yani bu tabip ücretlerinin eşitlenmesi amaçlı konulmuştur diyorsunuz, buna Maliye Bakanlığı bakalım ne diyor?

Sayın Bakanım, bir de Maliye Bakanlığının görüşünü alalım.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Görüşlerde mahzur yok, dinleyelim.

BAŞKAN – Buyurun Uğur Bey.

MALİYE BAKANLIğI DAİRE BAŞKANI UğUR SANCARBABA – Sayın Başkanım, sayın milletvekilleri; esasında kamu idarelerindeki ücret eşitsizliği malumları olduğu üzere rahatsız edici bir boyuta ulaşmıştı, fakat Yetki Kanunu çerçevesinde çıkarılan 666 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'yle, aynı unvanlar, aynı unvanda görev yapanlar, kamu idarelerinde, parantez açarak söylüyorum, tabipler yönünden baktığımızda Sağlık Bakanlığında performans ödemesi olduğu için, Sağlık Bakanlığındaki doktorlar hariç, eşitlenmiş durumda. Yani şunu söyleyebiliyoruz bugün: Sağlık Bakanlığındaki performans dayalı ödemeyi çıktığımız zaman, aslında diğer kamu idarelerindeki tabipler aynı ücretleri alıyorlar. Yani Maliye Bakanlığındaki tabip ile Emniyet Genel Müdürlüğündeki tabip arasında bir fark vardı, ek ödeme nedeniyle...

BAŞKAN – şimdi o yok.

MALİYE BAKANLIğI DAİRE BAŞKANI UğUR SANCARBABA – Yok, yle bir fark yok, ama şu doğrudur: Sağlık Bakanlığında bizzat polikliniklerde, işte, ameliyathanelerde vesair girişimsel işlemlerde bulunan tabipler o işlem karşılığı performans dayalı bir ödemeden yararlanıyorlar, bunlar fazla alabiliyorlar, ama o ödemenin garantisi hiçbir zaman yok orada. Orada performans dayalı bir deme. Dolayısıyla, 666 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'den sonra böyle ilave ücret öngören düzenlemeler Bakanlığımızca uygun karşılanmamakta.

Arz ederim.

BAŞKAN – Evet, Sayın Bakanım, yani burada ücret eşitlemesinin kısmen yapıldığını, daha doğrusu performans haricinde eşitleme olduğunu söylüyor ve maliye politikalarına ters düştüğünü söylüyor.

Buyurun.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – şimdi, kayıtlara geçsin, çünkü bu süre içerisinde değerlendirmemiz gerekiyor. Yaptığımız yasa son derece önemli bir yasa diyoruz, bu hizmeti, bu yasanın gereğini kim yapacak? İş sağlığı uzmanları ve doktorlar, sağlık çalışanlarımız gerçekleştirecekler. Siz eğer bu yasanın ana unsurları olan bu iki

kesimin burada çalışmasını engelleyecek veya burasını cazip bir noktaya taşımayacak düzenleme yaparsanız, buraya iş yeriyle ilgili bir hekim bulmak mümkün olmayacak.

Şimdi, bakıyoruz, İş Sağlığı, Güvenliğinde, İŞGÜM'deki hekim 3 bin lira alıyor, Çalışma Bakanlığındaki kurum hekimi 3 bin artı iş yeri hekimliği yapma imkânı da var, ama İş Sağlığı, Güvenliğindeki, İŞGÜM'deki, yani şu yasanın gereğini yapacak olan hekimin 3 bin liranın üzerinde bir geliri söz konusu değil. SGK'da, Sosyal Güvenlik Kurumu -ki yine bize bağlı bir kurum- buradaki fatura incelemesindeki hekim 5.200 ile 5.900 arasında bir ücret alıyor, toplum sağlığı merkezindeki 4.850 alıyor, aile hekimi 4.250 ile 6.550 alıyor, il sağlık müdürlüğündeki bir hekim 4.050 alıyor, belediye kurum doktoru 3.580 alıyor.

Şimdi, burada çok net bir şekilde, İş Sağlığı, Güvenliğindeki hekimin aleyhine bir tablo var. Dolayısıyla, burada iş sağlığını sağlama imkânımız, yani hekim bulamayacağımız için mümkün görünmemektedir. Bu kayıtlara geçsin, bu madde metninden bunu çıkaralım, çünkü Maliye Bakanlığımızın bu konudaki hassasiyetini ben çok iyi bilen ve burada zorlandıkları konuları biliyorum, ama bu süre içerisinde tüm bu görüşler kayıtlara geçti ve Genel Kurula kadar yasayı aksatmayacak bir düzenlemeye bunun kavuşması gerekiyor.

BAŞKAN – Sayın Demir, buyurun efendim.

NURETTİN DEMİR (Muğla) – Şimdi, efendim, biz de denetlemelerde, gezilerimizde görüyoruz bunu, daha önce de yaşadık. Bu tür yerlerde çalışan hekim arkadaşlarımız genellikle çalışmak istemiyorlar. Şimdiki örneği de işte, bin kişiden küçük cezaevlerinde çalışan hekim arkadaşların hem zaten çalışma ortamı çok sıkıntılı, çünkü uygun olmayan koşullarda çalışıyorlar ve gelirleri de çok düşük olduğu için, oradan bir an evvel kaçmaya çalışıyorlar. Aynı şey burada da olacak, biraz önceki benim vurgulamak istediğim nokta da bu, yani buralar cazip hâle gelmediği için, insanlar buraya soğuk bakacaklar, hep uzaklaşmak isteyecekler, paranın bol olduğu yere gitmek isteyecekler. Dolayısıyla, mutlaka Sayın Bakana da katılıyorum ben, bu bölgelerde, işte, huzurevleri, okul hekimliği, cezaevi hekimliği gibi hekimlerin çalıştığı, ama cazip olmayan yerlerde, bir de para düşük olunca, maaş düşük olunca, insanlar oradan kaçmaya çalışıyor. Dolayısıyla, bunun mutlaka düzeltilmesi lazım, çalışan hekimler açısından baktığımızda.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ederim Sayın Demir.

Buyurun efendim.

MUHAMMED MURTAZA YETİŞ (Adıyaman) – Sayın Başkanım, ben de alt komisyon çalışmalarında konu gündeme geldiğinde, Sayın Hocamın ifade ettiği gibi... Özellikle, bir defa aynı kurum içerisinde sıkıntı var, yani aynı bakanlık içerisindeki bir hekim ile diğeri arasında ücret farklılığı var, en azından bunu gidermemiz lazım, hadi, genel çalışma koşullarını geçelim. Bu nedenle, doğrusu bu önerenin tekrar değerlendirilmesi gerektiğini, alt komisyondan geldiği gibi -Sayın

Bakanımız da aynı yönde değerlendiriyor- buradan da Genel Kurula indirilmesi kanaatimi burada belirtmek istiyorum.

BAŞKAN – Evet, Sayın Bakanım, burada, tabii, maliye politikalarını etkileyen bir madde bu, hekim arkadaşlarımızın elbette ücret fazla almalarını isteriz, iş yeri hekimlerinin de çok kazanmalarını isteriz. Burada ikilem içerisinde kalmamamız için, Hükûmet olarak ne düşünüyorsunuz? Ne yapalım?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Efendim, bu önerenin gereğinin yapılması, çünkü, yani tasarıdan bu düzenlemenin, alt komisyonda yapılan düzenlemenin çıkarılması, ama şunu ifade ediyorum, Genel Kurul safhasına kadar burada bir çalışma yapılması ihtiyacı var, çünkü çok net bir şekilde görülüyor ki İş Sağlığı, Güvenliği bünyesinde görev alacak hekim olmayacak demektir. Yani şu andaki hekimler burasını terk etmek durumundadırlar, çok açık yani bu, bunun vurgulanması açısından.

İkincisi, Maliye Bakanlığımız, gerek alt komisyonda katılamadığını... Bu süreçte, ben bugün görüştüm Sayın Bakanla, bu aradaki boşlukta bu çalışmayı yapıp bir çıkış yolu bulmamız gerekiyor yani.

BAŞKAN – Tamam.

O zaman Hükûmetin katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir ve dolayısıyla 38'inci madde tasarıdan çıkarılmıştır.

39'uncu maddeyi 38'inci madde olarak okutuyorum:

Yürürlükten kaldırılan hükümler

MADDE 38- (1) 4857 sayılı İş Kanununun aşağıdaki hükümleri yürürlükten kaldırılmıştır:

- a) 2 nci maddesinin dördüncü fıkrası,
- b) 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde yer alan "İş sağlığı ve güvenliği hükümleri saklı kalmak üzere" ifadesi,
- c) 63 üncü maddesinin dördüncü fıkrası,
- ç) 69 uncu maddesinin dördüncü, beşinci ve altıncı fıkraları,
- d) 77, 78, 79, 80, 81, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 95, 105 ve Geçici 2 nci maddeler,
- e) 98 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "85 inci madde kapsamındaki iş yerlerinde ise çalıştırılan her işçi için bin Yeni Türk Lirası," ifadesi.

BAŞKAN – Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Geçici madde 1'i okutuyorum:

Atıflar

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Diğer mevzuatta iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili olarak 4857 sayılı Kanuna yapılan atıflar bu Kanuna yapılmış sayılır.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Geçici madde 2'yi okutuyorum:

Mevcut yönetmelikler

GEÇİCİ MADDE 2-(I) 4857 sayılı Kanunun 77 nci, 78 inci, 79 uncu, 80 inci, 81 inci ve 88 inci maddelerine göre yürürlüğe konulan yönetmeliklerin bu Kanuna aykırı olmayan hükümleri, bu Kanunda öngörülen yönetmelikler yürürlüğe girinceye kadar uygulanmaya devam olunur.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Geçici madde 3'ü okutuyorum:

Sağlık raporları

GEÇİCİ MADDE 3-(I) Çalışanlar için, 4857 sayılı Kanun ve diğer mevzuat gereği daha önce alınmış bulunan periyodik sağlık raporları süresi bitinceye kadar geçerlidir.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Geçici madde 4'ü okutuyorum:

İş güvenliği uzmanı görevlendirme yükümlülüğü

GEÇİCİ MADDE 4- (1) Bu Kanunun 8 inci maddesinde belirtilen çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde (A) sınıfı belgeye sahip iş güvenliği uzmanı görevlendirme yükümlülüğü, bu işyerlerinde Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren dört yıl süreyle (B) sınıfı belgeye sahip iş güvenliği uzmanı görevlendirilmesi; tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde ise (B) sınıfı belgeye sahip iş güvenliği uzmanı görevlendirme yükümlülüğü, bu işyerlerinde Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç yıl süreyle (C) sınıfı belgeye sahip iş güvenliği uzmanı görevlendirilmesi kaydıyla yerine getirilmiş sayılır.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Geçici madde 5'i okutuyorum:

Mevcut sertifika ve belgeler ile ihtar puanları

GEÇİCİ MADDE 5- (1) Bu Kanunun yayımı tarihinden önce Bakanlıkça verilen işyeri hekimliği, iş güvenliği uzmanlığı ve işyeri hemşiresi sertifikası veya belgesi ile Türk Tabipleri Birliği tarafından verilen işyeri hekimliği sertifikası sahiplerinden belgeleri geçersiz sayılanlar, mevcut belge veya sertifikalarını bu Kanunun yayımından itibaren bir yıl içinde Bakanlıkça düzenlenecek belge ile değiştirmeleri şartıyla bu Kanunla verilen bütün hak ve yetkileri kullanabilirler. Aynı tarihten önce eğitim kurumlarınca verilen işyeri hekimliği ve iş güvenliği uzmanlığı eğitimlerini tamamlayanlardan eğitimleri geçersiz sayılanlar ilgili mevzuata göre sınava girmeye hak kazanırlar. Hak sahipliğinin tespitinde Bakanlık kayıtları esas alınır.

(2) Bu Kanunun yayım tarihinden önce haklarında kesinleşmiş yargı kararı bulunmayan eğitim kurumu ve ortak sağlık ve güvenlik birimlerine uygulanan ihtar puanları, kayıtlarda yer alan haliyle yeni yapılacak düzenlemeye aktarılır.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Geçici madde 6'yı okutuyorum:

İşyeri hekimliği yapan kurum tabiplerine yapılan ücret ödemeleri

GEÇİCİ MADDE 6- (1) Kamu kurum ve kuruluşları ile mahalli idarelerde gerçekleştirilmiş olan işyeri hekimliği ücreti ödemeleri nedeniyle kamu görevlileri haklarında idarî veya malî yargılama ve takibat yapılamaz, başlatılanlar işleminden kaldırılır, bu ödemeler geriye tahsil ve tazmin konusu edilemez.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Uğur Bey, teşekkür ederim.

Geçici madde 7'yi okutuyorum:

GEÇİCİ MADDE 7- (1) Bu Kanunun yayımı tarihinde Baş İş Müfettişi kadrolarında bulunanlar, hiçbir işleme gerek kalmaksızın İş Başmüfettişi kadrolarına atanmış sayılır.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Geçici madde 8'i okutuyorum:

GEÇİCİ MADDE 8- (1) Bu Kanunun yayımlandığı tarihte İş Sağlığı ve Güvenliği Merkez Müdürlüğü'nde İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Enstitü Müdür ve Yardımcısı unvanlı kadrolarda

bulunanların görevleri, bu Kanunun yayımlandığı tarihte sona erer ve bunlar durumlarına uygun kadrolara halen bulundukları kadro dereceleriyle atanır."

BAŞKAN – Madde üzerinde bir adet önerge vardır, okutuyorum:

Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Başkanlığına
Görüşülmekte olan İş Sağlığı ve Güvenliği Kanun Tasarısının geçici 8'inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

İsmail Tamer
Kayseri

Türkan Dağoğlu
İstanbul

Sevim Savaşer
İstanbul

“GEÇİCİ MADDE 8- (1) Bu Kanunun yayımlandığı tarihte İş Sağlığı ve Güvenliği Merkez Müdürlüğü'nde İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Enstitü Müdürü ile İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Enstitü Müdür Yardımcısı unvanlı kadrolarda bulunanların görevleri, bu Kanunun yayımlandığı tarihte sona erer ve bunlar en geç bir ay içinde derece ve kademelerine uygun diğer kadrolara atanır. Bunlar yeni bir kadroya atanıncaya kadar eski kadrolarına ait aylık, ek gösterge ve her türlü zam ve tazminatlar ile diğer mali haklarını almaya devam eder.

Söz konusu personelin atandıkları tarih itibarıyla eski kadrolarına ilişkin olarak en son ayda aldıkları aylık, ek gösterge, her türlü zam ve tazminatları, ek ödeme ve benzeri adlarla yapılan her türlü ödemelerin (ilgili mevzuat uyarınca fiilî çalışmaya bağlı fazla mesai ücreti ve ek ders ücreti hariç) toplam net tutarının (bu tutar sabit bir değer olarak esas alınır) yeni atandıkları kadrolara ilişkin olarak yapılan aylık, ek gösterge, her türlü zam ve tazminatları, ek ödeme ve benzeri adlarla yapılan her türlü ödemelerin (ilgili mevzuat uyarınca fiili çalışmaya bağlı fazla mesai ücreti ve ek ders ücreti hariç) toplam net tutarından fazla olması hâlinde aradaki fark tutarı herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaksızın fark kapanıncaya kadar ayrıca tazminat olarak ödenir.

Atandıkları kadro unvanlarında isteğe bağlı olarak herhangi bir değişiklik olanlarla, kendi istekleriyle başka kurumlara atanana fark tazminatı ödenmesine son verilir.”

BAŞKAN – Evet, değerli arkadaşlar, önergeyi dinledik.

Hükûmet önergeye katılıyor mu Sayın Bakanım?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Hangisi efendim?

BAŞKAN – Bu İsmail Tamer ve arkadaşlarının vermiş olduğu geçici madde 8 üzerinde bir değişiklik önergesi efendim.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Katılıyoruz.

BAŞKAN – Evet, Hükûmetin katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Maddeyi bu şekliyle oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 39' u okutuyorum:

Yürürlük

MADDE 39- (1) Bu Kanunun;

a) 6, 7 ve 8 inci maddeleri, bir ilâ dokuz çalışanı bulunan işyerlerinden;

1) Tehlikeli veya çok tehlikeli sınıfta yer alanlar için yayımı tarihinden itibaren iki yıl sonra,

2) Az tehlikeli sınıfta yer alanlar için yayımı tarihinden itibaren üç yıl sonra,

b) 31, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 40 ile geçici 4, 5, 6, 7 ve 8 inci maddeleri yayımı tarihinde,

c) Diğer maddeleri yayımı tarihinden itibaren bir yıl sonra, yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Madde üzerinde bir adet önerge vardır, onu okutuyorum:

Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/605 esas numaralı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanun Tasarısının Alt Komisyon metninin 40. Maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini teklif ediyoruz.

Süleyman Çelebi

Candan Yüceer

Kadir Gökmen Öğüt

İstanbul

Tekirdağ

İstanbul

Nurettin Demir

Muğla

MADDE 28- Bu Kanun'un 31, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 40 ile Geçici 4, 5, 6, 7 ve 8 inci maddeleri yayımı tarihinde, diğer maddeleri yayımından altı ay sonra yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Yani şimdi burada tasarıdan hariç, tasarıdan farklı olarak sadece bir yılı altı ay olarak değiştiriyor önerge.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Sayın Başkan, müsaade ederseniz bu önerge üzerinde bir beş dakika ara versek.

BAŞKAN – Hayhay.

On dakika ara veriyorum efendim.

Kapanma Saati: 18.03

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 18.27

BAŞKAN: Cevdet ERDÖL (Trabzon)

BAŞKAN VEKİLİ: Türkan DAĞOĞLU (İstanbul)

SÖZCÜ: İsmail TAMER (Kayseri)

KÂTİP: Sevim SAVAŞER (İstanbul)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın Çelebi söz istemişti, onun sözünde kalmıştık.

Buyurun Sayın Çelebi.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; şimdi hem bir kanun yapılıyor hem de birçok maddesi üç yıla sarkan, bazı maddeleri iki yıla sarkan, bazı maddeleri bir yıla sarkan... Aslında yine söylüyorum, bu kanunun ruhu iş kazalarını önlemek için, oysa bu çıktıktan sonra bir üç yıl daha cinayetleri bazı alanlarda, iş kazalarını hâlen bekleme noktasında olacak, alınması gereken tedbirler bu anlamda alınmamış olacaktır. Bizim önerimiz çok net, çok açık, bu maddelerle ilgili yayımı tarihinden, diğer maddeler de yayımından altı ay sonra yürürlüğe girer diye bir önerimiz var. Bunun çok makul bir süre olduğunu düşünmekteyiz. Onun için de bu anlamda değerlendirilmesini diliyoruz. Yoksa, zaten, yasanın birçok maddesi özü itibarıyla birçok düzenleme bu sürece katkı vermeyecektir, hiç olmazsa bir uygulamasını da görelim diye baktığımızda en azından bir an önce bunun yanlış bir uygulama olduğunu hep beraber görmüş olacağız, yanlış bir yasa olduğunu görmüş olacağız. Dolayısıyla üç yıl bunu beklemeden, yani bu kanun işte uygulamaya konulmadı denilmesin diye üç yıl beklemeden de bu konuda ölümleri, başka kazaları beklemeden bir an önce sürenin başlatılmasını talep ediyoruz.

BAŞKAN – Hükûmet önergeye katılıyor mu Sayın Bakanım?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hükûmetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Bir başka önerge vardır aynı madde üzerinde, onu okutuyorum:

Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/605) esas numaralı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanun Tasarısı'nın 39'uncu maddesinin aşağıdaki gibi değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mahmut Kaçar

Şanlıurfa

Yürürlük

MADDE 39.- Bu Kanunun,

a) 6, 7 ve 8'inci maddeleri

1) 1 ila 9 çalışanı bulunan işyerlerinden tehlikeli veya çok tehlikeli sınıfta yer alanlar için yayımı tarihinden itibaren bir yıl sonra,

2) Az tehlikeli sınıfta yer alan işyerleri için yayımı tarihinden itibaren iki yıl sonra

b) 31, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, geçici 4, 5, 6, 7 ve 8'inci maddeleri yayımı tarihinde,

c) Diğer maddeleri yayımı tarihinden itibaren altı ay sonra yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, teknik olarak orada 38'inci maddeyi madde metninden çıkarmıştık, 39'uncu madde yeni 38'inci madde oldu, onun yürürlük tarihiyle ilgili bir tereddüt var, arkadaşımız bir izah etsin isterseniz.

Önergeyi yeniden okutup işleme alacağım.

“Yürürlük

MADDE 39.- Bu Kanunun,

a) 6, 7 ve 8'inci maddeleri

1) 1 ila 9 çalışanı bulunan işyerlerinden tehlikeli veya çok tehlikeli sınıfta yer alanlar için yayımı tarihinden itibaren bir yıl sonra,

2) Az tehlikeli sınıfta yer alan işyerleri için yayımı tarihinden itibaren iki yıl sonra,

b) 31, 33, 34, 35, 36, 37, 39, geçici 4, 5, 6, 7 ve 8'inci maddeleri yayımı tarihinde,

c) Diğer maddeleri yayımı tarihinden itibaren altı ay sonra yürürlüğe girer.”

BAŞKAN – Hükûmet önergeye katılıyor mu Sayın Bakanım?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Sayın Başkanım, bu tasarının 8 maddesi yasa yürürlüğe girer girmez devreye giriyor, 29 maddesi altı ay sonra yürürlüğe girecek, 3 maddesi ise tehlike sınıfına göre bir veya iki yıl içerisinde yürürlüğe girmiş olacak. Tehlikeli ve çok tehlikeli iş yerleri bir yıl sonra, az tehlikeli iş yerleri ise iki yıl sonra yürürlüğe girmiş olacak. Bu bir yıllık süre ve altı aylık süre de ikincil mevzuatın çalışması açısından önem arz ediyor. İki yılı niye yaptık az tehlikeli iş yerleriyle ilgili olarak? Gerçekten orada tehlike az, az olduğu için öncelikle çok tehlikeli ve tehlikeli iş yerleriyle ilgili altyapının hızlı bir şekilde oluşturulmasına ağırlık vermek için az tehlikeliyi iki yıla ertelemiş olduk.

Kaldı ki alt komisyona gelen düzenlemede üç yıldır, o süreyi iki yıla çektik. Çok tehlikelilerle ilgili iki yıldır, onu da bir yıla çektik ve diğer maddeleri de bir yıldan altı aya çekerek hızlı bir şekilde...

BAŞKAN – Sürelerde kısaltma yaptınız.

Sayın Çelebi, buyurun.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Sayın Başkan, aslında az tehlikeli diyor Sayın Bakan ama burada daha da kapsamı genişletiyor. Daha önce 1 ila 9 çalışan bulunan iş yerlerinde o madde vardı ve bununla ilgili kapsam şimdi daha da genişleyerek 500 kişilik de iş yeri olsa az tehlikeli statüsünde olsa o iş yeri, hani yalnız sayısal değil şimdi, kapsam daha da büyütülmüştür ve bunları da iki yıllık kapsam içerisine almışlardır. Dolayısıyla bu tip iş yerleri yalnız o 9 ile sınırlı iş yerleri için geçerli değil, daha çok işçi çalıştıran, 500 kişi de olsa, 600 kişi de olsa, o iş yerleri de dâhil süre uzatılmıştır. Bu anlamda bakıldığı zaman gerçekten kanunun bu anlamdaki az tehlikeli işler dediğimiz zaman da bazen başka algı yaratılıyor. Tekstil fabrikası da az tehlikeli statüsündedir yani bakıldığı zaman, yani öyle görülür ama orada da birçok iş riskleri vardır. Ben şimdi ayrıntısına burada girebilirim. Kimyasallarla ilgili vardır, elektrikle ilgili vardır, diğer çalışma temposuyla ilgili, sürekli bedensel çalışmayla ilgili vardır, yani o kavram olarak az tehlikeli kavramındadır ama oralarda da bu riskler vardır. Biz o nedenle bir kez daha bu maddenin bu anlamda dikkate alınmasını diliyoruz ve eğer mümkünse yürürlük tarihinin bir kez daha düşünülmesini ve altı aylık sürenin önemli bir süre olduğunu düşünüyorum, altı ay sonra yürürlüğe girmesini diliyorum.

BAŞKAN – Hükûmet önergeye katılıyor mu Sayın Bakanım?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Efendim, katılıyoruz ama tanımlamayı doğru yapmamız gerekiyor. Berber, terzi, market, büro iş yerleri ve bahsettiğimiz kamu kurumları, buralar az tehlikeli yerler, tekstil fabrikaları az tehlikeli değil. Onun için bu tanımlamalar çok sağlıklı bir şekilde yapılmış bulunuyor. Bizim şu anda gerçekten tehlikeli ve çok tehlikeli iş yerleriyle dönük bu yasa ilk kez vaziyet etmiş olacak, bundan dolayı bu iki alanda kısa süre içerisinde uygulamaya geçilmesi açısından bu önergemizin yerinde olduğu inancındayım.

BAŞKAN – Hükûmetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 40' ı okutuyorum:

MADDE 40.- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN – Madde üzerinde bize gelen bir önerge var fakat Anayasa’ya aykırı olduğu için ben işleme almayacağım. Yalnız okuyorum. Sayın Çelebi’ nin bir önergesi.

“Bu Kanun hükümleri Adalet ve Kalkınma Partisi tarafından yürütülür.” diye. Herhalde espri olsun diye yazmış. Çünkü Anayasa’nın 8’inci maddesine ve İçtüzük 38’e aykırı. Çünkü İçtüzük 38 diyor ki komisyonlar kendilerine havale edilen tasarı veya tekliflerin ilk önce Anayasa’nın metin ve ruhuna aykırı olup olmadığını tetkik etmekle yükümlüdürler. Bir komisyon bir tasarı veya teklifin Anayasa’ya aykırı olduğunu gördüğü takdirde gerekçesini belirterek maddelerin müzakeresine geçmeden reddeder. 8’inci maddesi Anayasa’mızın yürütmenin Bakanlar Kurulunun yetkisinde olduğunu yazıyor ve bu, Anayasa’yla çelişiyor. Bundan dolayı ben bunu işleme almıyorum.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Yani kastı zannediyorum “Adalet ve Kalkınma Partisi Hükûmeti.”

BAŞKAN – Evet, o anlamda söylüyor kabul ediyoruz onu.

Söz mü istiyorsunuz? Buyurun.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Şimdi efendim, niye ben bu önergeyi verdim?

BAŞKAN – Bilemiyorum niye verdiniz.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Bir sitemden dolayı verdim. Şu saate kadar ortaya koyduğumuz bütün çabaların, bütün iradelerin bu konuda görmezden gelinmesi, sosyal tarafların görüşlerinin alınmaması ve bu yasanın sakat yürüyeceği, bunu gelecekte muhtemel iktidarımızda bir Bakanlar Kurulunun böyle bir sakat yasa yürütmemesi adına şimdiden tedbiren vermiş olduk, özü budur Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Yani, istikbalde ilerde şayet olursa...

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Olursa, böyle sakat bir işçi sağlığı, iş güvenliği yasasını biz yürütmek istemeyiz. Ola ki bakan olduk veya bakanlar kurulu olduk, böyle bir sakat yasanın sorumluluğunu üstlenmek istemiyoruz.

BAŞKAN – Yakın gelecekte bunun var olabileceğini düşünüyor musunuz?

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Düşünüyorum, çok yakındır o.

BAŞKAN – Teşekkür ederim. O zaman mesele yok.

SÜLEYMAN ÇELEBİ (İstanbul) – Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Peki, madde 41’i oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 40 olarak... Çünkü bir maddeyi madde metninden çıkarmıştık.

Şimdi bir tekriri müzakereyle ilgili önerge vardır, onu okutuyor, işleme alıyorum.

Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/605) esas numaralı Kanun Tasarısı'nın 2, 3, 6, 17, 23 ve 31'inci maddesinin İtçüzüğün 43'üncü maddesi uyarınca yeniden görüşülmesini arz ve teklif ederiz.

İsmail Tamer

Mahmut Kaçar

Kayseri

Şanlıurfa

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi, buna göre 2, 3, 6, 17, 23 ve 31'inci maddeler üzerindeki önergeleri işleme alacağım.

2'nci madde üzerindeki önergeyi işleme alıyorum, buyurun.

Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/605) esas numaralı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanun Tasarısı'nın çerçeve 2'nci fıkrasının (a) bendinde geçen “kendine has özellikleri olan” ifadesinin madde metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

İsmail Tamer

Ülker Can

Ahmet Haldun Ertürk

Kayseri

Eskişehir

İstanbul

BAŞKAN – Hükûmet önergeye katılıyor mu Sayın Bakanım?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Katılıyoruz efendim.

BAŞKAN – Hükûmetin katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda 2'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 3'teki önergeleri okutuyorum:

Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/605) esas numaralı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanun Tasarısı'nın 3'üncü maddesi birinci fıkrasının (g) bendinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Candan Yüceer

Süleyman Çelebi

Mahmut Kaçar

Tekirdağ

İstanbul

Şanlıurfa

“g) İş Kazası

İş yerinde veya işin yürütümü nedeniyle meydana gelen ölüme veya vücut bütünlüğünün ruhen ya da bedenen özre uğratan olayı.”

BAŞKAN – Hükûmet önergeye katılıyor mu Sayın Bakanım?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Katılıyoruz efendim.

BAŞKAN – Efendim, Sayın Candan Yüceer ve Sayın Süleyman Çelebi'nin imzalarının bulunduğu ve dahi Mahmut Kaçar Bey'in imzasının olduğu önergeye Hükûmet katılıyor. Hükûmetin katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda 3'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

6'ncı madde üzerinde iki önergeyi okutuyorum.

Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/605) esas numaralı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanun Tasarısı'nın altıncı fıkrasına aşağıdaki fıkranın eklenmesini arz ve teklif ederiz.

İsmail Tamer	Mahmut Kaçar	Sevim Savaşer	Türkan Dağoğlu
Kayseri	Şanlıurfa	İstanbul	İstanbul

“Tam süreli iş yeri hekimi görevlendirilmesi gereken iş yerlerinde diğer sağlık personeli görevlendirilmesi zorunlu değildir.”

BAŞKAN – Hükûmet önergeye katılıyor mu Sayın Bakanım?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Katılıyoruz.

BAŞKAN – Hükûmetin katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda 6'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

6'ncı maddede bir önerge daha var, okutuyorum:

Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan İş Sağlığı ve Güvenliği Kanun Tasarısı'nın 6'ncı maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkranın madde metnine eklenmesini ve diğer fıkraların buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

“Aynı mekân veya alanda faaliyet gösteren işverenler ile aynı holding veya şirket grubuna bağlı işverenler ortaklaşa kuracakları ortak sağlık ve güvenlik biriminden yararlanarak iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerini yerine getirebilir.”

BAŞKAN – Verilen önergeyi birinci fıkraya bir bent olarak eklenmesi şeklinde...

Hükûmet önergeye katılıyor mu Sayın Bakanım?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Katılıyoruz efendim.

BAŞKAN – Hükûmetin katıldığı önergeyi... Yeniden okuyalım.

Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan İş Sağlığı ve Güvenliği Kanun Tasarısı'nın 6'ncı maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bendin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

"Aynı mekân veya alanda faaliyet gösteren işverenler ile aynı holding veya şirket grubuna bağlı işverenler ortaklaşa kuracakları ortak sağlık ve güvenlik biriminden yararlanarak iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerini yerine getirebilir."

Hükûmetin katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

6'ncı maddede iki ayrı önerge kabul ettik, bu önergeler doğrultusunda maddeyi yeniden oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 17 üzerindeki önergeyi okutuyorum:

Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan İş Sağlığı ve Güvenliği Kanun Tasarısı'nın 17'nci maddesinin yedinci fıkrasına aşağıdaki cümlelerin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

İsmail Tamer

Kayseri

Mahmut Kaçar

Şanlıurfa

"Eğitim sürelerinin haftalık çalışma süresinin üzerinde olması hâlinde bu süreler fazla sürelerle çalışma veya fazla çalışma olarak değerlendirilmez."

BAŞKAN – Hükûmet önergeye katılıyor mu Sayın Bakanım?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Katılıyoruz.

BAŞKAN – Hükûmetin katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

17'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

23'üncü madde üzerindeki önergeyi okutuyorum:

Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Başkanlığına
Görüşülmekte olan İş Sağlığı ve Güvenliği Kanun Tasarısı'nın 23'üncü maddesinin birinci fıkrasındaki "ve birbirlerinin çalışanları ile" ibaresinin çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

İsmail Tamer
Kayseri

Mahmut Kaçar
Şanlıurfa

BAŞKAN – Hükûmet önergeye katılıyor mu Sayın Bakanım?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Katılıyoruz.

BAŞKAN – Hükûmetin katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 23'ü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 31 üzerindeki önergeyi okutuyorum:

Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Başkanlığına
Görüşülmekte olan (1/605) esas numaralı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanun Tasarısı'nın 31'inci maddesinin birinci fıkrasında geçen "iş sağlığı ve güvenliği hizmeti sunan" ifadesinden sonra gelmek üzere "ölçüm ve analizleri yapan" ifadesinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

İsmail Tamer
Kayseri

BAŞKAN – Hükûmet önergeye katılıyor mu Sayın Bakanım?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI FARUK ÇELİK (Şanlıurfa) – Katılıyoruz.

BAŞKAN – Hükûmetin katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

31'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Önergelerimiz tamam.

Sayın Bakanım, değerli milletvekili arkadaşlarım; böylece tasarının tümünün müzakerelerini bitirmiş olduk. Tasarının tümünü redaksiyon yetkisiyle birlikte oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Özel sözcü olarak Sayın Mehmet Domaç, Sayın Murtaza Yetiş ve Sayın İsmail Tamer'in belirlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarı hayırlı, uğurlu olsun efendim.

Kapanma Saati: 18.52